

توان بات

سال پنجم • شماره ۱۳ • ۴۲ صفحه • بهار ۸۳ • قیمت ۵۰۰ تومان

- گفت و گو با استاد فرشید غریب نژاد
- کار ابزارهای مددکاری اجتماعی
- به کارگیری سلول های بنیادین
- خاطرات سفر هند

ویژه توانیابان جسمی - بجهت

مجتمع آموزشی و نیکوکاری رعد

آموزش

کامپیوتر * حسابداری * نقشه کشی

قالیبافی * فیاطی * زبان * نقاشی و طراحی

تراش شیشه * سفال

توانبخش

فیزیوتراپی * کاردرمانی جسمانی و روان

گفتاردرمانی * مشاوره * مددکاری

فرمات پزشکی

آموزش و اسروپس رایدگان

www.raad-ngo.org

وب سایت پست الکترونیکی

TEL: 8082266-8098881

FAX: 8076326

وب سایت

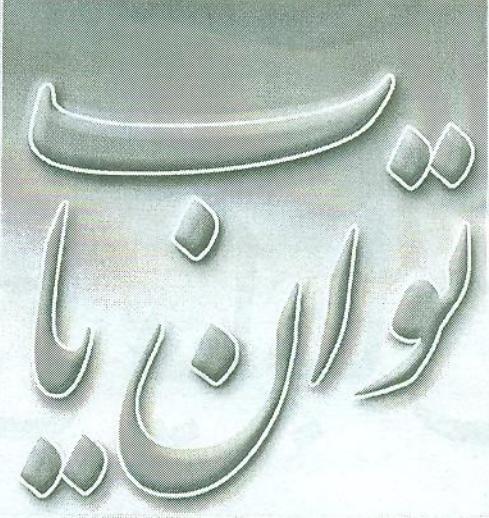
پست الکترونیکی

حساب جاری جهت کمک های مردمی

۱۰۴۰-۱۶۵۸۸ بانک تجارت

شعبه شهرک قدس

سال پنجم - شماره ۱۳ - ۴۴ صفحه - بهار ۸۳

سر مقاله

توان یابان و اشتغال

۲

گزارش

۴ گزارش امدادرسانی به زلزله زدگان بهم
با ایکری آشنا شوید (گزارشی از برگزاری دومین سری کارگاههای توامندسازی) ۶

آشنایی با توan یابان موفق
۸ گفت که سرمست نه ای رو که .....

گفت و گو

۱۳ آشنایی با سازمان های غیر دولتی

مقالات

۱۶ به کارگیری سلول های بنیادین
۲۱ کارابزارهای مددکاری اجتماعی در موسسات
۲۵ آشنایی بالیز
۳۰ چگونگی حفظ حالت طبیعی بدن

هنر و ادب

۳۶ بهاران
۳۶ خورشید مشکی

گوناگون

۳۷ خاطرات سفر هند

خلاصه انگلیسی

۴۴

صاحب امتیاز:

مجتمع آموزشی نیکوکاری رعد
مدیر مسئول: دکتر قاسم صالح خو
سردیبر: غلامرضا سنگچولی
امور هماهنگی: ماریا شکوری
امور کامپیوتری: علی ممتحنی
ویراستار: زهراء اویسی

همکاران این شماره: خدیجه افسونگرها، محسن
توسلی، محمود توسلی، یوسف زادعلی، رویا
قاسمی، سارا کرباسچی، سیده نرگس موسوی،
ترانه میلاندی
حروفچینی: حدیقه اسماعیل پور، صدیقه جوچه دوست
طراحی صفحات رنگی: آزاده صابری
صفحه آرایی: خدمات فرهنگی صبا
لیتوگرافی جلد و متن: کوروش
چاپ و صحافی: پنگوئن تلفن: ۳۹۳۴۶۹۲

نشانی: شهرک غرب، خیابان هرمزان، خیابان
پیروزان جنوبی، مقابل خیابان ششم، پلاک ۷۴
تلفن: ۸۰۸۲۲۶۶، ۸۰۹۸۸۸۱، ۸۰۷۶۳۲۵
نمبر: ۸۰۷۶۳۲۶
کد پستی: ۱۴۶۶۵/۱۴۴ - صندوق پستی: ۱۴۶۶۵

email: info@raad-ngo.org

web site: www.raad-ngo.org

- توان یاب از دریافت مقالات و دیدگاه های
صاحب نظران استقبال می کند، مقالات ترجمه
شده همراه با کپی اصل مقاله ارسال شود.

- مقالات ارسالی پس فرستاده نمی شود.

- توان یاب در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد
است.

سرمقاله

بنام خداوند جان و خرد

توان یابان

در زمرة دیگر فعالیت‌های این نهاد نیکوکاری بشمار می‌آید.

با عنایت به هشتمین بند از بخش "انتظارات" در منشور رعد، مبنی بر اینکه "توان یابان که به رایگان از موهب ... [رعد] بهره مند شده‌اند خود رادر حد توانائی متعهد به مشارکت و ارائه خدمات مادی و معنوی متقابل به دیگر توان یابان و مؤسسه بدانند"، از عزیزان شرکت‌کننده در رقابت‌های دهلي تو دعوت بعمل آمد تا فرصت‌های را به رعد اختصاص داده و با بهره‌گیری از تجربیات ارزشمند خود که از شرکت ایشان در ششمین دور این رقابت‌ها حاصل گردیده مسؤولان و دست اندکاران رعد رادر آمادگی برای شرکت هرچه فعال‌تر توان یابانی که برای شرکت در رقابت‌های شیزئوکا، ژاپن برگزیده خواهند شد یاری دهند. همانطور که انتظار می‌رفت، دعوت مزبور خوشبختانه با استقبال گرم این عزیزان رو برو شد بطوریکه در آخرین جلسه از جلسات ماهیانه‌ای که باین منظور در رعد اختصاص داده شده تنها دونفر از این عزیزان بدلایل کاملاً موجه قادر به شرکت نشده و بقیه از اقصی نقاط کشور فعالانه مشارکت جستند. این عزیزان با قبول داوطلبانه مسؤولیت‌های اجرائی مختلف اعلام داشتند که همچنان در کنار رعد برای پیشبرد اهداف عالیه آن تلاش بعمل خواهند آورد. امید که در شماره‌های آینده بتوانیم دستاوردهای بیشتری از پیشرفت کار، برنامه‌ریزی و آمادگی برای شرکت در دور هفتم رقابت‌ها در ژاپن در اختیار خوانندگان عزیز قرار دهیم.

مفهوم دیگری که پرداختن به آن نه تنها برای رعد، که در سطحی وسیع‌تر برای جامعه بعنوان معضلی ملی لازم است، مشکل اشتغال

با اختصاص چند سرمقاله اخیر به موضوع المپیاد فنی - حرفة‌ای توان یابان و اعزام تیم ملی رعد به رقابت‌های دهلي نو، بنظر می‌رسد شاید دیگر فعالیت‌های رعد ناخواسته از دید این فصلنامه تا حدودی مغقول مانده باشد که در اینصورت خوانندگان عزیز حق گله‌مندی از این بابت را خواهند داشت. از این سو در این شماره تلاش می‌شود ضمن ارائه آخرین اطلاعات در رابطه با المپیاد، اهم رویدادهای اخیر را نیز در راستای رسالت اطلاع‌رسانی خود ارائه نمائیم.

خوانندگان عزیز مستحضرند که در گذشته به رغم پذیرش عضویت رعد از سوی "فدراسیون بین‌المللی المپیاد فنی - حرفة‌ای توان یابان" (International Abilympic Federation)، مقوله المپیاد بطور کلی مقوله‌ای مستقل در زمرة فعالیت‌های رعد بشمار می‌رفت و بطوریکه در گزارش مالی اعزام تیم ملی در شماره گذشته نیز اشاره شد کلیه هزینه‌های تدارکات، برگزاری آزمون‌ها، تشکیل اردوهای تقویتی آموزشی و در نهایت اعزام تیم به دهلي نواز منابع جداگانه توسط برخی از نیکوکاران علاقمند به ارتقاء وضعیت توان یابان کشور و اعتلاء نام ایران در صحنه‌های بین‌المللی تأمین گردید و نهایت تلاش دست اندکاران جلوگیری از بروز هرگونه تداخل یا بهر دلیل وقفه یا سستی در دیگر فعالیت‌های رعد بود که با عنایت الهی در این راستانیز توفیق نسبی نصیب دست اندکاران گردید. جای بسی خوشوقتی است باطلاع برساند که اکنون با توجه به اهمیت و دستاوردهای ارزش‌آفرینی پروژه المپیاد و با عنایت مسؤولان رعد، این فعالیت

و اشتغال

توجهی از کارآموختگان شاغل رعد به لحاظ قابلیت‌های شخصی و علمی-کاربردی در کوتاه‌مدتی پس از اشتغال ارتقاء شغلی یافته و در رده‌های بالای مدیریتی مؤسسات، نهادهای استخدام کننده قرار گرفته‌اند. از سوی دیگر، به لحاظ روانشناسی اجتماعی نیز حضور توان یابان در عرصه‌های رقابت شغلی موجب برجسته‌تر شدن عدم توانمندی یا خدای ناخواسته بی‌توجهی و عدم تلاش همکاران فارغ از هرگونه محدودیت جسمی - حرکتی آنها و در نهایت تشویق این همکاران به تغییر رویه و تلاش بیشتر در جهت پیشبرد اهداف استراتژیک مؤسسه یا نهاد استخدام کننده، و در یک کلام تعیین شایسته سالاری، می‌باشد. ذکر این نکته نیز خالی از اهمیت نیست که بر اساس الزامات قانونی، کارفرمایان مکلفند معادل ۳ درصد از نیروهای استخدامی را زمیان توان یابان انتخاب نمایند.

۳- مقوله خود اشتغالی نیز توجه ویژه جامعه را می‌طلبد چه تاکتون این مقوله آنچنانکه باید مورد عنایت عام قرار نگرفته و حجم نامتعارف و غیرمعقول اقتصاد دولتی (بنابر تخمین‌های مورد توافق کارشناسان، الی ۸۵ درصد اقتصاد ایران در مالکیت یا در اختیار نهادهای دولتی یا شبه دولتی است) چه بسات‌حد قابل توجهی معلوم همین بی‌توجهی باشد. ناکارآمدی و فساد ناشی از حجم نامعقول اقتصاد دولتی مقوله‌ای است که در سطح جهانی تجربه شده و اهم نمونه‌های دستاورده آن فروپاشی اتحاد شوروی سابق و اقمار آسیائی - اروپائی آن در دهه گذشته است که وقوع آنها هنوز از خاطره‌های زدوده نشده است.

مدیر مسئول

کارآموختگان رعد می‌باشد. اگرچه اشتغال مولد و در نهایت نیل به خودکفایی اقتصادی توان یابان از اهداف آرمانی رعد بشمار می‌آید در عین حال، تأمین اشتغال کارآموختگان، هرچند مطلوب و ایده‌آل، در اساسنامه مؤسسه پیش‌بینی نشده است. در عین حال، بدیهی است که مسؤولان نمی‌توانند نسبت به ثمره خدمات رایگان مورد ارائه خود، که در یک کلام به آموزش فنی - حرفه‌ای منجر به اشتغال خلاصه می‌شود، بی‌توجه یا بی‌تفاوت باشند. در این راستا سه نکته قابل بررسی است: (۱) میزان استخدام کارآموختگان، (۲) جایگاه شاغلان کارآموخته رعد در واحدهای که به استخدام در آمده‌اند، و (۳) مقوله خود اشتغالی که ذیلاً باختصار به هریک از این مقولات می‌پردازیم.

۱- اگرچه نرخ اشتغال کارآموختگان رعد در مقایسه با تعداد کارآموختگان چندان رضایت‌بخش نیست با اینحال با عنایت به میزان بیکاری در سطح کشور نمی‌توان گناه علت عدم اشتغال را کلابعده عدم توانمندی کارآموختگان یانحوه آموزش و بهره‌مندی از خدمات توانبخشی و دیگر خدمات جانبی رایگان که در طول کارآموزی در رعد از آن بهره‌مند شده‌اند گذارد. قدر مسلم اینکه نه تنها جنبه‌های فردی و خانوادگی اشتغال کارآموختگان به یقین در وضعیت و موقعیت توان یابان در جامعه تأثیر فراوان دارد، از نظر اجتماعی نیز اشتغال توان یابان در ارتقاء نفس اشتغال در جهت مبارزه با پدیده‌های منحوس تکدی گری و تن پروری نقشی بسزا ایفا می‌نماید.

۲- به رغم نارضایتی از قلت یا محدودیت میزان اشتغال کارآموختگان رعد، آنچه که موجب خوشوقتی است توفیق نسبی کارآموختگان شاغل در محیط‌های شغلی خود می‌باشد. تعداد قابل

میلیون و هفتصد هزار تومان جهت تأمین نیازهای ضروری

از جمله کمک‌های شاخصی که به واسطه پیگیری‌ها و مکاتبات مدیر ستاد جهت زلزله‌زدگان بم جذب شد، تعداد ۱۵ دستگاه ژنراتور برق (پرتاپل) اهدایی شرکت «اکسازنراتور» ترکیه بود.

علاوه بر کمک‌های جنسی مبالغی نیز از طریق حساب اختصاصی افتتاح شده جذب گردید، که مبلغی جزئی هزینه شد و مابقی پس از ادغام با کمک‌های نقدی آتی و تهیه طرح، صرف ساخت مکان آموزشی در شهرستان بم خواهد شد.

ضمناً تماسهایی با جامعه ایرانی مقیم خارج از کشور و برخی سازمانهای غیردولتی مرتبط و علاقمند جهت جمع آوری کمک برقرار شده است که امیدواریم نتایج مثبت حاصله را در شماره‌های آینده بنظر خوانندگان علاقمند برسانیم.

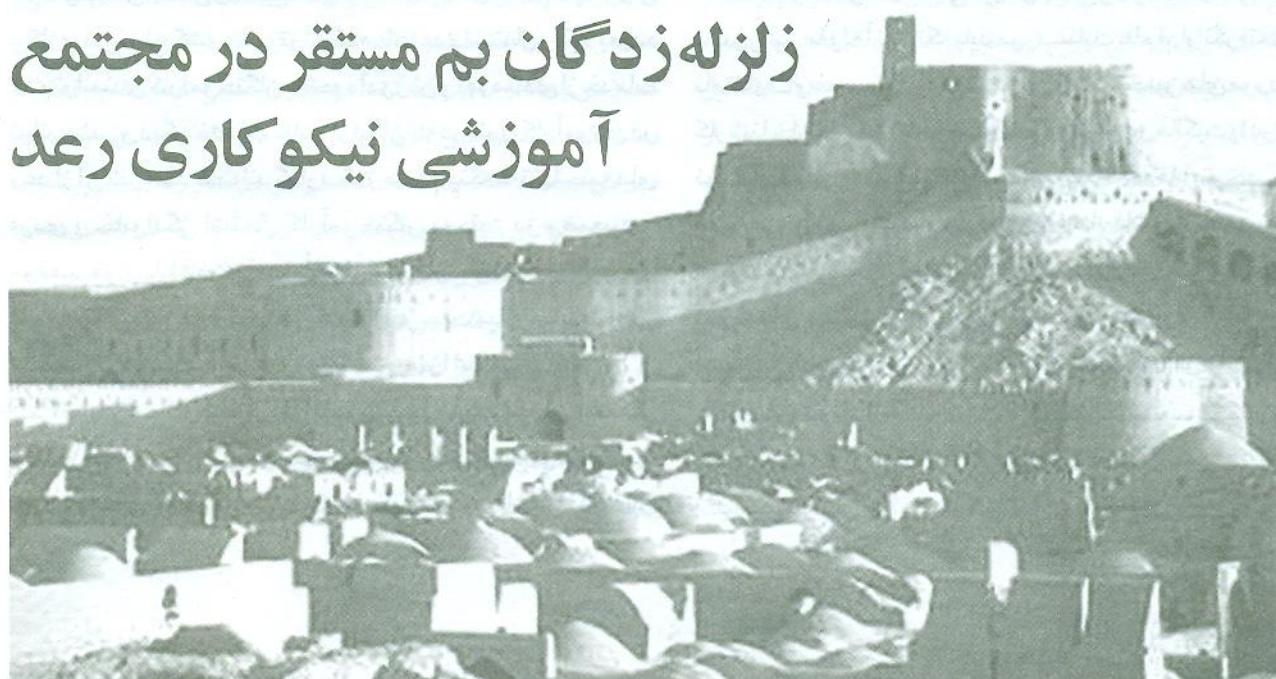

اندکی پس از وصول اخبار فاجعه هولناک زلزله بم از طریق رسانه‌ها، ستاد کمک‌رسانی به آسیب‌دیدگان با شرکت جمعی از اعضای هیأت مدیره مجتمع و نمایندگان گروه‌های همیاری بانوان و جوانان رعد به منظور هماهنگ کردن عوامل مادی و معنوی، تعیین وظایف و جمع آوری کمک تشکیل شد.

فضای مناسبی از طبقه سوم مجتمع به مذکور گردآوری و طبقه بندی کمک‌های اختصاص یافته و کمک‌های گردآوری شده در دو مرحله به منطقه ارسال شد. (به شرح جداول پیوست)

ضمناً کمیته مددکاری گروه همیاری بانوان ضمن برقراری ارتباط با مددکاران بیمارستانهای امیرالمؤمنین، امام خمینی، بهارلو، رسول اکرم، سینا، شریعتی، شهرد، شفا یحیائیان، فیاض‌بخش و همچنین در اردوگاه شهید کشوری حین عیادت و مصاحبه با مجروحین بستری، کمک‌های

گزارش ستاد امداد رسانی به زلزله‌زدگان بم مستقر در مجتمع آموزشی نیکوکاری رعد

گزارش ستاد امداد رسانی به زلزله زدگان به مستقر در مجتمع آموزشی نیکوکاری رعد

تعداد	نوع جنس	ردیف	تعداد	نوع جنس	ردیف
۲ عدد	قابلمه	۱۷	۲۲ دستگاه	و پلیچر	۱
۲ دست	فاشن و چنگال	۱۸	۵ دستگاه	واکر	۲
۲۸ جفت	دمنای زنانه	۱۹	۹ تخته	پتوی تو	۳
۵۲ بسته	کپریت	۲۰	۵ جفت	عصا	۴
۳۶ بسته	پوشک پجه	۲۱	یک جین	جوراب	۵
۵۱۵ بسته	نوافر بهداشتی	۲۲	یک جمه	حیوبات بسیارندی	۶
۱ عدد	سینی	۲۳	یک دستگاه	سماور	۷
۳۴ جمعی	دستمال کاغذی	۲۴	۳۲ دست	مانتو تو	۸
مقداری	انواع البسه شسته شده و اظری زده	۲۵	۵ کیلو	برنج	۹
تعدادی	انواع پتوی استفاده شده	۲۶	۱۰۵ عدد	روسری و شال گردان	۱۰
۲۶ بطری	آب معدنی بزرگ	۲۷	۳۰ دست	دامن	۱۱
۴۵ بطری	آب معدنی کوچک	۲۸	۵ عدد	تشک خوشخواب	۱۲
۴ قوطی	شری خشک	۲۹	۷ دستگاه	نشک موایج با سیستم برقی	۱۳
۵۳ قوطی	کتسرو انواع غذای آماده	۳۰	۱ دستگاه	اجاق خوراک پزی	۱۴
۲۵ قوطی	کپوت	۳۱	۸ دستگاه	علاء الدین	۱۵
۱۸ عدد	شلوار پجه گانه	۳۲	۵۲۲ بسته	بد (pad) بهداشتی	۱۶

ریزکمک های جنسی ارسالی مرحله دوم از ستاد کمک رسانی به زلزله زدگان مستقر در مجتمع رعد
۸۲/۱۱/۱۶

ردیف	نوع جنس	ردیف	تعداد	نوع جنس	ردیف
۱	انواع لباس مردانه	۱۷	کپسول گاز	۳ عدد	۱۸۷۲ دست
۲	انواع لباس زنانه	۱۸	گالن پلاستیکی	۳ عدد	۸۷۰ دست
۳	انواع لباس پچگانه	۱۹	چادر ۱۲ نفره	۱ تخته	۴۱۸ دست
۴	حوله	۲۰	چادر کوچک	۲ تخته	۴۰ دست
۵	کلاه، شال، دستکش و جوراب	۲۱	روغن نباتی ۵ کیلویی	۶۳ حلب	۱۱۶ دست
۶	کفش مردانه	۲۲	کتسرو انواع مواد غذایی	۷۵۶ قوطی	۶۷ جفت
۷	کفش زنانه	۲۳	ترن ماہی	۶۵۸ قوطی	۷۷ جفت
۸	کفش پچگانه	۲۴	حلوا شکری	۸۰ بسته	۲۷ جفت
۹	پودر لباس‌شویی	۲۵	کشش و خرما	۲ کارتون	۱۲۸ بسته
۱۰	شیر خشک	۲۶	انواع کیک و بیسکویت	۵۶۵ بسته	۲۴ قوطی
۱۱	چای	۲۷	دارو	۱ کارتون	۱۹ بسته
۱۲	قند	۲۸	صابون	۴۳۹ قاب	۳۰ کیلو
۱۳	شامپو	۲۹	برنج	۵۷۰ کیلوگرم	۵۸ عدد
۱۴	لباس نوزاد	۳۰	روغن مایع کوچک و بزرگ	۱۲ بطری	۱۰۹ دست
۱۵	پوشک نوزاد	۳۱	ریکا کوچک و بزرگ	۷ بطری	۹۸ بسته
۱۶	علاء الدین و چراخ خوراک پزی	۳۲	پتو	۳۰ تخته	۱۱ دستگاه

**صورت عملکرد حساب کمک به زلزله زدگان شهرستان به
تاریخ ۸۲/۱۱/۴**

الف - دریافتی ها:

کمک های فوری ۱۵/۴۱۷/۰۰۰ ریال کمک های زیربنایی ۹۲/۳۹۱/۰۰۰ ریال

کمک ارزی ۵۰ دلار جمع کل کمک های ریالی ۱۰۸/۸۰۸/۰۰۰ ریال

ب - هزینه ها ۲/۶۳۰/۰۰۰ ریال

ج - مانده موجودی ریالی ۱۰۶/۱۷۷/۲۰۰ ریال مانده موجودی ارزی ۵۰ دلار

با «ایکری» (کنسرسیوم بین المللی پناهندگان در ایران) آشنا شوید

حمایت از کودکان انگلستان (SAVE THE CHILDREN). این کنسرسیوم از سال ۱۹۹۳ فعالیت خود را در ایران شروع کرد. در آن زمان تنها مراجع رسمی و دولتی یعنی سازمان ملل متحد و دولت جمهوری اسلامی ایران سعی در رسیدگی به أمور اینبوه پناهندگان افغانی و عراقی مستقر در ایران داشتند که به خاطر مستقریت‌ها و مشغله‌های بی‌شمار آن دو نهاد نیاز به همکاری و تسهیل سازمانهای غیر دولتی بین المللی کاملاً محسوس بود.

«کنسرسیوم بین المللی پناهندگان در ایران» یک مؤسسه غیردولتی بین المللی است که صرفاً به وسیله کمک‌های مادی و معنوی داوطلبانه اداره می‌شود و از هیچ سازمان رسمی اعم از سازمان ملل متحد، دولت‌های خارجی و دولت جمهوری اسلامی ایران کمک و بودجه‌ای دریافت نمی‌کند.

اهداف و محورهای اصلی فعالیت این کنسرسیوم چیست؟

اولین هدف این کنسرسیوم فراهم آوری اطلاعات همه جانبی از مسائل پناهندگان موجود در ایران شامل، توانمندی‌ها و کاستی‌ها... است. اطلاعات قابل اعتمادی که جامعه جهانی بتواند براساس آنها چه در زمان اسکان در ایران و در حین بازگشت و چه در ابتدای ورود به کشورشان پناهندگان را راهنمایی و کمک کند.

تسهیل کار سازمانهای داوطلب فعالیت در ایران (در زمینه حمایت از پناهندگان و

سال ۱۹۹۲ دولت جمهوری اسلامی ایران طی فراخوانی از سازمانهای غیردولتی (N.G.O,s) برای کمک به اینبوه پناهندگان افغانی و عراقی در ایران دعوت کرد. پنج (N.G.O) ای بین المللی برای تشکیل این کنسرسیوم داوطلب شدند و ساختار کمیته اجرائی این کنسرسیوم عبارت است از:

نویب (NOVIB)، آکدن انترنشنال، (OKENDEN INTERNATIONAL)، ایراک (ACT NETHERLAND) (IRAQ)، کریستین اید (CHRISTIAN AID)، سازمان

دومین بخش از سری کلاس‌های «توانمندسازی سازمانهای غیر دولتی» به مدت ۳ روز از تاریخ ۱۶ تا ۱۸ فروردین در مجتمع آموزشی نیکوکاری رعد برگزار شد. در حاشیه این کارگاه گفتگویی داشتم با سرکار خانم نازنین کاظمی نماینده «کنسرسیوم بین المللی پناهندگان در ایران» که برگزارکننده این کلاس‌هاست. با هم گفته‌های خانم کاظمی رامی خوانیم: با سلام و خیر مقدم، لطفاً بطور خلاصه کنسرسیوم بین المللی پناهندگان در ایران را معرفی کنید:

ما سعی داریم با آموزش و یا بازآموزی پناهندگان مستقر در ایران آنها را قادر سازیم هنگام بازگشت، بتوانند سازمانها و نهادهای مدنی از بین رفته کشورشان را بازسازی کنند.

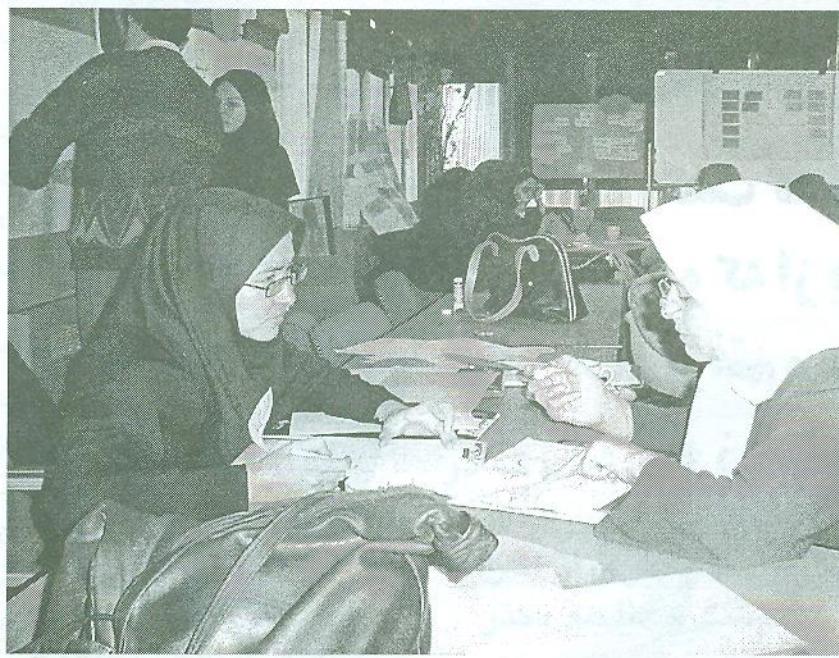
جذب بودجه‌های بین‌المللی در نظر گرفته شده برای پناهندگان، دیگر فعالیت شاخص این کنسرسیوم است. در کنار فعالیت‌هایی که ذکر شد ما سعی داریم که ظرفیت و کارآیی سازمانهای غیردولتی ایرانی را که در زمینه امور خیریه و داوطلبانه فعالیت می‌کنند بالا ببریم و برگزاری دوره‌های آموزشی توانمندسازی سازمانهای غیردولتی در راستای همین هدف است. همچنین ما سعی داریم با آموزش و یا بازآموزی پناهندگان مستقر در ایران آنها را قادر سازیم هنگامی که شرایط برای بازگشت به موطنشان آماده شد و در بازگشت، بتوانند سازمانها و نهادهای مدنی از بین رفته کشورشان را بازسازی کنند.

علت انتخاب رعد به عنوان محل برگزاری این کارگاه چه بود؟

رعد برای مأوبه سازمانهای بین‌المللی (N.G.O) ناشناخته نیست. به نظر من بین (N.G.O) هایی که در ایران رسماً ثبت رسیده و فعالیت دارند، رعد جزء ۵ سازمانی است که می‌توان از جمیع جهات آن را مستقل و غیر دولتی نامید؛ رعد را به دو قشر از سازمان‌ها در فرسته‌های پیش آمد برای اطلاع‌رسانی و جذب کمک معرفی می‌کنیم. اول به سازمانهایی که به دنبال حمایت مالی از سازمانهای واقع‌غیردولتی هستند و دوم به سازمانهای خیریه و غیردولتی کوچکتری که به دنبال الگوی موفق برای سازماندهی و برنامه‌ریزی خود هستند.

آیا این اولین کارگاه آموزشی است که برگزار می‌کنید؟

خیر! اولین کلاس را در اسفند ۸۲ در مرکز تشکل‌های مردمی شهرداری منطقه ۶ برگزار کردیم که موضوع آن پژوهش‌نویسی بود. دوره سه روزه فعلی به موضوع گزارش‌نویسی اختصاص دارد. بطور کلی این دوره‌ها شامل ۱۲ کلاس می‌شود که برگزاری آنها حدود یک سال

اولین هدف این کنسرسیوم فراهم آوری اطلاعات همه جانبیه از مسائل پناهندگان موجود در ایران شامل، توانمندی‌ها و کاستی‌ها و ... است.

بین‌المللی»، «آموزش پایش و ارزشیابی با در نظر گرفتن اختلاف جنسی» از مؤسسه (Christion Aid) اعزام خواهند شد.

نحوه دعوت تشکل‌ها چگونه است؟
تشکل‌ها و مؤسسه‌ای را دعوت می‌کنیم که تأیید وزارت کشور داشته باشند. دعوت نامه برای تشکل ارسال می‌شود بدون اینکه محدود بکنیم که مثلاً مدیر یا مسئول تشکل باید در دوره شرکت کند. خود تشکل‌ها نماینده مورد نظرشان را می‌فرستند و معمولاً افرادی را که تخصص و تجربه‌شان با کلاس تناسب دارد.

از فرصتی که در اختیار فصلنامه «توان‌یاب» گذاشتید، متشکریم و برای شما و همه نوعدوستان و صلح‌اندیشان آرزوی موفقیت داریم.

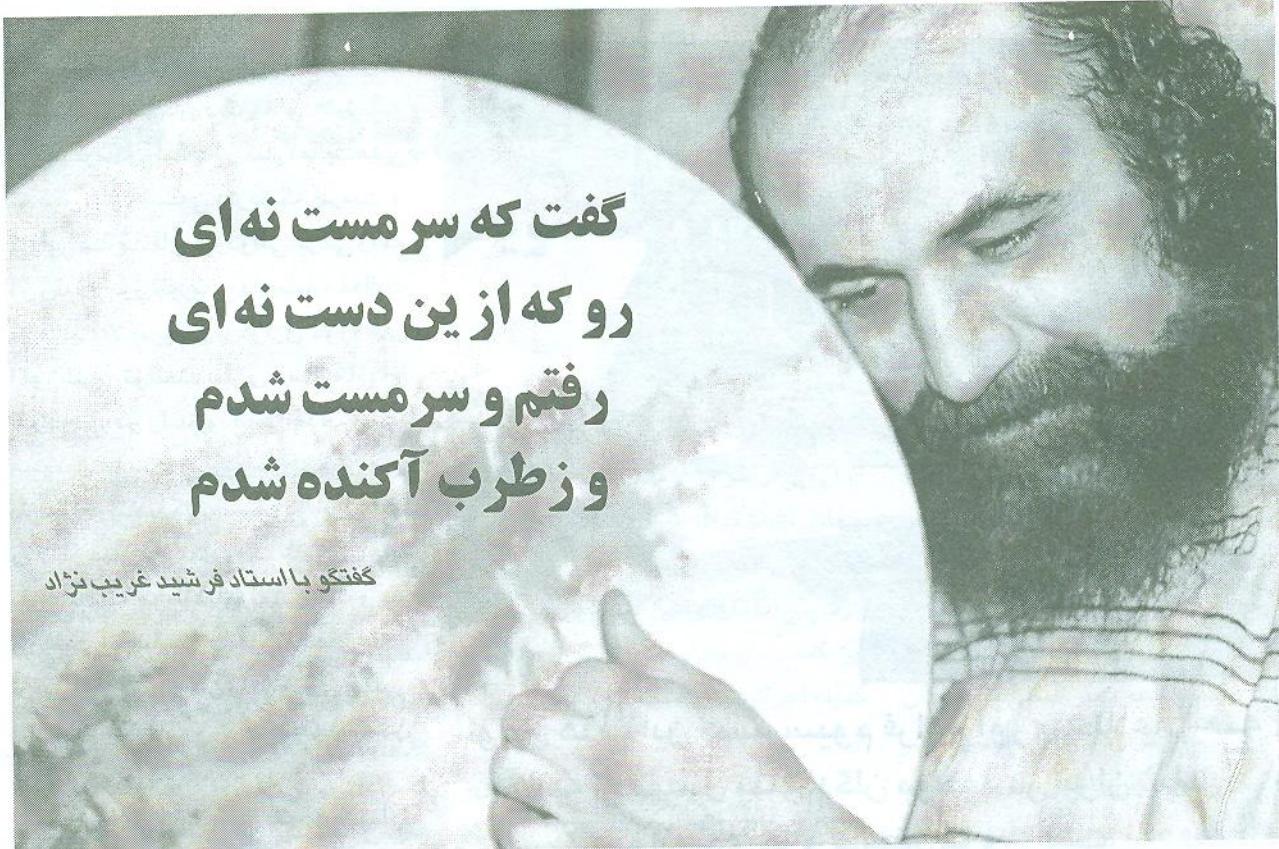
من هم برای دست اندکاران نشریه و مجتمع رعد آرزوی سلامتی و موفقیت دارم.

طول خواهد کشید. چون اکثر نیروهای شرکت کننده جداول وظیفه‌ای که داوطلبانه در سازمان غیردولتی متبع‌شان به عهده دارند، دارای شغلی برای امرار معاش هستند؛ سعی می‌کنیم زمان کلاس‌های گونه‌ای تنظیم شود که لطفه‌ای به کارشان نخورد.

آیا این کلاس‌ها به شکل تدریس و سخنرانی برگزار می‌شود؟

تلاش بر این است که اکثر کارهایمان مشارکتی باشد. این دوره از آموزش‌های نیز همگی به شکل کارگاه برگزار می‌شود. البته در هر دوره یک یادوتن که در مقوله عرضه شده از بهترین کادر آموزشی هستند، به عنوان راهنمای و تسهیل‌گر حضور دارند. حتی برای دو کلاسی که از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است. استادی از خارج ایران خواهد آمد.

برای کلاس «امور حسابرسی

گفت که سرمست نه ای رو که ازین دست نه ای رفتیم و سرمست شدم و ز طرب آکنده شدم

گفتگو با استاد فرشید غریب‌فرزاد

بیرد. اما دو سه نفر از مردم به خیال اینکه می‌خواهد مرا تحویل پادگان بددهد سعی کرده بودند مرا به اصطلاح نجات بدنهند و این باعث می‌شود که طناب نخاعی ام تقریباً قطع شود. در واقع یک عمل نیک باعث چنین خسارت جبران ناپذیری شد. ولی خدا به اون گروهبان ارتشی که الان نمی‌دانم کجاست خیر بددهد که مرا یکسره برد بیمارستان در بیمارستان هم باید فوری مرا به اتفاق عمل می‌بردند و پدرم باید امضاء می‌داد. به علت حکومت نظامی امکان آمدن پدرم نبود. البته دایی من که خانه‌اش نزدیک بیمارستان بود توسط دوست مطلع شده در بیمارستان حضور داشت. ولی بیمارستان تعهد او را کافی نمی‌دانست به ناچار من انگشت سبابه‌ام را به خون زدم و پای رضایت‌نامه گذاشت. تا ۷۵ ساعت بیهوش بودم. حدود یک ماه و نیم در بیمارستان سنتنج بستری شدم و چون به خاطر وضعیت کمرم امکان از این پهلو به آن پهلو

دوستان مقداری سه راهی (نارنجک دست‌سان) تهیه کرده بودیم و قرار بود با آنها چند تانک لشکر سنتنج را که در خیابانها مستقر شده بودند هدف قرار دهیم. گویا تردد ما از باشگاه افسران که به همه شهر سنتنج مسلط است زیر نظر بود و پنجم دی ماه در منطقه پشت سینما شهر فرنگ هدف تفنگ دوربین دار قرار گرفتم و دو گلوله به من اصابت کرد. اولی به طور سطحی ساق پایم را خراش داد اما دومی به وسط طناب نخاعی ام خورد. (بالای مهره پنجم) مثل پرکاهی سبک شدم و روی زمین افتادم. اون زمان جوان بیست ساله‌ای بودم که ورزش باستانی می‌کردم و در لحظه حادثه کمربندی پهن و چرمی که مخصوص پهلوانان باستانی کار است به کمرم بسته بودم این کمربند باعث شد اجزای متلاشی شده بدن من حفظ شود و بیرون نریزد. وقتی زمین افتادم یک گروهبان ارتشی از جیپ پیاده می‌شد که مرا به بیمارستان

● جناب غریب‌فرزاد ضمن سلام و خیر مقدم ابتدا بفرمائید مشکل جسمی شما چگونه بروز کرد؟
سال ۱۳۵۷ تمام ایران شده بود یک مشت گره‌خورد یکپارچه، همه جادر شور و ولوله و انقلاب؛ آن سالها من دانشجوی رشته صدا برداری دانشکده صدا و سیما (رادیو و تلویزیون) بودم. چون از کودکی به طراحی و نقاشی علاقه داشتم بدون تعلیم گرفتن نزد استاد، بر اثر تمرین و ممارست دستم گرم شده بود و یک سری طرحهای انقلابی می‌کشیدم و پلاکاردهای تظاهرات را می‌نوشتم. دی ماه پنجاه و هفت کلاس‌های کلیه دانشگاهها تعطیل شده بود. من با یکی از هم کلاسی‌هایم اتفاقی در خیابان نظام آباد اجاره داشتمیم با ماهی ۴۰۰ تومان. اتفاق را پس دادیم و من و سایلم را گذاشتم خانه عمومی و برگشتم به سنتنج شهرزادگاهم؛ در سنتنج حکومت نظامی اعلام شده بود. اما گوش ما به این چیزها بدھکار نبود. من و یکی از

شدن نبود، شدیداً دچار زخم بستر شدم.
هنوز هیچکس از کادر بیمارستان یا بستگان
به من نگفته بود که دچار ضایعه نخاعی
شده‌ام و خودم امیدوار بودم تازم‌ستان سال
بعد خوب بشوم و به کوه «آبیدار» (کوهی
مشرف به شهر سنتنچ) بروم.

● چه وقت از بیمارستان سنتنچ
مرخص شدید و بعد از آن چکار کردید؟
در بیمارستان سنتنچ من موقتاً بستری
شده بودم، چون امکان جابجایی نبود. در
همه جای کشور مخصوصاً در تهران
در گیری‌های شدیدی بین انقلابیون و عوامل
۲۲ رژیم پهلوی جریان داشت. درست روزی رسید،
بهمن که انقلاب اسلامی به پیروزی رسید،
من را با آمبولانس حرکت دادند به طرف
تهران و به محض رسیدن به تهران در
بیمارستان میثاقیه (مصطفی خمینی)
بستری شدم. حدود ۳ ماه در این بیمارستان
بستری بودم تا در اواسط فروردین ۵۸ صدا
و سیما مقدمات اعزام من به آلمان جهت ادامه
معالجه را فراهم کرد. (چون دانشجوی صدا
و سیما بودم) ۱۶ فروردین ۱۳۵۸ به سوی
آلمان پرواز کردیم و مدت یک سال و هشت
ماه در این کشور بودم. وضعیت خیلی
وحیمی داشتم چون ارتباط تنه (کمر) با پابه
خاطر عبور گلوله از وسط ستون فقرات قطع
شده بود. به محض ورود به آلمان در مرکز
مغز و اعصاب «نوه‌شوى»^۱ شهر

زیباترین حادثه‌ای که در آلمان برای من اتفاق افقاد جلوگیری از اخراج پزشک معالجم دکتر «دورنیگ» از مرکز نوه‌شوى به وسیله اعتصاب غذا بود

«هايدلبرگ»^۲ بستری شدم در این مرکز
بیمارانی نظری من از اکثر کشورهای دنیا
بستری بودند و یک برنامه ریزی بسیار
دقیق برای توانبخشی همراه با درمان برای
همه بیماران وجود داشت. خود من در
ساعت معین مریبان مختلفی داشتم. برای
راه رفتن، یک مریبی برای فیزیوتراپی، یکی
برای شنا و ... برای هر کدام مریبی جداگانه.
در آنجا من با بیماران اکثر کشورها رابطه
برقرار کردم. از آنها چیزهای زیادی
یادگرفتم و در حد توافق به آنها فوتبک و
کلارینت یاد دادم. زیباترین حادثه‌ای که در
آلمان برای من اتفاق افتاد جلوگیری از اخراج
پزشک معالجم دکتر «دورنیگ»^۳ از مرکز
نوه‌شوى به وسیله اعتصاب غذا بود. این
پزشک آلمانی انسان بسیار شریف و با
پشتکاری بود اما به علت افکار خاص سیاسی
عذرش را از بیمارستان خواستند.
عکس العمل من به عنوان یک بیمار که
باز یافتن سلامتی نسبی ام رامرهون زحمات
وی بودم اعتصاب غذا بود. به تبع من یک
بیمار اردنی و یک فلسطینی هم اعتصاب غذا
کردند. بعد از دو روز ۱۵ پرستار بیمارستان
نیز به پشتیبانی ما اعتصاب غذا کردند و
جریان به مطبوعات کشیده شد. مجله
«اشپیگل»^۴ با من در بیمارستان «شیلر باخ»^۵
«مساحبه کرد. از درو دیوار اتاقم که با
طرایه‌های سیاسی ام پرشده بود عکس
گرفت و همراه با متن مساحبه در مجله چاپ
کرد. به یاری خداوند پاپشاری و استقامات
ما نتیجه داد و دکتر «دورنیگ» را دوباره
دعوت به کار کردند.

بعد از یک سال معالجه و کاردرمانی در
مرکز مغز و اعصاب «نوه‌شوى» و
بیمارستان «شیلر باخ» من قادر شدم به تردید
با ویلچر مسلط شوم و در یک مسابقه
ویلچر رانی که بین «هايدلبرگ» و «ماینهایم»
برگزار شد (فاصله حدود ۲۰ کیلومتر) مقام
دوم را کسب کردم.
آیا در کنار ادامه معالجه و توان یابی در

مدت اقدام در آلمان فعالیت دیگری هم داشتید؟

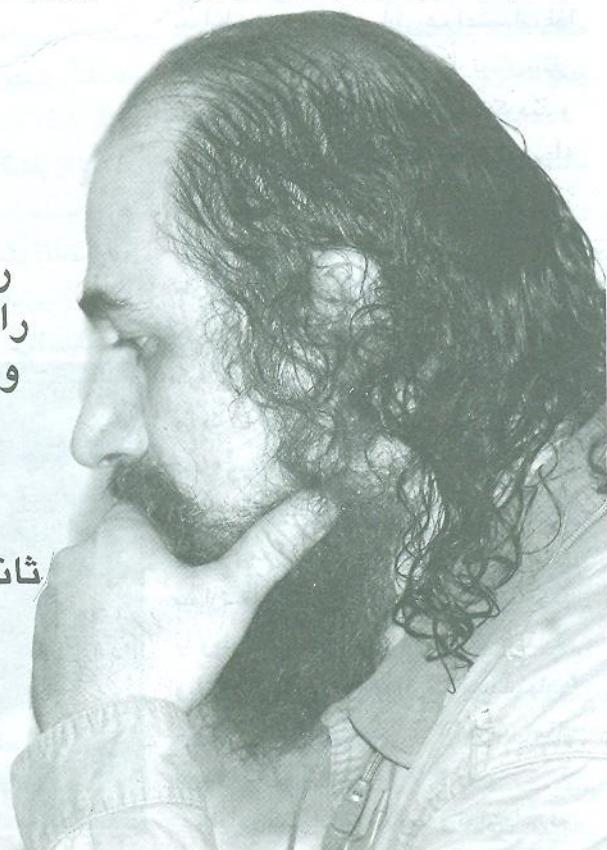
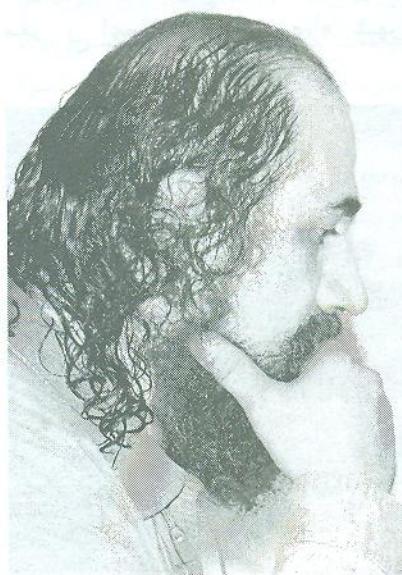
مرکز (نوهشوی) علاوه بر داشتن امکانات درمانی و توانبخشی یک کارگاه بزرگ و مجهر در طبقه هشتم داشت که توان یابان در آن جاهم آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از قبیل طراحی، نجاری، (دکورسازی)، منبت‌کاری و ... را می‌دیدند و هم بعد از کسب مهارت در صورتی که هنوز در مرکز اقامت داشتند آثاری را برای فروش تولید می‌کردند و پولی نیز عایشان می‌شد. در این کارگاه من مدتی طراحی روی چوب انجام می‌دادم و دوستان دیگر برش و کنده کاری آن را انجام می‌دادند از پولی که از فروش چند کار چوبی سهم من شد و چند اثر نقاشی که اکثر آنها را سفارت جمهوری اسلامی ایران خرید مبلغ ۱۰۰۰۰ مارک پس انداز کردم.

● آنطور که خودتان گفتید در نوجوانی و جوانی، کامل‌اسالم، با نشاط و در شکار بودید. بعد از بازگشت به ایران چگونه خود را با وضعیت جسمی

جديد و فق دادید؟

پذیرفتن وضعیتی که پس از ضایعه نخاعی پیش می‌آید مدتها طول می‌کشد. دو سالی که من در آلمان بودم آمادگی خوبی برای پذیرفتن مشکلات برایم فراهم کرد. اما پس از بازگشت به ایران ۶ ماه اولی که در سنتنج و در کنار پدر و مادرم بودم خیلی زجر کشیدم. پدر و مادرم آنقدر به من محبت و رسیدگی می‌کردند که من از دستشان فرار کردم، دوست داشتم که تازیانه پدرم مثل زمانی که مشکل داشتم، بالای سرم باشد. به جز محيط خانه وقتی با ویلچر به خیابان می‌رفتم، یا با عصا و یا واکر می‌رفتم نگاهها خیلی آزارم می‌داد. او اخر سال ۵۹ به تهران آمد و رفتم دانشکده صدا و سیما و گفتم می‌خواهم تحصیلاتم را ادامه بدهم. رشتہ دانشگاهی من قبل از سانحه، فیلمبرداری بود که ادامه آن با وضعیت جسمی من سازگار نبود به پیشنهاد مسئولین رشتہ ام را به صدابرداری تغییر دادم. ضمن تمرين دفن‌نوازی به سبک خانقاھی که در نوجوانی

روز اول که ویلچر
را پای پله‌ها گذاشت
و به کمک دسته‌ام از
پله‌ها بالا رفتم یک
ساعت طول کشید
الآن در عرض ۳۰
ثانیه !! همه این پله‌ها
را بالا می‌روم.

چگونه از موسیقی در جهت ترویج بحث گفتگوی تمدن‌ها استفاده کنیم. در آن جلسه من پیشنهاد یک گروه موسیقی را دادم که در آن سازهای مریبوط به تمدن‌های مختلف نواخته می‌شود. مثلاً «تلا» که مریبوط به هندوستان است. «تاس» که به تمدن ماد بر می‌گردد. «دف» که حدود ۶۰۰۰ سال قدمت دارد و ما آن را به عنوان تنها سازی می‌شناسیم که در زمان حضرت محمد (ص) نواخته شد و حضرت آن را من نکرده‌اند. «دیوان» که در کشورهای عرب و ترکیه نواخته می‌شود و سازهای معروف و غیر معروف دیگر که هر کدام وابسته به تمدن و فرهنگ خاصی است. همگی دوستان از این پیشنهاد استقبال کردند و ما هم گروه را با چندین دف و سازهایی که یاد شد آماده کرد، تمرین را شروع کردیم. البته سازهایی که یاد شد تقریباً همگی حالت سمبولیک داشت و ساز غالب دف بود که توسط یک گروه نواخته می‌شد.

آن موقع آقای حاجی پور مسئولیت

و اگر شرایط مهیا نباشد با کشیدن نقاشی تسکین می‌دهم.

سال ۶۷ برای دومین بار در کنکور شرکت کردم تا رشته نقاشی را هم که از کودکی به آن علاقه داشتم در مجتمع دانشگاه هنر ادامه دهم و موفق به کسب رتبه لازم شدم. در دانشگاه هنر آشنایی من با دف و حالت اعجاز انگیز آن باعث شد به سرعت با همه بخصوص اساتید ارتقا برقرار کنم.

از اساتید بزرگواری که نقاشی را نزدشان شاگردی کردم می‌توانم از احمد وکیلی، ابراهیم جعفری، ایرج زند و مهدی حسینی نام ببرم.

● اکثر هموطنان شما را به عنوان سرپرست گروه «چهل دف» می‌شناسند.

نقطه آغاز کار این گروه کجا بود؟ سال ۱۳۷۸ در آستانه برگزار شدن اولین سیمنار گفتگوی تمدن‌ها با آقای دکتر صدریا، که آن زمان مسئول روابط بین‌الملل مرکز گفتگوی تمدن‌ها بودند، آقای دکتر قریب‌زاده جلسه‌ای داشتیم که

شده‌ای نبود. سال ۱۳۷۹ وقتی کاست «گل صد برگ» آقای ناظری به بازار آمد. شناخت جامعه تهرانی از این ساز و به تبع آن کنگاواری نسبت به آن و علاقه به فراگیری آن در تهران زیاد شد. من که مثل بسیاری از اهالی کردستان، بادف انس دیرینه و تقریباً آباء و اجدادی داشتم. از سال ۱۳۷۹ تدریس دف را شروع کردم، که هنوز هم به حول و قوه‌الهی این آموزش ادامه دارد. می‌دانید برای دف در آن سالها نات خاصی نوشته نشده بود. اما من از همان ابتداء سعی کردم این ساز را با استفاده از روش‌های امروزی آموزش بدهم، یعنی به وسیله نت نویسی. آن وقت هاراه رفتن من با عصا ایجاد ریتم می‌کرد و بر اثر گوش دادن به ضربه‌های عصا و شمردن ضرب آهنگ این ضربه‌ها روزی چند نت برایم ایجاد می‌شد که آنها را می‌نوشتم و تدریس می‌کردم و اماراته ام بادف، الان با وجود بهبودی نسبی باز هم گه گاه من دردهای وحشت‌ناکی دارم و این دردهارانه با خوردن دارو که با نواختن دف

نمی خواهم بگویم تحمل این مشکلات و پذیرفتن این وضعیت ساده است. تحمل مشکلات جسمی و شخصی و بخصوصی اجتماعی برای جوانی که تا دیروز قبراق و ورزشکار بوده بسیار سخت و نزدیک به محال است اما انسان پدیده بی نظری خلقت است. پدیده ای که صانع خود، خدای قادر و بی همتا را به شکفتی و امی دارد. انسان اقیانوس بی انتهای استعداد و خلاقیت است. اگر از این استعداد و خلاقیت استفاده کند می تواند کوه را از جای برکند. اما اگر سستی و رخوت وجودش را فرابگیرد، بدبختی و فلاکت هم به سراغش می آید. حتی از مورچه هم ناتوان تر می شود. توان یابان چون در دکشیده و صاحب درد هستند. روحی بسیار لطیف و متعالی دارند؛ صاحب درد نمی تواند بد باشد. مسئولین باید استعدادهای نهفته توان یابان را کشف کرده پرورش بدهن و آنها را در جهت پیشرفت و اعلای جامعه بکار بندند.

پی نوشت:

۱-nueschw

۲-Heidelberg

۳-during

۴-spiegel eitungz

۵-schilerbach

۶-munheim

البته پله های آن مثل خیلی ساختمانهای شهر برای ماها مشکل آفرین است. در مجتمع هم با کمال میل حاضرم هفته ای ۲ ساعت نقاشی و طراحی و ۲ ساعت موسیقی کارکنم. الحمدلله... که بانیان این مجتمع آمغی تئاتر بسیار خوب و مجهزی برای بچه ها ساخته اند چنانچه زمینه و مناسبتی پیدا شود حاضرم با گروه «چهل دف» برای دوستان کنسرت اجرا کنم.

● تا انسان بوده و هست سوانح و حوادث هم با او همراهند و ضایعه جسمی برای همه پیش می آید. راه کنار آمدن با کم توانی چیست؟ شما بعد از این مشکل با خودتان و جامعه چگونه کنار آمدید؟ من در کودکی، نوجوانی و جوانی بسیار پر جنب و جوش و به اصطلاح شیطان بودم. در نوجوانی هر زمستان برف ها را گوشش حیاط روی هم می ریختم و از طبقه دوم می پریدم روی برف. یکبار از روی برف ها سرخوردم و سرمه شکست. مادرم آنقدر از دستم شاکی بود که ابتدا وقتی صدای فریادم راشنیده هوای تنبیه آمد بالای سرم و وقتی دید سرم شکسته از تنبیه منصرف شد. در جوانی هم بسیار فعال و پرشور شور بودم و سر نترسی داشتم. اما به یکباره پیش از نیمی از حس و سلامتی ام را از دست دادم و مجبور شدم دو سال رنج و درد شدید را تحمل کنم. یکسال روی ویلچر بنشیم و عاقبت به سختی با کمک عصا راه بروم.

سالن همایش های صدا و سیما را بر عهده داشتند که خیلی به گروه ماساعدت کردند داشتند و این سالن را با شرایط بسیار سهل برای اجراء اختیار ماگذاشتند.

عنوان کار در ابتدا دف نوازان جوان بود. اما وقتی اولین اجرای مامضاف شد با بعثت رسول اکرم (ص) و چون آن حضرت در ۴۰ سالگی به پیامبری مبعوث شد ماهم گروه همان را «چهل دف» نامیدیم. شروع کار با مرح بازی تعالی و رسول اکرم... (ص) و حضرت علی (ع) بود و این دسته اکمک کردند که ماروز به روز قوام بیشتری پیدا کنیم و الان عسال است که با نام «چهل دف» فعالیت می کنیم، با کارهای قوی تر و تازه تر. آقای توکلی خواننده توانای گروه ماه استند؛ آقای حسن زرکانی تار و آقای پدیداری نی می نوازند؛ بچه های دف نواز هم اکثرا شاگردان سالهای قبل کلاس خود من هستند. تازه ترین اجرای ما پنجمین بهمن اریبهشت ماه جاری در فرهنگسرای بهمن و در افتتاحیه جشنواره مطبوعات بود.

● آقای غریب متزاد دوستان شما (کارآموزان توان یاب مجتمع رعدا چگونه می توانند از هنر های شما بهره مند شوند؟

باتمام توان در خدمت دوستان هستم. در دفترم چنانچه مایل بودند، هم طراحی و نقاشی تدریس می کنم و هم هنرجوی موسیقی در سازهای دف و نی می پذیرم.

توان یابان چون در دکشیده و صاحب درد هستند. روحی بسیار لطیف و متعالی دارند.

آشنایی با سازمانهای غیردولتی

مؤسسه امداد دارویی و درمانی (مدد)

پیراپزشکی.
هیأت امناء مؤسسه مدد را چه کسانی تشکیل می‌دهند؟
من کار حرفه‌ای نیکوکاری را سالها پیش و از مؤسسه خیریه «محک» آغاز کردم و با مشکلات مؤسسات خیریه از نزدیک آشنایی دارم؛ می‌دانم که مهمترین کار در هر خیریه‌ای جلب اعتماد مردم و دریافت کمکهای مردمی است. کمیته امداد هرسال مبلغ زیادی را از محل صدقات مردم جمع آوری می‌کند. مردم ما اهل نیکوکاری هستند و در صورتیکه مجاب شوند که کمکشان در جهت اهداف انسان دوستانه صرف می‌شود، خیلی خوب عمل می‌کنند. مراکز خیریه ما باید روشهای جذب و یک جهت کردن کمک‌های را بدانند. این کار در مؤسسه مدد بر عهده روابط عمومی است. شاید یکی از اهداف ما آموزش به مؤسسات دیگر است. مثلاً در بازارها از مؤسسات دیگر هم دعوت می‌کنیم تا در کنار ما غرفه داشته باشند. سوال ما از مردم نیکوکاری مان این است که شما عضو کدام مؤسسه هستید؟ ما حق نداریم بی تقافت باشیم. وظیفه ما به عنوان یک انسان چیست؟

بهداشت وابسته است هم در ارتباطیم بعضی از بیماران رانیز از طریق بهزیستی تحت پوشش قرار می‌دهیم. با مؤسسه‌ای هم که بیماران خاص همچون بیماران هموفیلی، سرطانی و تالاسمی را تحت پوشش دارند، همکاری می‌کنیم. هزینه‌های این مرکز از چه طریقی تأمین می‌شود؟

فقط از طریق کمکهای مردمی! ما (N.G.O) ای در خدمت سایر (N.G.O) ها هستیم. برنامه‌های فعلی شما با اهداف اولیه تأسیس این مؤسسه چقدر مطابقت دارد؟ در واقع ما در راستای اهداف خود حرکت می‌کنیم و میزان موقوفیت ما برای دست‌یابی به اهداف اولیه طرح بر اساس کمکهای مردمی به ما بوده است. البته کمکهای غیرنقدی هم به مامی شود از قبیل: لوازم پزشکی، پیراپزشکی، ویلچر، تخت بیمار و... ما از افراد خیری که مرتبط با نوع فعالیت ما هستند دعوت می‌کنیم و آنها وسائلی که مازاد دارند را در اختیار ماقرار می‌دهند. بنابراین ما هم کمک نقدی را می‌پذیریم و هم وسائل پزشکی و

لطفاً ضمن معرفی خودتان در مورد سوابق مؤسسه مدد برای خوانندگان مجله توان یاب توضیحاتی را راهنمای دهید؟ علیرضا قهاری مدیر عامل مؤسسه امداد دارویی درمانی (مدد) هستم؛ این مؤسسه در سال ۸۱ به ثبت رسیده و مهمترین هدفی که در اساسنامه آن گنجانیده شده، کمک به بیماران نیازمند است. این کمکها معمولاً از طریق مراکز، مؤسسات خیریه و عام المتفعله ای که در سطح کشور فعال هستند اعمال می‌شود و علت آن شناختی است که این مؤسسات از بیماران نیازمند دارند. ما اگر بخواهیم بلاواسطه به یک بیمار کمک کنیم باید گروهی را برای تحقیق بگذاریم و در هر مورد این گروه را بفرستیم تا بینیم که میزان این نیاز چقدر است. به همین دلیل ما کمکهای را به صورت غیرمستقیم به بیماران می‌رسانیم و در واقع به خود مؤسسات کمک می‌کنیم. در رابطه با این مسئله تقریباً بالکلیه مؤسسات خیریه دارو درمانی، و مرکز مددکاری وزارت بهداشت و درمان در ارتباطیم و اکثر آنها به ما مرضی معرفی می‌کنند. با مؤسسه خیریه بهداشتی- درمانی که آن هم به وزارت

مهمترین کار مابسترسازی و فرهنگ‌سازی برای نیکوکاری است. به همین دلیل یک گروه جمع شدند که تعداد آنها ۱۵ نفر است که معمولاً اینها اهداف انسان‌دوستانه دارند و در میان آنها مهندسین، وکلا و آقایان بانکی هستند (اکثرًا دارای تحصیلات دانشگاهی‌اند) به این امید که از این طریق بتوانند بیشتر کمک کنند، عضویت هیأت امنی (مدد) را به عهده گرفته‌اند. ما دنبال پراکنده‌کاری نیستیم اصلاح‌توان‌ماهیچ مؤسسه خیریه‌ای نیست که به همه دردها و مشکلات بپردازد. همانگونه که رعد نیز تمام امکانات خود را در جهت آموزش منجر به اشتغال توان یابان بکار می‌گیرد. مانیز در

باقی‌جهه به نو پا بودن این مؤسسه برای گسترش آن چه اقدامات و یا برنامه‌هایی را در دست انجام دارید؟

بیشتر هم و غم ما جذب اعتماد مردم است. مؤسسه خیریه در کشور ما کم نیستند، اما مردم به مؤسساتی که کاملاً اعتماد داشته باشند، کمک می‌کنند. از اهداف دیگر ما امدادرسانی در شرایط ناگهانی و غیر متربقه است. دوسال پیش هنگام وقوع زلزله در قزوین و زنجان ما اقدام به جمع آوری کمک و انتقال آن به افراد آسیب‌دیده کردیم. آن زمان میزان کمکها بسیار محدود بود. اما در جریان زلزله بم میزان کمکهای داخلی و خارجی به مؤسسه

باشند.

در مورد گروه‌های همیاری که در کنار این مؤسسه فعالیت دارند توضیح بدید؟

حدود ۴۰۰ نفر جوان هستند که به نام مددکار و امدادگر به ما کمک می‌کنند. اینها فقط در حوادث به ما یاری نمی‌دهند، بلکه بازارها، خیریه‌ها و کنسرتها را جوانها برگزار می‌کنند. در واقع آنها گرداننده این فعالیتهاستند، دلیل این امر تشویق جوانان به حضور در فعالیتهای اجتماعی است. در ابتداء آموزشی نداریم و این افراد بانیتی خیر و از طریق ارتباطات بین فردی به ما ملحق می‌شوند و در زمینه‌ای که لازم باشد و داوطلب باشند، آموزش می‌بینند. این آموزشها شامل: کمکهای اولیه، امداد و نجات است که در مورد اخیر سعی می‌شود از افرادی باروچیات قویتر استفاده شود. در این دوره‌ها از نیروهای متخصص هلال احمر جهت آموزش استفاده می‌شود. سپس افراد دوره‌دیده این آموزش‌هارا به اعضای جدید همیار انتقال می‌دهند.

در حال حاضر برای ارتباط بیشتر با مؤسسات دیگر از چه امکانات و یا برنامه‌ای استفاده می‌کنید؟

فعلاً همین برنامه و پیام مدد که تقریباً ۲۰۰۰ مخاطب دارد، در اختیار ۱۰۰۰ عضو مؤسسه و سازمانهای مختلف قرار می‌گیرد. سایر فعالیتهای ارتباطی ما هم شامل: بازارهای خیریه و نمایشگاه‌هاست (مانند نمایشگاه عکس بم که با استقبال مواجه شد).

آیا فعالیتهای شما شهرستانهای این تحت پوشش قرار می‌دهد؟

در هیچ شهرستانی شعبه نداریم ولی بیماران شهرستانی را تحت پوشش قرار می‌دهیم. عده‌ای از بیمارانی که ما تحت پوشش داریم شهرستانی هستند.

آیا آماری برای میزان کمکهای شما وجود دارد؟

تقاضای ما از مردم این است که داروهای مازاد خود را در اختیار ما قرار بدهند

جهت برآوردن نیازهای دارویی و درمانی بیماران نیازمند تلاش می‌کنیم.

سقف این کمکهای بچه میزان است؟

در هر نوبت ۵۰ هزار تومان؛ ولی می‌تواند به دفعات تکرار شود. این کمک در صورت تأیید و دارا بودن شرایط ویژه صورت می‌گیرد.

ما قابل توجه بود و امدادگران و مددکاران جوان و آموزش دیده‌ماکه در راس مؤسسه هستند به منطقه اعزام شدند و به رغم عدم انجام تبلیغات (ما قادر به انجام کارتبلیغاتی نیستیم) و عدم شناخت، حجم کمکهای مردمی خوب بود و گروه اعزامی نیز توانستند در آن شرایط بسیار کارساز

وجود مردمی به این خوبی تشکیل (N.G.O) به سهولت امکان پذیر نیست. باید اجازه دهیم که مردم امکان فعالیت‌های داوطلبانه و نیکوکارانه را به آسانی داشته باشند. البته کلیه این فعالیت‌ها باید ثبت شده شفاف، کنترل شده و در چهارچوب قوانین جاری باشند. در کشور فرانسه ۷۰۰ هزار (N.G.O) وجود دارد. در پاکستان شاید صد برابر کشور ما (N.G.O) وجود دارد. پس از وقوع زلزله هولناک به دولتهای خارجی بسیار مایل بودند کمک‌هایشان را در اختیار سازمانهای غیردولتی بومی بگذارند. که متاسفانه هیچ‌کدام از مؤسسات غیردولتی مأتوان و ظرفیت جذب و انتقال این کمک‌ها را نداشتند. یکی از شعارهای مؤسسات خیریه این است که مابازوی توانمند دولت هستیم و دولت باید اجازه بدهد که این بازوها رشد کند. وقتی این (NGO)‌ها قویتر شوند توان دولت هم بیشتر می‌شود. اگر در شهرستان بم (N.G.O) وجود داشت می‌توانست حضور مؤثری داشته باشد در تهران هم در صورت وقوع چنین حوادثی ما یک (N.G.O) قادر تمند نداریم (NGO)‌ها مؤسسه‌ای برخاسته از میان مردم و برای مردم هستند.

در جایی که هلال احمر که برای خودش یک وزارت خانه است نتواند آنطور که باید و شاید در این حوادث مؤثر واقع شود. از یک (N.G.O) کوچک کاری ساخته نیست.

برای مجله توان یاب چه کاری می‌توانید انجام دهید؟

ما در شماره اخیر خبرنامه مؤسسه رعد را معرفی کردیم و باز هم برای کمک به بیمارانی که از طرف رعد به ما معرفی شوند اعلام آمادگی می‌کنیم. انتظار ما این است که رعد بیماران نیازمندی را که می‌شناسد به ما معرفی کند تا در نوبت بررسی و کمک قرار گیرند.

هدف ما بیشتر جا انداختن این فرهنگ است که افراد جامعه تن واحد هستند و باید به یکدیگر کمک کنند

فرهنگ نیکوکاری را پرورش دهند و آن را به صورت عام نگاه کنند. ما باید نیکوکاری را در نفس کمک کردن ببینیم. یعنی هر جا انسان نیازمندی هست، بدون تبعیض بدون توجه به نژاد، مذهب، ملیت و ... باید به او کمک شود. این کار، کار پیامبران است. پیامبران سخنان خوب و روش درست را ابلاغ می‌کنند و درمان کردن و برطرف کردن مشکلات کار نیکوکاران است. وظیفه مافقط کمک کردن است. توفیق راهم خداوند می‌دهد، نباید از برخوردها و ناملایمات ناراحت شد.

رابطه (NGO)‌ها با دولت‌ها باید به چه شکلی باشند؟

ما باید اعتماد دولت را جلب کنیم. در واقع هدف ما کمک به دولت است. سال گذشته یک (N.G.O) در آمریکا ۱۵۰ میلیون دلار در اختیار دولت خود گذاشت که در کار پژوهشی هزینه کند. متاسفانه در ایران با

در سال گذشته قریب به ۱۲۰ نفر را تحت پوشش قرارداده ایم. در واقع مقاطره قطره کمکهای مردم را جمع می‌کنیم و به هر میزان که به ما کمک می‌شود بلاfacسله آن را در اختیار بیماران نیازمند قرار می‌دهیم. هدف ما بیشتر جا انداختن این فرهنگ است که افراد جامعه تن واحد هستند و باید به یکدیگر کمک کنند. ما به مؤسسات مرتبط اعتماد می‌کنیم که بیماران واقع‌آنیازمند را به ما معرفی می‌کنند. کار عمدۀ دیگری که انجام می‌دهیم، جمع آوری داروهایی است که استفاده نمی‌شود. گروه‌های داروساز آن را جداسازی و بررسی می‌کنند و پس از اطمینان از قابل مصرف بودن، آنها را به درمانگاه‌های خیریه می‌دهیم. (درمانگاه‌های خیریه‌ای که در تهران هستند) ما از شما به عنوان یک نشریه تخصصی می‌خواهیم که اطلاع‌رسانی کنید تا مردم داروهای مازاد خود را در اختیار ما قرار بدهند.

در سطح شهر قلکهایی با آزم مد و محک دیده می‌شود. در این مورد هم لطفاً توضیحاتی را بفرمایید.

این قلکه‌های جمع آوری صدقات است و خیلی گسترده نیست. با تماس تلفنی آنها را در اختیار درخواست کنندگان قرار می‌دهیم و بعد از مدتی به ما باز می‌گردانند که برای این کار باید اعتماد مردم وجود داشته باشد. ما کیسه‌هایی داریم با عنوان پیک تندرنستی که افراد داروهای اهدایی را درون این کیسه‌ها قرار می‌دهند. البته این فقط یک سمبول است. بالاخره ما باید زکات سلامتی خود را پردازیم. مردم می‌توانند داروهای اضافی خود را در این کیسه‌ها قرار دهند. مددکاران ما این داروها را جمع آوری می‌کنند.

پیام ویژه‌ای که مابرای مؤسسات دیگر داریم این است که اول مؤسسه خیریه را بشناسند و دوم مؤسسه‌های خیریه نیز

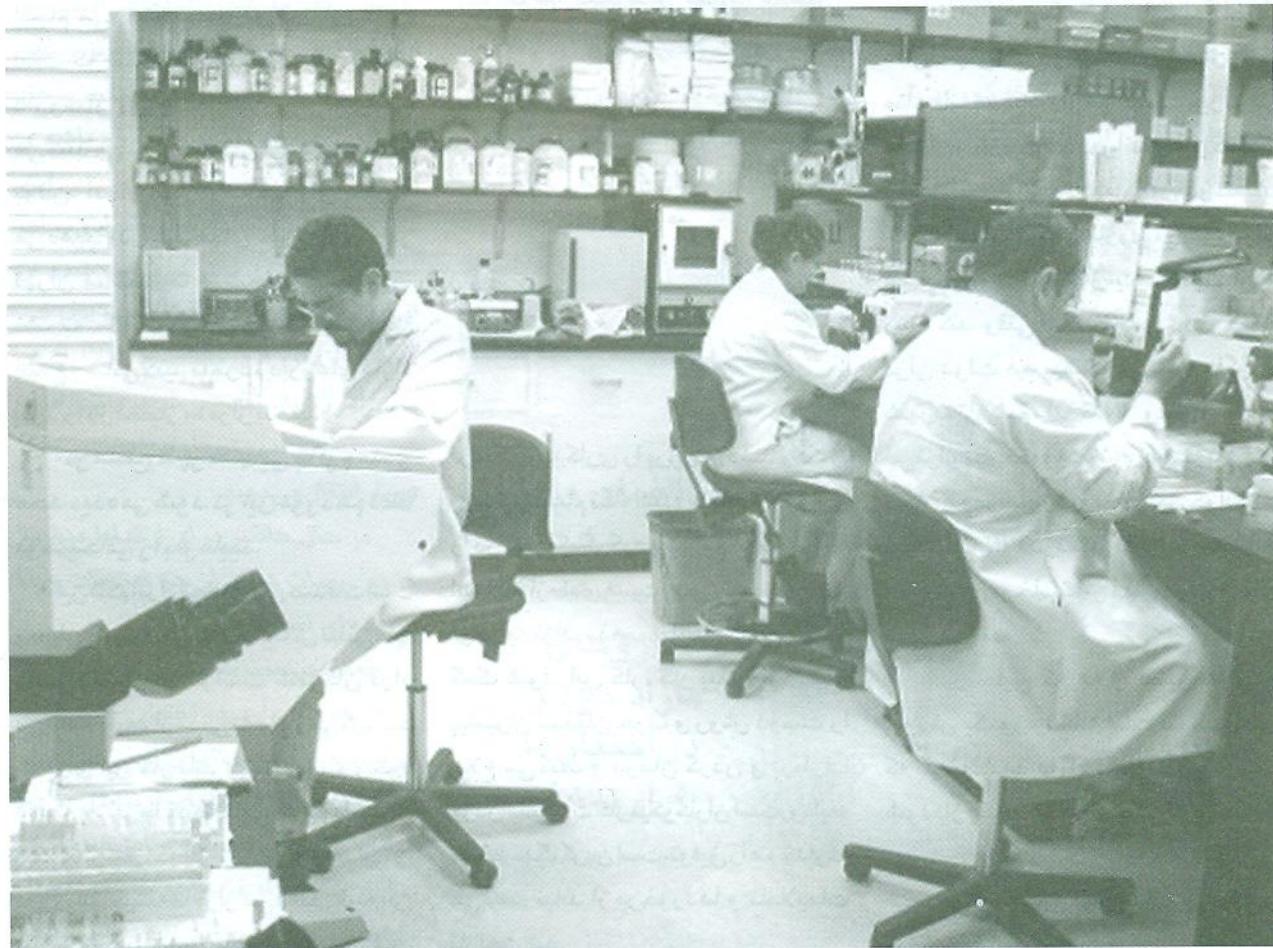
بکارگیری سلولهای بنیادین^۱ در ترمیم صدمات مغز و طناب نخاعی

مایکل دین ۸ دسامبر ۲۰۰۳ Michael Dean ۸ December 2003

مترجم: پروین خطيبي

ویرایش علمی: ملاحت اکبر فهیمی

منبع: اینترنت

فلج حرکتی - Paralysis

درمان به روش ترمیم با سلولهای بنیادین دارای نتایج نویدبخشی است. با این حال نمی‌توان ادعا کرد که این بهبودی صدرصد می‌باشد. بعنوان مثال در ضایعات نخاعی شدید در مواردی هرگز نمی‌توان تواناییهای کارکردی فرد را

این نوید را می‌دهد که می‌توان از این سلولها برای ترمیم سیستم عصبی استفاده کرد. من در این مقاله در نظر دارم درباره کشفیاتی که در زمینه دارد استفاده از سلولهای بنیادین در درمان فلجی‌ها Lou Gehrig و پارکینسون به دست آمده گفتگو کنم.

امکاناتی که استفاده از سلولهای بنیادین در زمینه پزشکی به وجود آورده به راستی خیره‌کننده است. نتایجی که در مورد سلولهای بنیادین در زمینه‌های مختلف پزشکی بدست آمده، بویژه پتانسیل‌هایی که در این زمینه‌ها وجود دارد، شدیداً مرا تحت تأثیر قرار داده و

قطعی برای آن وجود ندارد. تنها روش امیدبخش برای توقف پیشرفت این بیماری، استفاده از سلولهای بنیادین است، که باعث رشد سلولهای عصبی حرکتی می‌شود. این باور حائز اهمیت است که سیستم عصبی قادر است نرون‌های تازه‌ای تولید کند. ده سال پیش از این چنین تصور می‌شد که سلولهای سیستم عصبی دارای این قدرت نیستند و اینکه نرون‌های مرده و سایر بافت‌های مغزی هرگز نمی‌توانند سلولهای جدیدی را جایگزین سازند. در حالیکه شواهد موجود این تفکر را به‌کلی دگرگون کرده است و اینکه این حقیقت مسلم به ثبوت رسیده که سیستم عصبی دارای ظرفیت تولید کنندگی مجدد است.

در حال حاضر دو روش برای استفاده از ظرفیت تولید کنندگی مجدد سلولهای سیستم عصبی برای معالجه اختلال در سیستم عصبی وجود دارد.

روش اول: این که برای کشت سلولهای خاص در ظرف آزمایشگاهی مناسب، به منظور پیوند زدن به یک بیمار ابتدا از سلولهای عصبی معمولی شروع می‌کنند.

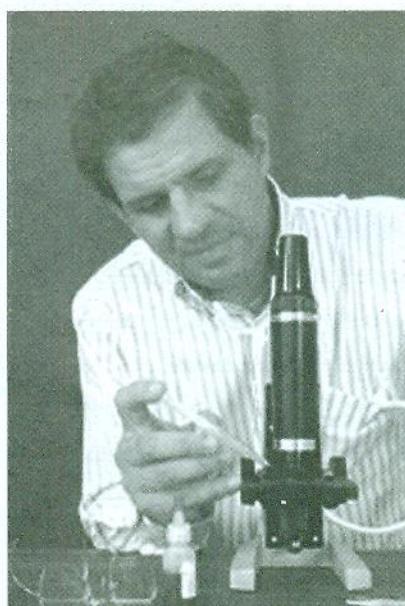
می‌توان به جای غلاف میلین از بین رفته یا آسیب دیده استفاده کرد. دانشمندان در این بررسی، به موشها آسیبی وارد کردند که پوشش میلین آنها را تخریب کرد؛ سپس گروهی از سلولهای بنیادین را که در سلولهای غلاف میلین جای داده بودند به آنها تزریق کردند. بعد از شش هفته، غلاف میلین در محلی که از بین رفته بود شروع به رشد کرد و موشها توانستند بر روی پای خود حرکت کنند. از آنجاکه غلاف میلین آسیب دیده باعث فلج (کریستوفر ریو Christofer Reeve) می‌شود، از این طرز درمان نتیجه‌می‌گیریم که روزی سلولهای بنیادین خواهند توانست بیماری فلج را از بین ببرند.

به طور کامل به او برگرداند. علت اصلی این است که نه تنها خود سلول باید دوباره سازی و ترمیم گردد، بلکه برقراری مجدد هدایت پیام عصبی به سلولهای دیگر بافت عصبی و مغز که به نظر می‌رسد پیچیده‌تر نیز می‌باشد، مطرح است. با اینحال درمان فلج حرکتی، بشرط آنکه در نوع ضایعات نخاعی شدید و قطع کامل نخاع نباشد امیدوارکننده و در مواردی که قطع کامل نخاع نباشد، امیدوارکننده‌تر است. در مواردی که قطع کامل وجود نداشته باشد، اگرچه، برخی از آکسونها^۲ سالم باقی مانده‌اند اما پیام‌های عصبی منتقل نمی‌گردند، که دلیل این اختلال در سلولهای الیگوکندرولیست^۳ (غلاف میلین آکسونها) می‌باشد که می‌توان به امکان برگشت و بهبودی آن امیدوار بود. وجود این سلولها هنوز هم به ما این امیدواری را می‌دهد که نگران رویارویی با فلج دائمی نباشیم؛ زیرا مطالعاتی که بر روی جانوران به عمل آمده نشان داده که اگر فلج در اثر آسیب دیدگی ناکامل غلاف میلین باشد، قابل درمان است. اولین مطالعاتی که این موضوع را ثابت کرد در جولای ۱۹۹۹ منتشر شد. دانشمندان، سلولهای بنیادین را برداشتند و با مهارت بسیار آنها اراده سلولهای عصبی کار گذاشته و به موشهایی که با یک نوع بیماری که مانع می‌شد میلین اطراف سلولهای عصبی را بپوشاند متولد شده بودند، تزریق کردند. این سلولهای عصبی که دانشمندان بوجود آورده‌ند توانستند رشد غلاف میلین را بالا ببرند. در نتیجه، سلولهای عصبی توانستند بطور صحیح وظایف خود را انجام دهند. با اینکه این معالجه جایگزین میلین از دست رفته می‌شود، اما بیماری را کاملاً متوقف نمی‌کند.

Lou Gehrig
آمیو تروفیک لترال اسکلروزی Amyotrophic Lateral Sclerosis (ALS)
بیماری ALS بیماری پیشرونده و دژانرتیوی^۴ است که موجب آسیب به اعصاب خاصی در نخاع و اعصاب مغزی می‌گردد. عضلات بیمارانی که دچار ALS می‌شوند، در طی ماهها و بلکه سال‌ها گرفتار ضعف و سستی می‌شوند و در حال حاضر درمان دانشمندان، سلولهای بنیادین را برداشتند و با مهارت بسیار آنها اراده سلولهای عصبی کار گذاشته و به موشهایی که با یک نوع بیماری که مانع می‌شد میلین اطراف سلولهای عصبی را بپوشاند متولد شده بودند، تزریق کردند. این سلولهای عصبی که دانشمندان بوجود آورده‌ند توانستند رشد غلاف میلین را بالا ببرند. در نتیجه، سلولهای عصبی توانستند بطور صحیح وظایف خود را انجام دهند. با اینکه این معالجه جایگزین میلین از دست رفته می‌شود، اما بیماری را کاملاً متوقف نمی‌کند.

مطالعه دیگری در آگوست ۲۰۰۱ دوباره نشان داد که از سلولهای بنیادین

**مطالعاتی که بر روی
جانوران به عمل آمده
نشان داده که اگر فلج
در اثر آسیب دیدگی
ناقص غلاف میلین
باشد، قابل درمان
است**

عصبی بوده است.

پژوهشگران در دانشگاه «جان هاپکینز» گزارش داده اند که سلولهای مشتق شده از سلولهای بنیادین جنینی، می توانند بازگرداننده حرکت در موشهایی شوند که مبتلا به یک نوع بیماری معادل ALS در جانوران بوده است. پژوهشگران موشهای را در معرض ویروس «Sindbis»، که باعث عفونت سیستم عصبی مرکزی شده و نورونهای حرکتی را در نخاع از بین برده و باعث فلج می شود. قرار دادند و با تزریق سلولهای بنیادین خاص در مایع نخاعی که اطراف نخاع را فراگرفته، قدم بعدی را برداشتند تا ببینند آیا نورون ها بوجود می آید یا نه.

به خاطر اینکه نگهداری سلولهای بنیادینی که از جنین موشهای گرفته می شود مشکل بود، در سال ۱۹۹۸ از سلولهای رویان جدا شده انسان که در شرایط کشت شده خاص آزمایشگاهی نظایر خود را به صورت توده های رویانی بوجود می آوردند، استفاده کردند. پژوهشگران نشان دادند که در شرایط خاص آزمایشگاهی سلولهای جنینی عملیاتی نظیر عمل نورونها را آغاز می کنند. عقیده دانشمندان این بود که سلولهای رویانی ممکن است در شرایط معمولی به صورت سلولهای خاص درآمده و بتوانند جایگزین اعصاب آسیب دیده نخاع گردند. پژوهشگران در آزمایشها را خود این سلولهای هسته جنینی کاملاً خاص را که نشانگر سلولهای بنیادین عصبی بودند انتخاب و این سلولهای اپس از رشد به مایع اطراف نخاع موشهای فلج تزریق کردند. پاسخ کاملاتکان دهنده بود. سه ماه بعد از تزریق، تعداد زیادی از موشهای درمان شده توانستند پاهای خود را حرکت داده و به سختی راه برonden. در حالیکه بقیه موشهای که تزریق دریافت نکرده بودند فلج باقی ماندند. علاوه بر این پژوهشگران دریافتند سلولهایی که از هسته جنینی انسان گرفته

با تمام اینها این فرضیه را باید فراموش کرد که سلولهای بنیادین خاص فقط می توانند مکانیزم ترمیمی بدن را فعال کنند.

آسیبها یی که در اثر بیماری یا جراحتها بوجود آمده مقابله کند. این نکته نیز شایان توجه است که دانشمندان پیش بینی می کنند تزریق سلولهای بنیادین، بخصوص سلولهای بنیادین دستکاری شده ویژه اینکار، می تواند نتایج مثبتی را به بار آورد؛ در حالیکه خود سلولهای بنیادین کاری نمی کنند. و نیز معتقدند که ممکن است حضور سلولهای بنیادین خاص بتواند مکانیزم رشد یا ترمیم سیستم عصبی را روش کنند و نتایج مثبتی که دانشمندان در آزمایشها را مشاهده می کنند، همان عکس العمل سیستم عصبی است. پس از اینکه از آزمایشها انتیجه مثبت گرفته شد باید کارهای بیشتری صورت گیرد تا تأیید شود آیا این سلولهای بنیادین هستند که نتایج مثبت به بار آورده اند یا اینکه نتایج مذکور حاصل یک مکانیزم «فعال شده» سیستم

هدف این است که تشخیص داده شود آیا بهتر است سلولهای کشت شده را از قبل پیوند زده به درون سلولهای عصبی مورد نظر واژد کنند.

روش دوم: این که مستقیماً آن را پیوند زده و منتظر شد آنها در داخل سلولهای مغز باشند. در حال حاضر نمونه های مختلفی از سلولهای بنیادین هستند که امکان دارد برای این منظور از آنها استفاده کرد.

باید به خاطر داشت که اهمیت سلولهای بنیادین برای ترمیم سیستم عصبی بیشتر از روش های دیگر نیست. دیگر اینکه، این امر به یافتن هورمونهای رشد و سایر فاکتورهای محرک از قبیل عوامل رشد، هورمونها و سایر مولکولهای علامت دهنده که به زنده ماندن و رشد سلولها کمک می کنند، بستگی دارد. این عوامل می توانند به بیمار کمک کنند تا بوسیله سلولهای بنیادین خود و سایر عوامل آندوزنی، با

به خوبی پیش برود، نورونهای دوپامین کاملاً خاص قادر خواهند بود در مغز رشد کرده و وظیفه خود را انجام دهند. همچنین اگر دانشمندان بتوانند سلولهای بنیادین را که با ظرافت تمام دستکاری شده اند به نورونهای دوپامین تبدیل کنند، انتخاب دیگری وجود دارد: آنها می‌توانند سلولهای بنیادین را که کمتر روی آنها کار شده به داخل مغز پیوند بزنند. این امکان وجود دارد که «علایم محیطی» در مغز آنها را هدایت کنند تا به صورت سلولهای آزاد کننده دوپامین درآیند.

با اینحال، انتخاب دوم تاحدی خطرناک است، زیرا این ریسک وجود دارد که سلولهای پیوندی نتوانند به قدر کافی همکاری کنند و به صورت انواع سلولهایی ناخواسته از قبیل عضله یا استخوان در داخل سیستم عصبی رشد کنند. خوشبختانه باید سپاسگزار باشیم از اینکه ریسک اخیر الذکر پیش خواهد آمد. زیرا موسمی پژوهشی «جرون-» (Geron-) اعلام کرده که توanstه است سلولهای بنیادین جنبی را در آزمایشگاه کشت و پرورش دهد تا بتوانند از نظر ساختاری و خواص شیمیایی مانند نورونهای دوپامین باشند.

استفاده از فاکتورهای رشد برای درمان پارکینسون

دانشمندان در جستجوی راههایی برای فعال کردن رشد و ترمیم مکانیزم‌های مغز هستند. برای انجام این امر در راه وجود دارد که یکی از آنها استفاده از سلولهای بنیادین است. در انتخاب نخست، دانشمندان از سلولهای بنیادین جنبی و یا از سلولهای رشد یافته استفاده می‌کنند، اما بجای سعی در جایگزینی مستقیم نورونهای دوپامین از دست رفته، این سلولها برای «زدن کلید مکانیزم ترمیم بدن» بکار گرفته می‌شوند. متند دوم شامل یافتن یک نوع روش «دارو-درمانی» است که به سلولهای بنیادین بیمار

سیاری از بیماران، آشکارا بدون کمک می‌مانند.

درباره درمان پارکینسون نیز مانند سایر اختلالات سیستم اعصاب مرکزی، استراتئری درمان شامل کاشت سلولها به همراه فاکتور تغذیه‌ای پیشنهاد می‌شود. این روش هادر دو امید بخش اند و خوشبختانه هم روش کاشت سلولی و هم فاکتور تغذیه‌ای هر دو در حال پیشرفت اند. عقیده‌ای که در ورای شیوه کاشت سلولی وجود دارد این است که: «سلولهای راه مغز پیوند بزنید تا بتوانند جایگزین نورونهایی شوند که دوپامین آزاد می‌کنند و اینکه به خاطر بیماری از بین رفته‌اند»، با این حال، علیرغم سادگی این عقیده، این کار به این آسانی‌ها نیست. اولین آزمایش که در این راستا در دهه ۱۹۷۰ در مورد موشها بعمل آمد، نشان می‌دهد که ما هنوز هم به یک درمان قطعی برای پارکینسون دست نیافرته‌ایم. یکی از موانعی که بر سر راه موفقیت پیوند بافت وجود دارد این است که نورونهای کاملاً پیشرفت و خاص سازنده دوپامین از عمل پیوند جان سالم به در نمی‌برند. بنابراین، فی المثل پیوند مستقیم سلولهای کاملاً رشد یافته بافت مغزی با لاشه سلولهای مرده چاره‌ساز نیست.

همچنان که عده‌ای از دانشمندان می‌کوشند تا عمل پیوند بافتها را توسعه دهند، عده دیگری امیدوارند با استفاده از سلولهای بنیادین و پیوند آنها به معنی بافت‌هایی بوجود آورند که با موفقیت کامل بتوانند کار نورونهای دوپامین را انجام دهند. این دانشمندان برای تحقیق این امر باید «ترکیب صحیح فاکتورهای رشد و شرایط کشت سلولهای معمولی رادر ظرف آزمایشگاه، تا به حدی که بتوانند وظیفه نورونهای دوپامین را انجام دهند، پیداکنند.» هر زمان که دانشمندان قادر به انجام این کار باشند، می‌توانند عمل پیوند سلولهای مذکور را به مغز انجام دهند و اگر همه چیز

شده بودند در سرتاسر مایع نخاعی به راه افتاده، به پیشرفت خود ادامه داده و شکل و صفات مولکولی اعصاب حرکتی رشد یافته را به نمایش گذاشتند. با تمام اینها این فرضیه را باید فراموش کرد که سلولهای بنیادین خاص فقط می‌توانند مکانیزم ترمیمی بدن را فعال کنند. پژوهشگران با احتیاط تمام می‌گویند هنوز زود است بگوییم که آیا معالجات مابه درمان موشها فلچ کمک کرده و نورون‌های جدید جای نورون‌های کهنه و قدیمی را گرفته‌اند یا اینکه عوامل تغذیه‌ای سلولهای تزریق شده، بهبود سلولهای باقی مانده موشها را تسهیل کرده‌اند.

بیماری پارکینسون

پارکینسون یک نوع اختلال حرکتی پیش‌رونده است که معمولاً از سن ۵۰ سالگی به بعد انسان را مبتلای می‌سازد. علایم این بیماری اغلب با لرزش غیرقابل کنترل دستها شروع می‌شود؛ به دنبال آن سختی فزاینده عضلات و اشکال در راه رفتن و سایر حرکات ارادی پیش می‌آید. این علایم در نتیجه مرگ دسته بخصوصی از نورون‌های حرکتی در ژرفای مغز پدید می‌آید. این نورونها مسیر جسم سیاه دوپامین را ترشح می‌کنند. یکی از وظایف که دوپامین را تنظیم کار سلولهایی است که حرکات بدن را کنترل می‌کنند. در حال حاضر، پارکینسون با یک نوع دارویی معالجه می‌شود که به محض رسیدن به مغز تبدیل به دوپامین می‌شود. این دارو لودوپا (levodopa) نام دارد و در ابتدا به بسیاری از بیماران کمک می‌کند، اما به مرور ایام عوارض جانبی آن بیشتر شده و اثرات درمانی آن کمتر می‌شود. این مشکلات باعث می‌شود که بیمار پارکینسونی و پزشک معالج او در راستای برقراری تعادل بین درمان و عوارض جانبی آن، راه دشواری را طی کنند و عاقبت نیز

است. اینک ما شاهد آغاز یک دوره جدید در زمینه پزشکی هستیم و من شخصاً بی صبرانه منتظرم تا شاهد نتیجه مثبت این درمانها باشم.

واژه فامه

stem cells-۱

۲- آکسون (Axon): هر سلول عصبی (نرون) دارای بخش‌هایی می‌باشد. بخشی که پیام عصبی را از یک نرون می‌گیرد و به سمت نرون دیگر هدایت می‌کند آکسون نامیده می‌شود.

۳- الیگوانتروسیت (Oligodendrocyte): سلولهای سازنده میلین در سیستم اعصاب مرکزی (مغز و نخاع) است.

۴- میلین (Myelin): از جنس نوعی چربی است که بصورت غلافی سفید رنگ روی نورونهای سلولهای عصبی را می‌پوشاند و خاصیت هدایت شوندگی پیام عصبی را دارد.

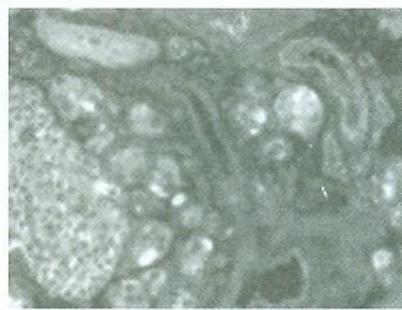
۵- دژانریتو (Degenerative) تحلیل برندۀ در لغت به معنی روبه تباہی و انحطاط است اما در بیماریهای مغز و اعصاب به عنوان گروهی از بیماریهایی که بخش/بخشهایی از بافت مغز یا نخاع در طی آن تخریب می‌گردند، می‌باشد.

کتابشناسی

۱- انسیتیو ملی سلامتی: «بازسازی سیستم عصبی با سلولهای بنیادین»، فصل ۸- منبع: اینترنت <http://>

۲- CNN: «سلولهای بنیادین، معالجه بیماریهای عصبی را نوید می‌دهند»؛ <http://> منبع اینترنت ۲۹ جولای ۱۹۹۹

۳- CNN: «سلولهای بنیادین به موشاهی فلز کم می‌کنند»؛ <http://> منبع اینترنت، ۲ آگوست ۲۰۰۱

هر چند روش پیوند سلول از شیوه‌های یاد شده پیشرفت‌تر است، با این حال فعال کردن «فاکتورهای تغذیه‌ای» هنوز هم امید بخش است. در بالاترین رده پستانداران (مثلاً انسان و میمون) بالغ، سلولهای بنیادین در دو قسمت مغز قرار دارند. در اواسط دهه ۱۹۹۰ این موضوع کشف شد که هرگاه مغز آسیب بیند، سلولهای بنیادین در نواحی یاد شده تکثیر شده و به سوی نواحی آسیب دیده مغز روانه می‌گردند. هم اکنون پژوهشگران می‌کوشند تا کشف کنند این واکنش تاچه حد به بهبود آسیب دیدگی مغز کم می‌کند.

در همین راستا پیشرفت‌هایی در مورد درک و شناخت مکانیزم‌های ترمیمی بدن صورت گرفته است. دانشمندان به یک نوع پروتئین که فاکتور رشد انتقالی آلفا (TGF- α) نامیده می‌شوند علاقه دارند. این پروتئین یک نوع پپتید طبیعی است که از همان ابتدای دوران جنینی در بدن یافت می‌شود و در فعال کردن پروسه ترمیمی تعدادی از ارگانهای بدن از جمله کبد و پوست حائز اهمیت است. مطالعاتی که بوسیله «جیمز فالون-» (James Fallon) صورت گرفته حاکی است که مکانیزم رشد یا ترمیم مغز در بیماریهای مخربی مانند پارکینسون که به کندی پیشرفت می‌کنند هرگز به قدر کافی سریع عمل نمی‌کند و فراهم کردن (TGF- β) به سرعت بخشیدن آنها کمک می‌کند.

فالون بطور مشخص دریافت که (TGF- β) تزریق شده به مغز موشاهی سالم باعث می‌شود که سلولهای بنیادین به مدت چند روز در یکی از دو طرف مغز تکثیر شده و بعد ناپدید شوند. اما اگر پژوهشگران تزریق مشابهی را به داخل مغز موشاهی که نورونهای دوپامین آنها آسیب دیده، همراه با ماده سمی که باعث بیماری معادر

کار ابزارهای مددکاری اجتماعی در مؤسسات

دکتر عزت‌الله سام‌آرام

(عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)

رابطه حرفه‌ای در هر جامعه‌ای بر اساس قوانین و مقررات جاری و هنجارهای آن جامعه بین مددکار و مددجو برقرار می‌شود. بعلاوه آنچه در «قرارداد حرفه‌ای» بین مددکار و مددجو مطرح می‌شود مثل مقررات خاص مؤسسه محل کار مددکار، حدود رازداری و مشابه آن نیز جزء رابطه حرفه‌ای است و هر دو طرف «قرارداد حرفه‌ای» موظف به رعایت آن هستند. وقتی یک مددجو در مورد اختلافات خانوادگی بین خود و همسرش یا عدم تفاهم بین خود و فرزندش با مددکار اجتماعی صحبت می‌کند، بیانات او آغازی است برایجاد رابطه حرفه‌ای بین آن دو؛ مددکار اجتماعی باید بتواند وضعیت خاص مددجو را درکند و عکس العمل‌های مناسب نشان دهد، بازبان قابل فهم برای هر دو طرف صحبت کند و به او اطمینان دهد که رازدار اوست، او را

که رابطه حرفه‌ای به یک رابطه اداری تبدیل می‌شود.

رابطه حرفه‌ای یعنی اعتماد متقابل بین مددکار و مددجو؛ در رابطه حرفه‌ای پذیرش دو سویه بین مددکار و مددجو برقرار است و احترام متقابل به توانایی‌های یکدیگر از ویژگی‌های رابطه حرفه‌ای است.

بهره‌مندی مددکار از «هنرگوش دادن» یکی از ضروریات خدمت در حرفه مددکاری اجتماعی است

در هر فعالیت حرفه‌ای کار ابزارها یا وسایلی برای انجام آن فعالیت وجود دارد. در پزشکی وسایل معاینه و دارو و ابزار جراحی کار ابزار آن حرفه هستند، در معلمی کتاب و قلم و دفتر و تابلو و کلاس درس ابزار کار هستند و در مددکاری اجتماعی مشاهده مصاحبه، بازدید منزل و رابطه حرفه‌ای به عنوان کار ابزارهای اصلی محسوب می‌شوند.

در بسیاری از متنوع مددکاری اجتماعی، در مورد «رابطه حرفه‌ای» و کاربرد آن در مددکاری اجتماعی چنان یاد شده است که مهمترین کار ابزار در مددکاری اجتماعی همان «رابطه حرفه‌ای است». اهمیت رابطه حرفه‌ای به ویژه در روش مددکاری اجتماعی کار با فرد و خانواده، به حدی است که در برخی موارد تصور می‌شود رابطه حرفه‌ای یعنی کل مددکاری فردی.

با این مقدمه ابتدامی پردازیم به تشرییح «رابطه حرفه‌ای» به عنوان یک کار ابزار و سپس به سایر کار ابزارها.

۱- رابطه حرفه‌ای:

رابطه حرفه‌ای یک ارتباط منطقی است که بر اساس اصول مددکاری اجتماعی برقرار شده است، این رابطه از ابتدای مراجعة مددجو به مددکار اجتماعی آغاز می‌شود و تا آخرین مرحله مددکاری یعنی تا پایان پیگیری، بین مددکار و مددجو برقرار است، مگر اینکه رفتار یا اتفاقی موجب قطع قرارداد حرفه‌ای شود؛ در آن صورت است

رابطه حرفه‌ای یعنی اعتماد متقابل بین مددکار و مددجو؛ در رابطه حرفه‌ای پذیرش دوسویه بین مددکار و مددجو برقرار است و احترام متقابل به توانایی‌های یکدیگر از ویژگی‌های رابطه حرفه‌ای است

قرار می‌گیرد، مصاحبه است. مصاحبه ابزاری است برای کسب اطلاعات و همچنین وسیله‌ای است برای درمان. اولین مصاحبه‌هایی که با مددجو انجام می‌شود، از نوع مصاحبه‌های کسب اطلاعات است و بیشتر برای ایجاد رابطه و شناخت مددجو است؛ ولی مصاحبه‌هایی که طبق برنامه کمک رسانی و درمانی است و یا هدف‌های کمک رسانی و درمانی است و یا برای اصلاح رفتار و نحوه هنجارهای مددجو صورت می‌گیرد، از نوع مصاحبه‌های درمانی هستند. البته هم مصاحبه‌های اولیه می‌توانند نتیجه درمانی داشته باشند و هم مصاحبه‌های درمانی می‌توانند اطلاعات جدیدی را برای ادامه تشخیص دقیق تر و ادامه کار مددکار اجتماعی فراهم کنند؛ ولی هدف‌هادر این دو نوع مصاحبه عمده‌ما تفاوت هستند. مصاحبه در مددکاری رامی توان مکالمه دارای هدف مددکاری دانست. مکالمه‌ای که برای رسیدن به هدف مورد نظر در فرآیند برقراری رابطه حرفه‌ای و در ادامه آن بر حسب ضرورت انجام می‌شود.

مصاحبه در مددکاری اجتماعی عموماً در اطاق مددکاری انجام می‌شود، محلی که در آن فقط مددکار و مددجو حضور دارند. حضور فرد سوم به ویژه افراد ناشناس در اطاق مصاحبه موجب می‌شود تا مددجو تواند با اطمینان از اینکه گفته‌هایش از گزند

می‌کند که رابطه حرفه‌ای بین مددکار با دو مددجو متفاوت باشد، چراکه آن دو مددجو با هم تفاوت داشته، مشکلات آنها هم با یکدیگر متفاوت دارد. لذا رابطه حرفه‌ای بین هر کدام از آنها هم با یکدیگر متفاوت است. می‌توان گفت که تغییرات کیفی در رابطه حرفه‌ای با مددجویان بر اساس تفاوت‌های آنها، مشکل‌شان و موقعیت‌های زمان و مکان بوجود می‌آیند. ویژگی‌های سن و سواد، شغل، طبقه اجتماعی و... نیز می‌تواند موجب این تفاوت‌ها شود ولی در نهایت محدوده آن همان اصول حرفه‌ای است. لذا رابطه حرفه‌ای نمی‌تواند یک رابطه شخصی یا دوستانه باشد، بلکه همانطور که در قبل گفته شد یک رابطه منطقی و تابع مقررات مؤسسه محل کار مددکار اجتماعی است.

رابطه حرفه‌ای به این دلیل یک کارابزار در مددکاری اجتماعی است که بین مددکار و مددجو برقرار می‌شود و همچون یک پل ارتباطی قابل اعتماد، رد و بدل شدن اطلاعات، احساسات و راهنمایی‌هارامیسر می‌سازد. همچنین زمینه‌های بازتوانی اعتماد به نفس در مددجو را فراهم کرده، فرسته‌های مناسب را برای توان بخشی مددجو ایجاد می‌کند. همچنین بستری است برای ارزیابی فعالیت‌های مددکار اجتماعی

۲- مصاحبه:

یکی از کارابزارهای مهمی که همیشه مورد استفاده مددکار اجتماعی در کارگاه

می‌پذیرد و ....

بیان این مطالب و رفتارهای همراه آن موجب اعتماد مددجو به مددکار می‌شود. این اعتماد قدم اول در ایجاد رابطه حرفه‌ای است. در این شرایط است که مددجو می‌تواند در حد قابل قبولی اعتماد به نفس پیدا کند، امنیت روانی - اجتماعی خودش را که احتمالاً از دست داده است، مجدداً بدست آورده و نیروهای پراکنده خودش را جمع کرده و با کمک مددکار اجتماعی در جهت رفع مشکلاتش به کار گیرد. بعلاوه، رابطه حرفه‌ای فضایی را بین مددکار و مددجو برقرار می‌کند که در آن فضامددجو با منابع کمکی آشنایی شود.

اولین منبع کمکی که در رابطه حرفه‌ای شناخته می‌شود، خود مددجو، نیروهای او، امکانات او، استعدادها، ظرفیت‌ها و تجربیات اوست و بعد از آن منابع در اختیار خانواده، بستگان، فamilی، دوستان و منابع مرتبط با مشکل مددجو می‌باشد. این درجه از اطلاعات (آگاهی و شناخت)، به مددجو برای پیشگیری و حل مشکلات کمک می‌کند.

در مورد حدود رابطه حرفه‌ای بین مددکار و مددجو در اکثر منابع مددکاری اجتماعی در حد کافی بحث شده است، ولی بطور کلی می‌توان گفت که رابطه حرفه‌ای بین مددکار و مددجو با تغییر هر کدام از آنها حالت جدیدی به خود می‌گیرد. اصل «فردیت قائل شدن برای مددجو» حکم

شنیده شدن توسط نامحرمان مصون می‌ماند، صحبت کند.

گاهی مصاحبه در خارج از اطاق مددکاری انجام می‌شود مثل زمانی که مددجو در بیمارستانی بستری است و الزاماً مصاحبه در کنار تخت بیمار انجام می‌شود زمانی در منزل مددجو وزمانی در این شرایط لازم است که محل مصاحبه از حداقل ویژگیهای مناسب برخوردار باشد.

برخی از شرایط لازم برای مصاحبه در مددکاری اجتماعی:
الف) بیان هدف مصاحبه توسط مددکار و مددجو و بیان برخی اصول حرفه‌ای مددکاری اجتماعی مثل رازداری، پذیرش و فردیت قائل شدن در

ابتدا مصاحبه از ضروریات ورود به مصاحبه است.

علاوه مشخص شدن مدت مصاحبه و تقسیم بندی آن به مراحل شروع، متن و پایان که همان نتیجه‌گیری و تعیین وقت مصاحبه بعدی است.

ب) توجه به اضطراب مددجو و

رعایت نکات لازم برای کاهش این اضطراب مثل: اطمینان‌بخشی، فرصت دادن، بیان مقدمات، خاموش کردن دستگاه‌های صوتی- تصویری مثل ضبط صوت و عدم پادداشت برداری و همچنین صرف نظر از مصاحبه با مددجو در صورت نداشتن آمادگی و موکول کردن آن به زمان مناسب.

ج) همراه کردن، مشاهده با مصاحبه: در مصاحبه با مددجو این نکته قابل توجه است که محدودیت خزانه لغات مددجو، شرم او برای بیان برخی مطالب حساس، احساسات خاص مددجو، عدم توانایی او در تنظیم

تأثید و یا حالت‌های تعجب، شاد شدن یا غمگین شدن مطالب مددجو را دنبال کند و نشان دهد که او را می‌فهمد. زمانی که حرف مددجو پایان پذیرفت و بین آنها سکوت برقرار شد، ابتداء‌خلاصه مطالب را بقارائت قابل درک برای هر دو طرف بیان کند، تا مشخص شود که آیا آنچه مددکار متوجه شده است همان مطالب مورد نظر مددجو است یااحتمالاً «تفاوت درک» بین آنها پیش آمده است. وقتی نکات مورد نظر مددجو برای هر دو طرف مشخص شد آنگاه مددکار ابتداء به سوالات مددجو جواب می‌دهد و سپس به ارائه تشخیص خودش می‌پردازد. اگر در بین مطالب مددکار باز هم مددجو خواست

صحبت کند باید فرصت لازم به او داده شود، یعنی مددکار سکوت کند و به مددجو بگوید که: «بفرمائید من گوش می‌کنم» چون اگر فرصت لازم در همان زمان به مددجو داده نشود، ممکن است مددجو مطالبه را فراموش کند در حالی که احتمال دارد مطالب

مهمی به یاد مددجو آمده باشد که بتواند مددکار را برای کسب شناخت بیشتر از مددجو و مشکل مددجو یاری کند. علاوه اگر به مددجو چنین فرصت‌هایی داده نشود، وی دچار اضطراب شده، از آن به بعد مصاحبه کیفیت خودش را از دست می‌دهد. پس گوش دادن در تمام مراحل مصاحبه از شرایط اصلی است.

استفاده از هنر گوش دادن در پایان مصاحبه هم مطرح می‌شود و در این شرایط برای مددجو آخرين فرصت‌ها بوجود می‌آيد تا آنچه را که در ابتداء در طول فرآيند

جملات مناسب و بسیاری از موانع که در جلسه مصاحبه بوجود می‌آید، موجب می‌شود که مددجو برخی مطالب را به صورت «غیر کلامی» مطرح کند. مددکار اجتماعی باید با استفاده از تجربیات حرفه‌ای از حالت نشستن مددجو، تیک‌های او، رنگ رخسار و بسیاری از حرکات مددجو، ناگفته‌های او را درک کند.

د) گوش دادن: «گوش دادن یک هنر است»، هنری که معمولاً افراد حرفه‌ای مثل مددکار اجتماعی از آن برخوردارند. مددکار اجتماعی با تمرين‌های متعدد در دوره‌های کارآموزی یاد می‌گیرد که چگونه به حرفه‌ای مددجویان گوش بدهد و به مرور

مهارت‌های لازم برای گوش دادن را فراگیرد. شاید بتوان گفت که بسیاری از افراد جامعه به دنبال کسی هستند که به حرفه‌ای آنها گوش بدند ولی هرچه بشتر می‌جوینند، کمتر می‌یابند این نیاز در شرایط خاص مثل افراد دارای مشکلات اجتماعی هستند به مراتب بیشتر می‌شود و در این شرایط مددکار اجتماعی با استفاده از هنر گوش دادن به اینگونه افراد کمک می‌کند. مددکار اجتماعی در هنگام مصاحبه با مددجو، ابتداء باید به حرفه‌ای مددجو گوش بدهد و در فرآیند صحبت‌ها گاهی باعلامت

فرهنگی یا روانی در زندگی هر یک از اعضای خانواده می‌تواند روی ساختار خانواده تأثیر منفی بگذارد؛ در این صورت می‌توان گفت که بین مشکلات فرد و مشکلات اعضای خانواده نوعی رابطه دوسویه وجود دارد که هر یک ممکن است دیگری را بوجود آورد. در نتیجه با مطالعه یکی از آنها می‌توان به احتمال وجود دیگری پی‌برد.

بازدید منزل در مددکاری اجتماعی وسیله‌ای است برای کسب شناخت نسبت به مشکلاتی که در ساخت اجتماعی خانواده وجود دارد، مشکلات مربوط به روابط بین اعضای خانواده و دیگر اجزاء آن و در نهایت کسب شناخت نسبت به زمینه‌های خانوادگی مشکلات مددجو و همچنین تأثیر مشکلات مددجو بر کل نظام خانواده. از سوی دیگر امکانات موجود در خانواده به عنوان منابع کمکی در حل مشکلات مددجو از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اگر خانواده دارای ساخت سالم و کارآئی باشد می‌تواند در حل مشکلات مربوط به اعضای خانواده به عنوان یک منبع کمکی بیشترین نقش را داشته باشد. مددکار اجتماعی ضمن بازدید منزل به ارزیابی ساخت خانواده به عنوان یک منبع کمکی برای حل مشکل مددجو می‌پردازد تا در موقع لزوم بتواند از آن استفاده بهینه بنماید.

بازدید منزل در مددکاری اجتماعی یعنی مراجعه مددکار اجتماعی به محل سکونت دائمی مددجو با اطلاع قبلی و برای مشاهده کیفیت زندگی مددجو و مطالعه روابط حاکم بین اجزاء مختلف نظام خانواده وی مانند: رابطه بین مددجو و همسرش، مددجو با پدر و مادرش، مددجو و فرزندانش، بین اعضای خانواده با همدیگر و در نهایت شناخت حوادث و شرایط احتمالی که ساخت خانواده را دچار دگرگونی یا گسیختگی کرده است.

آغاز کند و نه زودتر.

۲- بازدید منزل:

مددکاری اجتماعی در تمام فعالیت‌های خودش چه در بخش نظری و چه در روش شناسی به حفظ کیان خانواده توجه ویژه‌ای دارد.

نهاد خانواده اعم از سنتی یا جدید، دارای

صحابه به دلیل نامنی مطرح نکرده است، در آخرین لحظات مصاحبه اگر احساس امنیت کرد، بیان کند. مددکار اجتماعی در این مرحله (انتهای مصاحبه) می‌گوید: «گرچه وقت مصاحبه در حال تمام شدن است ولی اگر باز هم مطلبی دارید می‌توانید بیان کنید و من آماده گوش دادن هستم». او باید پس از بیان این جمله مدتی سکوت کند. همواره به یاد داشته باشیم که: بهره‌مندی مددکار از «هنر گوش دادن» یکی از ضروریات خدمت در حرفه مددکاری اجتماعی است.

۴) پایان مصاحبه: هر مصاحبه‌ای دارای آغاز و پایانی است. مددکار اجتماعی در ابتدای مصاحبه مدت آنرا مشخص می‌کند؛ وقتی چند دقیقه به پایان مصاحبه باقی‌مانده است به مددجو تذکر می‌دهد که زمان مصاحبه در حال پایان یافتن است و در آن فرصت، زمان و مکان مصاحبه بعدی را مشخص می‌کند. در مصاحبه‌های درمانی، زمان مصاحبه از انعطاف بیشتری برخوردار است. تا چنانچه در پایان مصاحبه مددجو تقاضای ادامه آنرا داشته باشد، مددکار بتواند فرصت لازم را در اختیار او قرار دهد و اگر این زمان کافی نبود وقت مصاحبه بعدی را در اولین فرصت تعیین کند مثلًا در همان روز یا روز بعد. به همین دلیل مددکار اجتماعی باید در برنامه‌ریزی مصاحبه‌های درمانی که برای چند مددجو تنظیم می‌کند وقت مناسبی حدود نیم ساعت را، بین هر دو مصاحبه تعیین «فرصت انعطاف» برای مصاحبه تعیین نماید؛ تا اگر لازم شد مصاحبه قبلی را ادامه دهد.

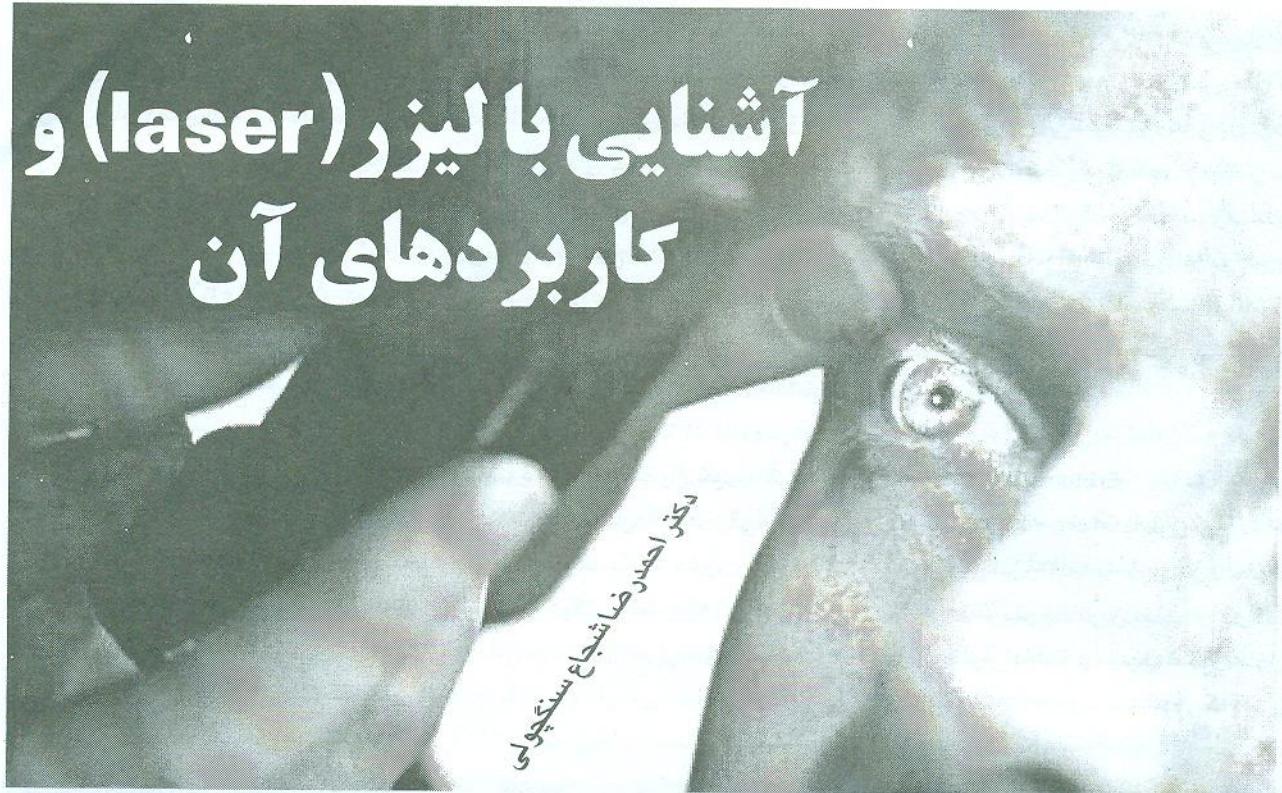
چنانچه مصاحبه در رأس زمان مشخص پایان یافته باشد، مددکار اجتماعی می‌تواند «فرصت انعطاف» را برای تهیه گزارش مصاحبه و ثبت آن در پرونده مددجو استفاده نماید و مصاحبه بعدی را رأس زمان خودش

مشکل فرهنگی یا روانی در زندگی هر یک از اعضای خانواده می‌تواند روی ساختار خانواده تأثیر منفی بگذارد

مشکل فرهنگی یا روانی در زندگی هر یک از اعضای خانواده می‌تواند روی ساختار خانواده تأثیر منفی بگذارد

کارکردهایی است که نتیجه آن حفظ تعادل در زندگی اعضای خانواده است. اگر ساختار خانواده دچار مشکل گردد یا اگر حداقل نیازهای خانواده تأمین نشود در حدی که مانع انجام وظایف خانواده باشد، ممکن است برخی از اعضای خانواده دچار مشکل شوند و در نهایت احتمال دارد که نظام خانواده دچار گسیختگی شود. مشکل

آشنايی با ليزر(laser) و کاربردهای آن

نسل قدیم این ليزرهای دو ایری به قطر ۲ میلیمتر ایجاد می‌کردند اما نسل جدید با بهره‌گیری از تکنولوژی دیجیتال قدرت اسکن کردن قرنیه و تصحیح عیوب انکساری به ظرافت یک نقطه ریز را دارد. «ليزیک» یک چاقوی ليزري است که جراح با کمک آن برش نازکی از سطح قرنیه را برمی‌دارد و به جای آنکه سطح قرنیه را با ليزرت تصحیح کند تغییر مورد نظر را در زیر سطح قرنیه بوجود می‌آورد و سپس برش را روی محل اصلاح شده قرار می‌دهد. در نتیجه هم ترمیم سریعتر انجام می‌گیرد و هم عوارضی مثل اوپاسیته قرنیه (کدورت قرنیه) عارض نمی‌شود. بنابراین ليزیک یک نوع تکنیک جراحی است.

ليزرهای KTP وات بالا

ليزرهای KTP با طول موج حدود ۵۳۲ نانومتر و قدرت بالا، معمولاً در ارتوپلزی و جهت جراحی سرپایی برداشت پروستات بکار گرفته می‌شوند. این جراحی بدون

چند ليزر پرکاربرد

در پزشکی ليزرهای با توجه به طول موج خاص خود کاربردهای فراوان و هدفهای (Target) مختلفی دارند. به طور کلی ليزرهایی با طول موج حدود ۵۰۰ نانومتر^۱ بیشترین جذب رادرهموگلوبین خون دارند و باعث از بین رفتان آن می‌شوند. از طول موج ۶۵۰ تا ۱۰۶۴ نانومتر بیشترین جذب را در ملانین (رنگدانه‌های سیاه موجود در پوست که رنگ پوست و موی افراد را تعیین می‌کنند) دارند و بالاتر از این طول موج تا ۱۰ هزار نانومتر جذب آب درون سلولی می‌شوند. ليزرهای با طول موج کمتر از ۵۰۰ نانومتر معمولاً در چشم پزشکی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

ليزرهای چشمی

که اصطلاحاً Excimer Laser یا لخیر^۲ ليزیک نیز نامیده می‌شوند با طول موج حدود ۱۵۰ نانومتر این قابلیت را دارند که باقت بسیار بالا عیوب انکساری قرنیه را تصحیح کنند.

ليزر چیست؟

واژه ليزر به نور تقویت شده همگرا اطلاق می‌شود. یعنی فوتونهای نور که از منبع مولد ليزر خارج می‌شوند برخلاف نور معمولی که فوتونها از یک دیگر فاصله می‌گيرند به يك دیگر چسبیده و با هم پرتاب می‌شوند.

شاید بتوان ذره‌بین‌های ساده را قدیمی‌ترین دستگاه‌های ليزر نامید زیرا با کمک آنها می‌توان پرتوهای نور خورشید را همگرا کرده به وسیله تاباندن آن و با استفاده از انرژی ایجاد شده بر روی یک نقطه از کاغذ یا چوب آن را آتش زد. مکان نهادهای (pointer) که در کنفرانس‌های باری نشان دادن مطالب و عکس استفاده می‌شوند هم نوعی ليزر هستند.

ليزرهای پزشکی نیز بر اساس همین خاصیت نور طراحی شده‌اند و از این قاعده مستثنی نیستند با این تفاوت که طول موج، قدرت و فرکانس آنها بسته به نظر پزشک قابل تغییر است.

و به همراه ادرار دفع می‌شوند و بیمار به صورت سرپایی و بدون عوارض عمل و بیهوشی درمان می‌شود. لیزرهایی با قدرت کمتر معمولاً جهت رفع نواقص و بیشتر در جراحی‌های دیسک‌کمر و یا غضروف‌های دیگر بدن استفاده می‌شوند. با این نوع لیزر می‌توان دیسک هرنیه (قلمبه شده) را بدون عمل جراحی و به صورت سرپایی Vaporiez یا تبخیر نمود.

Erbium-yag laser

لیزرهای Erbium-yag با طول موج ۲۹۴۰ nm نانومتر و لیزر CO₂ با طول موج حدود ۱۰۰۶ nm نانومتر بالاترین جذب را در آب درون سلولی داشته و موجب تبخیر سلول و در نتیجه ablate یا برداشته شدن یک لایه از پوست می‌شوند.

البته اخیراً در دندانپزشکی نیز از لیزر Nd-yag laser یا بافت نرم (مثلاً در عصب‌کشی استفاده می‌شود) و لیزر-yag در hard tissue Erbium-yag بافت سخت دندان (مثلاً دریل کردن دندان یا شکل دادن حفره یا Fissure silout استفاده می‌کنند، که نتایج درمانی بسیار خوبی به دنبال داشته‌اند.

چرا از لیزر استفاده می‌کنیم؟

لیزر به عنوان یک نور همگرا و مولد انرژی معمولاً از فاصله‌ای دور پرتاپ می‌شود. اکثر لیزرهای غیر تماسی (Non-Contact) هستند. بنابراین آلات جراحی تماسی با محل ضایعه نداشته و امر تخریب در بافت‌های بدن به کمترین میزان می‌رسد. از طرفی مهمترین موضوع این است که هنگام کار بالیزر میکروبهای محل ضایعه و اطراف آن از بین می‌روند. (بعضی از لیزرهای تا حدود ۱/۲ متر از هر طرف اثر میکروپکشی و تا شعاع ۱/۸ متر قدرت پرتاپ دارند) بنابراین دوران نقاوت به

دنیا ممکن است بنا به تشخیص خود انواع لیزرهای با طول موجهای مختلف را جهت ضایعات گوناگون مورد استفاده قرار دهد. به عنوان مثال حتماً از لیزر KTP جهت ضایعات عروقی استفاده نمی‌شود و می‌توان از یک نوع Diode با طول موج حدود ۶۰۰ nm نانومتر و اوت بالا جهت درمان ضایعات عروقی بهره گرفت.

وقتی توضیح داده می‌شود که بیشترین جذب هموگلوبین در ۵۳۲ nm نانومتر انجام می‌شود، می‌توان چنین نتیجه گرفت که برای درمان ضایعات عروقی، از میان لیزرهایی با اوت یکسان، لیزری که به ۵۳۲ nm نانومتر نزدیکتر باشد عوارض کمتر و اثر درمانی بیشتری را در پی خواهد داشت.

عوارض بوده و طی عمل با استفاده از یک سوند پروستات بزرگ شده، تبخیر می‌شود. جراحی بالیزرهای قدیمی ایجاد خونریزی می‌کرد که در مدل‌های جدید این عوارض از بین رفته است.

لیزرهای KTP وات پایین

همانطور که گفته شد نوع وات پائین KTP بالاترین میزان جذب در هموگلوبین را دارند و جهت رفع ضایعات پوستی قرمز مانند همانژیومها (خالهای قرمز پوست که منشاء عروقی دارند) Port vein یا اصطلاحاً خورشید گرفتگی استفاده می‌شوند که لیزرهای Rubby (یاقوت قرمز) با طول Diode موجهای حدود ۶۹۴ nm نانومتر، لیزر با طول موج ۸۰۰ nm تا حدود ۸۵۰ nm نانومتر، لیزر

پزشکان در دنیا ممکن است بنا به تشخیص خود انواع لیزرهای با طول موجهای مختلف را جهت ضایعات گوناگون مورد استفاده قرار دهند

Holmium-Yag laser

این نوع لیزر با قدرت بالا معمولاً در ارولوژی جهت پودرکردن سنگ‌های بزرگ کلیه و مجاری ادرار که قابل دفع نیستند و نیاز به جراحی دارند، بکارگرفته می‌شود. یعنی به جای انجام عمل پر مخاطره جراحی، از طریق واردکردن سوند به داخل مثانه یا کلیه سنگ‌های موردنظر به وسیله لیزر پودر شده

آلکساندرایت (Alexsanderite) با طول موج حدود ۷۸۰ nm و لیزرهای Yag-Nd با طول ۱۰۶۴ nm نونامتر بیشتر از همه جذب ملاتین پوست می‌شوند. بنابراین بهترین نوع لیزر جهت برداشتن موهای زائد و یا لکه‌های سیاه پوست به حساب می‌آیند.

لازم به توضیح است که پزشکان در

اسکارهای آبله مرغان، اسکار آکنه (جوش) همچنین زگیل‌ها، برداشتن تاتو، برداشتن خالها، گزانتلاسماو کلاسما (رسوب چربی و کلستروول در زیر پوست) کراتوزهای سنی (خالهای سنی روی دست و صورت) و سنی (خالهای سنی روی دست و صورت) و از بین بردن چین و چروک و جوانسازی (Rejuvenation) پوست، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در مورد تکنیک‌های Cosmetic یا زیبایی پوست برای جوانسازی و یا برداشتن چین و چروک از سه تکنیک استفاده می‌شود.

تکنیک اول: Non ablative Rejuvenation:

(N.A.Resurfacing)

بهترین دستگاه‌های استفاده شده در این روش nlife Nd-yag لیزر می‌باشد که بعد از عمل نیاز به پانسمان نداشته و قرمزی آن نیز جدی نمی‌باشد و رفع این عارضه تا حدود ۴۸ ساعت طول می‌کشد. ولی اشکال آن از این جهت است که بیمار حداقل ۱۰ تا ۳۰ درصد بهبودی بالینی خواهد داشت البته این نوع لیزرها تا حدود ۸۰ درصد باعث افزایش کلاژن پوست می‌شوند و پوست را نمی‌توانند تمیز کنند بنابراین بیشتر در افرادی که سطح پوستی کاملاً تمیزابدون خال، ککومک و ضایعات دیگر) و ضایعات خیلی کمی (چروک در حد خیلی کم) دارند، مورد استفاده قرار می‌گیرند.

تکنیک دوم:

استفاده مشترک از KTP با وات بالا و Nd-Yag لیزر می‌باشد. با این روش نیز نیاز به پانسمان نداریم و دوران نقاوت حداقل تا ۴۵ ساعت بعد از جراحی به طول می‌کشد و مزیت آن نسبت به روش قبل این است که بیمار بین ۳۰ تا ۵۰ درصد بهبودی بالینی داشته و بعضی از ضایعات سطح پوست مثل ککومک و یا خالهای حاملگی نیز از سطح پوست پاک می‌شوند.

تکنیک سوم: (Resalac)ablative Rejuvenation

اصول افواج لیزرها بر عارض آن می‌چربد. استفاده از این تکنیکها اکنون در تمام دنیا متداول بوده و در بسیاری از دانشگاه‌های معترض تدریس و انجام می‌شود.

انواع لیزرهای پوست

لیزرهای مورد استفاده برای پوست به دو دسته تقسیم می‌شوند.

الف) لیزرهایی که برای ترمیم سطح پوست کار آمیز دارند.

ب) لیزرهای نفوذکننده به عمق پوست که بر سطح پوست اثری ندارند.

الف) لیزرهای سطح پوست

Erbium-yag laser این نوع لیزرها به دونوع Co₂ laser و ذکر شد به ترتیب دارای طول موج ۲۹۴۰ و ۱۰۰۶ نانومتر هستند و هر دو قابلیت جذب در آب درون سلول را دارند؛ بنابراین باعث افزایش حرارت و در نتیجه تبخیر و برداشت آن می‌شوند. به این دو نوع لیزر ablative laser می‌گوییم زیرا همراه با کارکرد، لایه‌ای از پوست را نیز بر می‌دارند البته لیزر Co₂ از Er-Yag خیلی قوی تر است اماممکن است در محل جراحی اثری شبیه سوختگی (اسکار) بر جای بگذارد و اریتم (قرمزی) پوست ایجاد نماید که تا حدود ۶ تا ۹ ماه بعد از عمل باقی خواهد ماند. البته در

جراحیهای داخل بدن مثل لایپرسکوپی (Lapareskopy) تشخیصی و یا جراحیهای دیگر از لیزر Co₂ استفاده می‌کنند تا بتواتند از خاصیت اسکار استفاده کنند و خونریزی را کنترل نمایند.

لیزر Co₂ از رده جراحی پوست خارج شده و بهترین نوع لیزر برای سطح پوست Er-Yag می‌باشد که در تمام دنیا استفاده می‌شود. در درمان ضایعات پوستی از قبیل سوختگی، آثار سالک، بخیه، آثار باقی مانده از جراحی در روی پوست،

کمترین حد خود می‌رسد و با توجه به کوچکی پرتوهای نور، آنها از دقت بسیار بالایی نیز برخوردار هستند.

بنابراین بسیاری از اعمال جراحی که با لیزر قادر به انجام آنیم با روش‌های سنتی جراحی انجام شدنی نیست.

فرق لیزر با Flash lamp

اصول Flash lamp بر اساس لیزر ساخته شده و همان طول موج لیزر را در اختیار ما می‌گذارد. ولی نور به صورت Lamp است یعنی به جای همگابودن واگرا است. طرفداران این سیستمها اذعان دارند که وقتی نور به سطح بدن برخورد می‌کند خاصیت همگرایی خود را از دست دارد و واگرا می‌شود. بنابراین فرق چندانی با لیزر ندارد و بهتر است از این سیستم ارزان و کم هزینه به جای لیزر استفاده شود. ولی طرفداران استفاده از لیزر می‌گویند که لیزر دارای طول موج خاصی است و با Flash lamp نمی‌توانیم طول موجی مانند ۱۰۶۴ نانومتر را در اختیار داشته باشیم و طول موج در محدوده ای مثلاً از ۱۰۴۰-۱۰۷۰ نانومتر قرار دارد. بنابراین فاقد دقت و قدرت لیزر بوده و به دلیل تولید حرارت بیشتر نسبت به لیزر بعضی از محل جراحی سوختگی ایجاد می‌کند.

عارض لیزرها

عارض لیزرها اصولاً بسیار ناچیز بوده و ماندگار نیستند و در انواع متفاوت لیزر وضعیت بهبودی قابل برگشت است. مثلاً ER-Yag Laser قرمزی و یا التهاب ایجاد شده پس از جراحی در محل ضایعه حدود دو هفته طول می‌کشد. در طی از بین بردن موهای زائد احتمال ورم وجود دارد که حدود ۳ تا ۷ روز ادامه می‌یابد. در لیزرهای مورد استفاده برای چشم نیز درد و قرمزی به وجود آمده حدوداً ۴۸ ساعت تا ۴ روز ادامه یافته، سپس برطرف می‌شود. بنابراین

که بهترین نوع لیزر در این تکنیک Yag-Erbium می‌باشد در این روش بیمار بالای ۷۰ درصد و در بعضی از ضایعات تا ۱۰۰ درصد بهبودی بالینی داشته فقط بعد از جراحی بین تا ۵ روز محل عمل پانسمان شده و سپس تا ۷ الی ۱۰ روز پس از عمل، اریتم (قرمزی) در محل مشاهده می‌شود. این روش بهترین شیوه برای درمان ضایعات شدید پوستی مانند: پوستهایی با خال فراوان، چین و چروکهای زیاد، مملو از دانه‌های چربی و اسکارهای جراحی یا آکنه یا آبله مرغان محسوب می‌شود.

البته مطمئناً هر پزشکی با توجه به میزان تجربه فردی و نوع ضایعه بهترین روش را برای بیمار خود انتخاب خواهد کرد.

لیزرهای مورد استفاده برای عمق

پوست

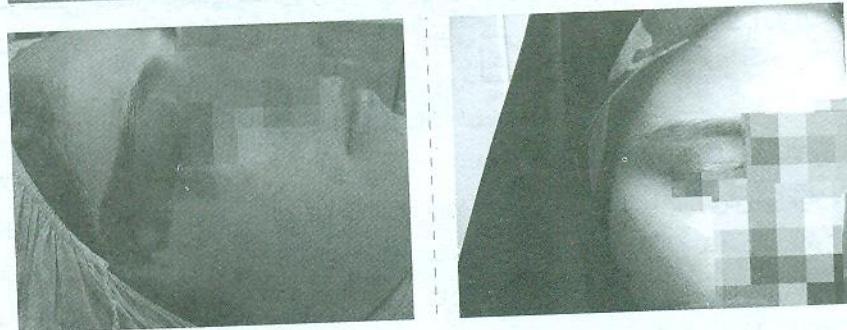
این نوع لیزرهای نیز با نفوذ به داخل پوست جهت برداشتن ضایعات عمقی پوست که ضایعات عروقی و موهای زائد باشند استفاده می‌شوند.

(الف) ضایعات عروق:

بهترین نوع لیزرهای در این نوع ضایعات لیزر Diode و KTP لیزر عروقی می‌باشند که با عبور از پوست و جذب توسط هموگلوبین خون باعث انهدام و تبخیر محل ضایعه می‌شوند. مثلاً در یک خال عروقی باعث انهدام و کوآگوله شدن عروق (بسته شدن) و از بین رفتن خال می‌شوند. البته از دو نوع لیزر فوق، نوع لیزر KTP اثر بیشتری بر روی عروق قرمز (شریانها) دارد و در مورد عروق آبی (وریدها) بهترین Nd-Yag Laser نوع لیزر می‌باشد. از Diode نیز جهت رفع هر دو نوع ضایعات عروق (آبی و قرمز) استفاده می‌شود.

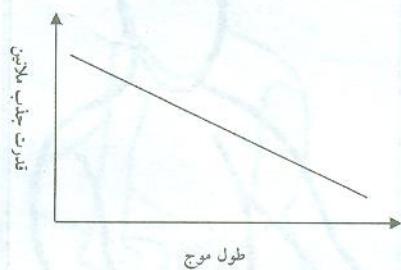
(ب) موهای زائد:

مسئله هیرسوتیسم (موهای زائد) امری است که در همه جوامع وجود دارد ولی متأسفانه در کشور ما به علت

اکثر لیزرهای غیر تماسی (Non-Contact) هستند. بنابراین آلات جراحی تماسی با محل ضایعه نداشته و امر تخریب در بافت‌های بدن به کمترین میزان می‌رسد

استرسهای زیاد، سوء مصرف داروها، مصرف غذاهای حاوی هورمون و تغذیه نامناسب به شدت شایع است. بر اساس نتایج تحقیقات یکی از همکاران متخصص جهت اخذ بورد تخصصی در سال ۷۷ حدود ۶۷/۵ درصد زنان در ایران به دلایل مختلف مشکل هیرسوتیسم یا پرمومی دارند. البته برخلاف تصور عمومی مشکل ترین نوع جراحی لیزر، برداشتن موهای زائد است. زیرا اگر دستگاه درست انتخاب نشود و یا درست عمل نگردد، باعث سوختگی در محل خواهد شد. همانطور که گفته شد طول موج لیزرهای Alex, Diod, Rubby به ترتیب با طول موجهایی در حدود ۸۵۰، ۷۸۰ و ۱۰۶۴ نانومتر در درمان موهای زائد به کار گرفته می‌شوند اما اگر به منحنی جذب ملانین توجه کنیم این منحنی خط مستقیم رو به پایین رانشان می‌دهد.

يعنى هرچه طول موج بالاتر مى رود قدرت جذب لیزر توسيط ملانين نيز كمتر مى گردد. بنابراین لیزرهای Rubby بالاترین اثر و لیزر Nd-Yag-Kمترین اثر را در تحریب ملانین خواهد داشت.

باید اشاره کرد که نوع این لیزر توسيط ملانین پوست نيز جذب مى شود. يعنى در هنگام عمل همانطور که ملانوسیت های مو این لیزر را جذب می کنند و منهم می شوند ملانوسیت های پوست نیاز آن را جذب کرده از بین می روند. بنابراین اگر ما بیماری را که پوست تیره دارد بالیزر Rubby تحت عمل قرار دهیم درست است که موهای زائد وی را از بین می بریم ولی رنگدانه های پوستی

مسئله هیرسوتیسم (موهای زائد) امری است در کشور ما که به علت استرسهای زیاد، سوء صرف داروها، مصرف غذاهای حاوی هورمون و تغذیه نامناسب به شدت شایع است

فویکول دیگری فعال شده و موی دیگری از محل دیگر یاد رکنار موی قبلی رشد کند و FDA نیز با بهترین نوع لیزر و بهترین جراحی Permanent hair reduction را تأیید می‌کند.

چه مارک لیزری مناسب است
اصولاً برای فردی که تمایل به جراحی بالیزر دارد، علاوه بر رفع عوارض و درمان ضایعات پوستی، عروقی و یا مو، مسئله زیبایی نیز اهمیت دارد. مثلاً فردی جوان و زیبا با یک قالب زیبا و سیاه که نصف صورت او را گرفته، امکان دارد فردی متنزه، دور از جامعه و افسرده باشد ولی این فرد اگر درست درمان شود می‌تواند به جامعه برگردد، ازدواج و روابط علمی و اجتماعی موفق داشته و به حال جامعه و کشورش مفید باشد. بنابراین خیلی مهم است که از دستگاهی که می‌خواهیم زیبایی و سلامتی خود را به آن بسپاریم آگاهی داشته باشیم.

باتوجه به تنوع کارخانجات لیزرسازی (از انواع روسی تا انواع اروپایی و آمریکایی) گران قیمت که کمتر در ایران یافت می‌شود) علاوه بر اینکه پزشک باید لیزر دارای طول موج مشخصی را جهت درمان ضایعه تعیین کند. حتماً بیمار نیز باید توجه داشته باشد و از پزشک بخواهد که لیزر مورد استفاده برای وی و اجد استانداردهای لازم باشد. هر چند بعضی از پزشکان استاندارد CE را کافی می‌دانند اما معتبرترین استانداردهای مربوط به تجهیزات پزشکی و دارویی یعنی F.D.A مرجعی است که معمولاً ملاک اعتبار دستگاههای لیزر تراپی قرار می‌گیرد. زیرا تجربه نشان داده که دستگاههای که مورد تأیید FDA هستند دارای اثربخشی بیشتر و عوارض کمترند.

ارجاعات:

- ۱) نانومتر: واحد اندازه گیری طول معادل 10^{-9} متر
- ۲) مؤسسه غذا و داروی آمریکا

چگونگی حفظ حالت طبیعی بدن پس از ضایعه نخاعی

نویسندها: گروهی از اعضای تیم توابنخشی
ضایعات نخاعی بیمارستان کاساکولینا
ترجمه: فاطمه قمشی

چپ خود را در زیر ساق پایتان قرار دهید و دست راستتان را نزدیک زانویتان (مانند تصویر شماره ۲) و پایتان را تا آنجایی که ممکن است به سینه خود نزدیک کنید.

شکل ۲

چرخش خارجی ران و دورکردن آن از بدن این تمرین را از حالتی که در تصویر شماره ۲ نشان داده شده است شروع نمایید. سعی کنید با کمک دست راستتان تعادل خود را حفظ نمایید. دست چپتان را روی قسمت داخلی زانویتان قرار داده و به پایتان به

شما یاد خواهید گرفت که چگونه پاهایتان را هر روز قبل از بلند شدن از تختخواب ورزش دهید. زمانی که شیوه‌های مناسب این کار به شما آموخته شد، قادر

خواهید بود که این کار را به تنها بر انجام دهید. چنانچه از نظر فیزیکی در طی روز شخصی فعل هستید و هیچ‌گونه محدودیت حرکتی جدی ندارید، انجام دادن این ورزشها یک بار در روز کافیست.

تمریناتی که در زیر توضیح داده می‌شوند باید در حالت نشسته انجام شده و ده بار تکرار گردد.

خم کردن ران و زانو

دست راستتان را در زیر زانوی راست خود قرار داده و آن را به سمت بالا و سینه خود بکشید (مانند تصویر شماره ۱). دست

شکل ۱

شما به مرور زمان در طی مراحل توابنخشی یاد خواهید گرفت که چگونه: ● قابلیت انعطاف مفاصلتان را حفظ نمایید.

● با طرح یک برنامه ورزشی شخصی به قوی شدن ماهیچه‌هایتان کمک کنید.
● ظرفیت تنفسی تان را افزایش دهید.
● میزان توان و استقامتتان را برای انجام تمرینات ورزشی و فعالیتهای دیگر بالا ببرید.

● توانایی کنترل ویلچر تان را پیدا کرده و از قابلیتهای آن استفاده کنید.
● بر روی تخت به تمامی جهات حرکت کرده یا بچرخید.

● توانایی جابه‌جا شدن و انتقال از ویلچر به سطوح مختلف و بالعکس را بدست آورید.

● تحرك و استقلال بیشتری بدست آورده و در صورت امکان سعی کنید با استفاده از وسایل کمکی راه بروید. در صورت نیاز به خرید وسایل مانند: ویلچر، بریس و یا وسایل کمکی دیگر، فیزیوتراپیست شما بهترین کسی است که می‌تواند شمارا در انتخاب درست و مناسب آنها یاری دهد.

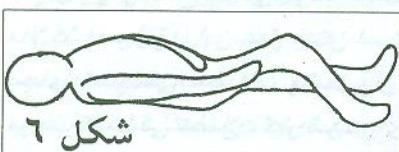
چگونگی انجام تمرینات ورزشی
عنوان یک فرد پاراپلزی.*

سمت جلو خم شده و سعی کنید که با قرار دادن دست راستان بر روی پای راست تعادلتان را حفظ نمایید. یک حolle را در زیر کف پای راستان قرار دهید و با کمک آن کف پایتان را به سمت زانویتان بکشید.

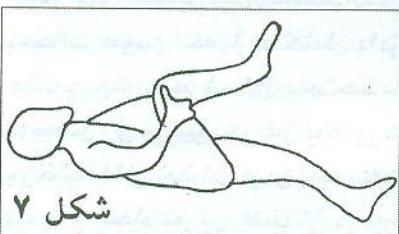
تذکر: انجام این تمرین فقط برای بیمارانی که قابلیت انعطاف عضلات پشت رانشان کافی (در حدود ۱۱۰ تا ۱۱۵ درجه است) توصیه می شود. در صورتی که عضلات پشت ران از انعطاف و کشیدگی کافی برخوردار نباشند، انجام این تمرین می تواند موجب کشیده شدن در دنک عضلات کمر گردد.

تمرینات قبلی را برای پای چپتان تکرار نمایید

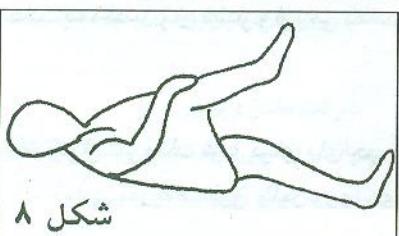
بالابردن پا و عضلات پشت ران
بر روی کمرتان دراز بکشید و با کمک دست راست ران راستان را بگیرید
(تصویر شماره ۶) سپس پایتان را به سمت

شکل ۶

شکل ۷

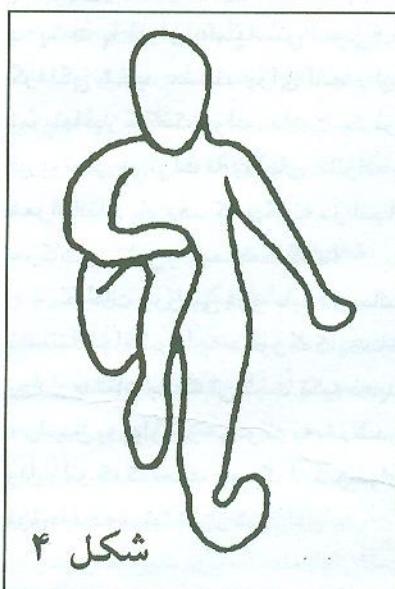

شکل ۸

راستان خم و پای چپتان راست بر روی تشک قرار دارد، شروع نمایید. دست راستان را بر روی بخش خارجی زانویتان قرار دهید و به آن به آرامی فشار وارد نموده و تا جایی که ممکن است به پای دیگرتان نزدیک نمایید.

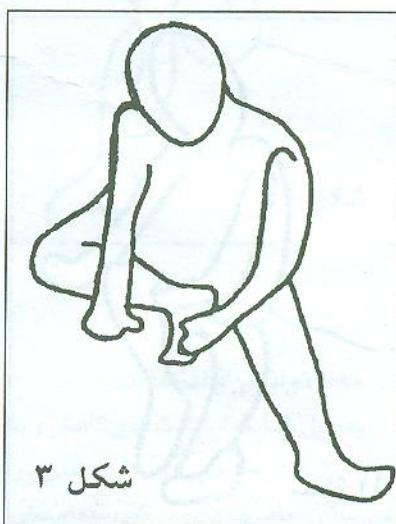
آرامی به منظور چرخش خارجی و دور کردن آن از بدن، فشار وارد کنید.

نکته: هرگز بر روی پای خود به سمت پایین فشار وارد نکنید، در این وضعیت بسادگی امکان در رفتگی مفصل و یاشکستگی ران وجود دارد.

شکل ۴

خم کردن انگشتان به سمت پشت پا تمرین مورد نظر را مجددآز حالتی که در تصویر شماره ۲ نشان داده شده است شروع نمایید. تعادل خود را با کمک دست راستان حفظ نمایید. (تصویر شماره ۳) سپس کف دست چپتان را در زیر کف پایتان قرار داده و به آن به سمت بالا و زانویتان فشار وارد نمایید.

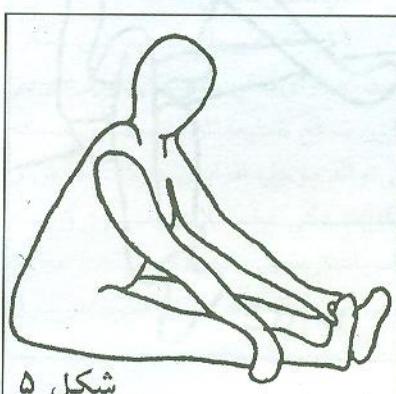

شکل ۳

خم کردن انگشتان به سمت پشت پا (حالت دوم)

در صورتی که بیمار دارای تحرک و استقلال بیشتری است، حالت دوم خم شدن انگشتان به سمت کف پا از حالت اول آن، اهمیت بیشتری دارد. در حالتی که هر دو زانویتان به حالت کشیده قرار دارند، بنشینید (مانند تصویر شماره ۵) سپس به

نکته: در این حالت انجام خم و باز کردن انگشتان پا نیز امکان پذیر می باشد.

چرخش داخلی ران و نزدیک کردن آن به بدن
تعادل خود را با کمک دست چپتان حفظ نمایید (مانند تصویر شماره ۴). بهتر است تمرین مورد نظر را در حالتی که ران و زانوی

سینه‌تان بکشید (تصاویر ۷ و ۸).

بالا بردن پایه حالت عمودی بدون

خم کردن زانو

قوزک پای راستان را با دست چپتان

بکشید.

تذکر: انگشتان دست راستان را به منظور حفظ سفتی تاندونهای خم کننده انگشتان را به حالت جمع شده نگاه دارید.

چپتان نیز انجام دهید.

چگونگی انجام تمرینات ورزشی

بعنوان یک فرد کواردری پلزی**

در این بخش یاد خواهید گرفت که

چگونه هر روز قبل از بلند شدن از تختخواب

پاهای خود را تمرین دهید. چنانچه عضلات

پشت ران یا ماهیچه‌ها یا عضلات خم کننده

به پشت پا دارای «اسپاستی سیتی» یا

گرفتگی شدید هستند برای انجام این

تمرینهای نیاز به کمک خواهید داشت. یک فرد

فیزیوتراپ می‌تواند به اعضای خانواده یا

همراهان را در این مورد کمک کند که چگونه در انجام

حرکات ورزشی به شما کمک کنند.

حرکات ورزشی فوق باید در حالت

نشسته انجام شوند. به منظور کمک به حفظ

تعادل بدنتان به پشتی تخت تکیه دهید.

خواهیدن به پهلو نیز می‌تواند به خم شدن

ران زانو کمک نماید. هر یک از تمرینهای

فوق باید ده مرتبه تکرار شود.

بکشید (تصویر شماره ۹). کف دست

راستان را بر روی زانوی راستان قرار

دهید، پایتان را با کمک دست چپتان در حالیکه

از خم شدن زانویتان از طریق وارد کردن

فشار بر روی آن با کمک دست راست

جلوگیری می‌کنید، به سمت سینه تان

بکشید.

شکل ۹

تذکر: پای راست باید بیش از حدی

که پای چپ از سطح جدامی شود به سمت

بالا کشیده شود، این عمل ممکن است

جای کشیدگی عضلات پشت ران،

موجب کشیدگی عضلات کمر شود. پایی

خود را بدون متمایل کردن به سمت داخل

به حالت عمودی نگه دارید. کشش پادر

حالت چرخش به طرف داخل باعث صدمه

به مفصل ران می‌شود. در غیر اینصورت

چرخش داخلی (متمایل کردن پایه سمت

داخل) و انجام تمرین کشیدگی در این

حالت به مفصل ران فشار وارد می‌نماید.

خم کردن ران و زانو

آرنج راستان را قفل کرده و با کمک

بازوی همان دست تعادل خود را بدست

آورید. مچ دست چپتان را در زیر زانوی

چپتان قرار دهید (تصویر شماره ۱۰) و پایتان

راتا جایی که ممکن است به سمت سینه تان

شکل ۱۰

شکل ۱۱

شماره (۱۱)

به منظور حفظ تعادل به پشتی تخت تکیه دهید. آرنج دست راستان را قفل کرده و وزن بدنتان را به بازوی راستان منتقل کنید. مچ دست چپتان را در زیر زانویتان قرار داده و تا آنجایی که ممکن است سعی کنید زانویتان را به سمت سینه تان بکشید. بدون رها کردن پایتان به سراغ انجام دادن

شکل ۱۱

شکل ۱۰

تکرار تمرینات فوق برای پای چپ تمامی تمرینات فوق را بر روی پای

تمرین بعدی بروید.

چرخش داخلی ران و فزدیک کردن آن به بدنه:

بطوریکه کف پاروی تخت قرار گرفته و مفصل ران و زانو حالت نیمه خمیده داشته باشند، تعادل خود را با کمک دست راستان حفظ کنید. (تصویر شماره ۱۲) دست چپتان را بر روی بخش خارجی زانو قرار داده و به زانویتان در جهت پای راستان فشار وارد کنید.

جابجایی از ویلچر به جاهای دیگر اشاره نمود که در بحث های بعدی بطور مفصل راجع به آنها صحبت خواهیم کرد.

همزمان با تقویت ماهیچه هایتان میزان توان و استقامتتان را نیز افزایش خواهید داد. مجموعه ای از حرکات ورزشی و تمرینهای شخصی نیز برای شما در نظر گرفته خواهد شد تا بتوانید بطور خاص در این زمینه کار کنید. تعدادی از این تمرینات عبارتند از ویلچرانی استقامتی یا سرعتی و تکرار تمرینهایی که شرح دادیم.

جابجایی یا انتقال

یک جنبه‌ی مهم دیگر تحرک که به شما آموزش داده خواهد شد، حرکت یا انتقال بدنتان از یک سطح به سطح دیگر می‌باشد. این جابجایی و انتقال می‌تواند از تخت به ویلچر از صندلی حمام به تخت، یا از ویلچر به ماشین باشد. با توجه به میزان قدرت بدنی تان بهترین روش برای انجام اینکار به شما نشان داده خواهد شد. یکی از راههای جابجایی استفاده از یک تخته جابجایی^۱ بعنوان پل بین شما و سطحی که میخواهید به آن منتقل شوید است.

در صورتی که از تعادل بالاتنه خوبی برخوردار بوده و بازو هایتان از قدرت کافی برای بلند کردن وزن بدنتان برخوردار هستند، به شما شیوه‌ی انتقال و جابجایی به سمت پایین^۲ آموزش داده خواهد شد. در صورتی که توانایی استفاده از پاهایتان را داشته باشید، فیزیوتراپیتان به شما نشان خواهد داد که چگونه با کمک آنها نهایت استفاده از نیروی بدنی تان را ببرید.

یکی دیگر از راههای جابجایی، شیوه‌ی برگشت بر روی صندلی چرخدار^۳ می‌باشد که با کمک آن افراد پاراپلزی می‌توانند از ویلچر به روی زمین و بالعکس جابجا شوند.

حرکت دادن و ویلچر

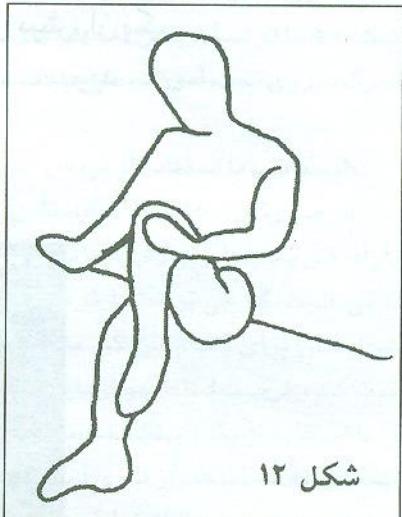
راندن ویلچر اشاره دارد به توانایی تان در راه بردن یک ویلچر معمولی و یا کنترل

تعادل

حفظ تعادل یکی از شروط لازم و ضروری انجام بسیاری از فعالیتهای ورزشی توأم با احساس امنیت و بطور مستقل محسوب می‌شود. ازین‌رغم تن توده عضلانی بدن دست به دست داده و مانع انجام فعالیتهایتان خواهد شد. شما و اعضای بدنتان نیازمند یادگیری شیوه‌های جدیدی برای حفظ تعادل بدنتان هستید. تقویت عضلات باقیمانده امری بسیار مهم بشمار می‌رود. در ابتداء سعی می‌کنید که با کمک بازو هایتان تعادل خود را در حالت نشسته بدست آورید و از آنها برای حفظ خود کمک بگیرید ولی بعدها متوجه خواهید شد که چقدر برای انجام کارها و فعالیتهایتان به کمک دستهایتان نیاز خواهید داشت و باید آنها را آزاد نگه دارید.

اسپاستی سیتی*

با توجه به سطح ضایعه‌تان ممکن است که دارای فعالیت عضلانی غیرارادی در پایین سطح ضایعه‌تان باشید، این مسئله می‌تواند موجب افزایش حرکات کشش و کشیدگی عضلات شود که «اسپاستی سیتی» نامیده می‌شود. میزان اسپاستی عضلات ممکن است در طول دوران بستری شدنتان در بیمارستان و یا

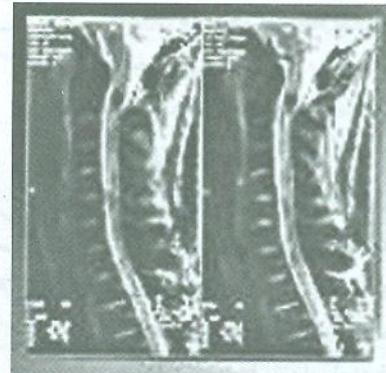

شکل ۱۲

حفظ توانایی و استقامت

به دلیل ضایعه ایجاد شده و کاهش و یا فقدان فعالیت در طی دوران بستری شدن در بیمارستان، ماهیچه‌های حرکتی شما بخش زیادی از قدرتشان را از دست داده‌اند. برای جبران این ضعف ماهیچه‌های حرکتی نیاز به کار اضافی خواهند داشت. به همین دلیل است که مبحث تقویت عضلات از اهمیت بالایی برخوردار است تقویت عضلات از طریق انجام یک سری ورزش‌های مقاومتی و با کمک وسائل و تجهیزات ورزشی امکان‌پذیر می‌باشد. از جمله این فعالیتها و حرکات ورزشی می‌توان به ویلچرانی، جابجا شدن بر روی تخت و همچنین

در ابتداممکن است راه رفتن کاری بسیار
توان فرسا به نظر برسد ولی همان طور که
احتمالا پیش از آنکه دچار آسیب دیدگی شوید
علاقه مند به راه رفتن و کار کردن در بیرون از
خانه بوده اید، در حال حاضر ممکن است که از
راه رفتن به عنوان یک ورزش بیش از یک
شیوه اولیه تحرک و جنبش لذت ببرید.

فیزیوتراپیست خود ویلچری را که
متناسب با شرایط بدنی تان است، انتخاب
نمایید.

تحرک و جنبش بر روی تختخواب
تحرک بر روی تخت عبارت است از
توانایی چرخش، بلند کردن بالاتنه با کمک
دو تکیه گاه چوبی، نشستن و حرکت دادن
پاها بر روی ایرون از تخت.
تحلیل و از دست دادن قدرت و نیروی

مهارت‌های پیشرفته در ویلچرانی
عبارتند از: حرکت تعادلی بر روی چرخهای
عقب^۰ و عبور از جدولهای خیابانها و شیوهای.
حرکت تعادلی بر روی چرخهای عقب
اشارة دارد به برقرار کردن تعادل ویلچر
بر روی دو چرخ عقبی آن؛ داشتن این
مهارت برای بالا رفتن و پایین آمدن از
جداول خیابان ضروری است. ویلچرها
دارای سایزها و مدل‌های مختلف هستند،
بنابراین بهتر است که با راهنمایی

یک ویلچر برقی بر روی سطوح مختلف و
آشنایی و تسلط بر بخش‌های مختلف ویلچر.
مشخصه‌های ویلچر عبارتند از: بازو
بسته کردن ترمزا، درآوردن و جابجا
کردن جایایی^۰ و ویلچر. شما ابتدا راندن
ویلچر را بر سطوح صاف داخل بیمارستان
شروع خواهید کرد. هم‌زمان با افزایش توان
و استقامتتان، کم کم حرکت دادن ویلچر بر
روی چمن، آسفالت و سطوح شیبدار را
تمرین خواهید کرد.

هریک از عضلات بدن و یا ماهیچه‌های پایین تن، نیازمند تلاش بیشتر از سوی بالاتنه‌تان خواهد بود. بمنظور ایجاد حرکت سریع و انتقال وزن بدنتان باید بین حرکات سر، گردن و شانه هایتان هماهنگی برقرار گردد. تمرين این فعالیتها بر روی تشک توأم با سعی و تلاش و به صورت آزمایش و امتحان راههای مختلف برای یافتن بهترین شیوه می‌باشد. در این راستا فیزیوتراپ شماورز شهای مقدماتی مختلفی را بمنظور افزایش نیرو، تعادل بدنتان و همچنین برای کمک به شما در تسلط یافتن به مهارتهای حرکت بر روی تخت، آمورش خواهد داد.

ج- موجب برطرف نمودن فشار از روی باسن و رانها می‌شود.
در صورتی که هریک از اعضای بالاتنه و یا پاها ضعیف و از قدرتی کافی برخوردار نباشند، ایستادن و راه رفتن می‌تواند برایتان بسیار دشوار و توأم با صرف انرژی بسیار باشد. هر چقدر که بدنتان ضعیفتر باشد، میزان انرژی که برای این کار صرف می‌کنید بیشتر و این کار برایتان دشوارتر بنظر خواهد رسید. در ابتدا ممکن است راه رفتن کاری بسیار توافق سا بنظر بررسد ولی همانطور که احتمالاً پیش از آنکه دچار آسیب دیدگی شوید، علاقمند به راه رفتن و کارکردن در بیرون از خانه بوده‌اید. در حال حاضر نیز ممکن است که از راه رفتن بعنوان یک ورزش بیش از یک شیوه‌ی اولیه تحرک و جنبش لذت ببرید.

چگونگی نگهداری از بریس
در صورتی که دارای بریس هستید، باید از آن بخوبی مراقبت کنید. تراپیست و متخصص ساخت اعضاء مصنوعی چگونگی انجام این کار را شماید خواهد داد.
الف- اتصال‌های مکانیکی را بازرسی نمایید تام‌بین شمئین شوید که بخش‌های متوجه، براحتی حرکت می‌کنند.
ب- برای اطمینان از این بودن بند یا سسمه‌های چرمی آنها را چک و بازرسی نمایید.
ج- تمامی پیچ‌ها را محکم ببندید. (به گوش رسیدن صدای جرنگ جرنگ هنگام رفتن معمولاً به معنای شل بودن قطعه‌ای از بریس می‌باشد).

د- بریس را بازرسی نمایید و مراقب باشید که پاهاستان بامیله‌ی عمودی فلزی که در هریک از بریسها قرار دارد، تماس پیدا نکند. در صورت تماس میله‌ها با پاهاستان سریعاً با کارشناس ارتوپدی فنی تماس بگیرید.

ه- مراقب بخش‌هایی از پوستتان که در

«ایستادن» با استفاده از بریس
در صورتی که علاقمند به ایستادن یاراه رفتن باشید، فیزیوتراپ شما بهترین کسی است که می‌تواند با توجه به شرایطتان برای انجام این کار به شما کمک کند و فرصت استفاده و آزمایش آن را با استفاده از یک دستگاه مخصوص ایستادن به شما بدهد. از سوی دیگر در صورتی که نیروی بدنی و توانایی تان به شما اجازه را بدهد، می‌توانید با استفاده از هر نوع بریس و یا وسایل کمکی که برای شما مناسب هستند، توانایی راه رفتن خود را به محک آزمایش بگذارید. در ضمن بخاطر داشته باشید که حتماً ایستادن را بعنوان بخشی از برنامه ورزشی یا بهداشتی تان در نظر بگیرید. ایستادن مزایای زیر را برای شما در برخواهد داشت:

الف- به حفظ قابلیت انعطاف بالاتنه و پاها از طریق خنثی کردن حالت خم شدگی بدن که ناشی از نشستن بر روی صندلی چرخ دار است کمک می‌نماید. (مانند عمل خوابیدن بر روی شکم)
ب- به حفظ و تخلیه کامل مثانه کمک می‌کند.

تماس با بریس است، باشید.
در صورت کثیف و خاکی شدن بریس هایتان، آنها را تمیز کنید. بهترین شیوه‌ی تمیز کردن بخش‌های چرمی، قبل از آنکه گرد و خاکبه خورد آن رود شستن آن با آب و صابون است.

از تراپیستان بخواهید که چگونگی پوشیدن بریس را به شمایاد بدهد. در ضمن ممکن است که در فواصل معین نیاز به محکم کردن اتصالات داشته باشید. چیز دیگری که می‌توانید از تراپیست خود بخواهید قطعات یدکی بخش‌هایی از بریس است که احتمال کهنه و فرسوده شدن آنها می‌رود.

واژه‌های زیر را جدا از تشخیص پزشکی آن می‌توان به طور عامیانه اینگونه تفهیم کرد:

*پاراپلزی: ناتوانی در حرکت پاها
**کوادریپلزی: ناتوانی در هر چهار اندام اما در دست‌ها بیش از پاهاست.
*** اسپاستی سیتی: الگوی سفتی در اندامها که دست‌های سمت خم شدن و پاها به سمت صاف شدن است.

واژه‌نامه:

1. Sliding Board .۱
۲. Depression
۳. Transfer
۴. Footrests
۵. Wheelies

فوشید

مشکی

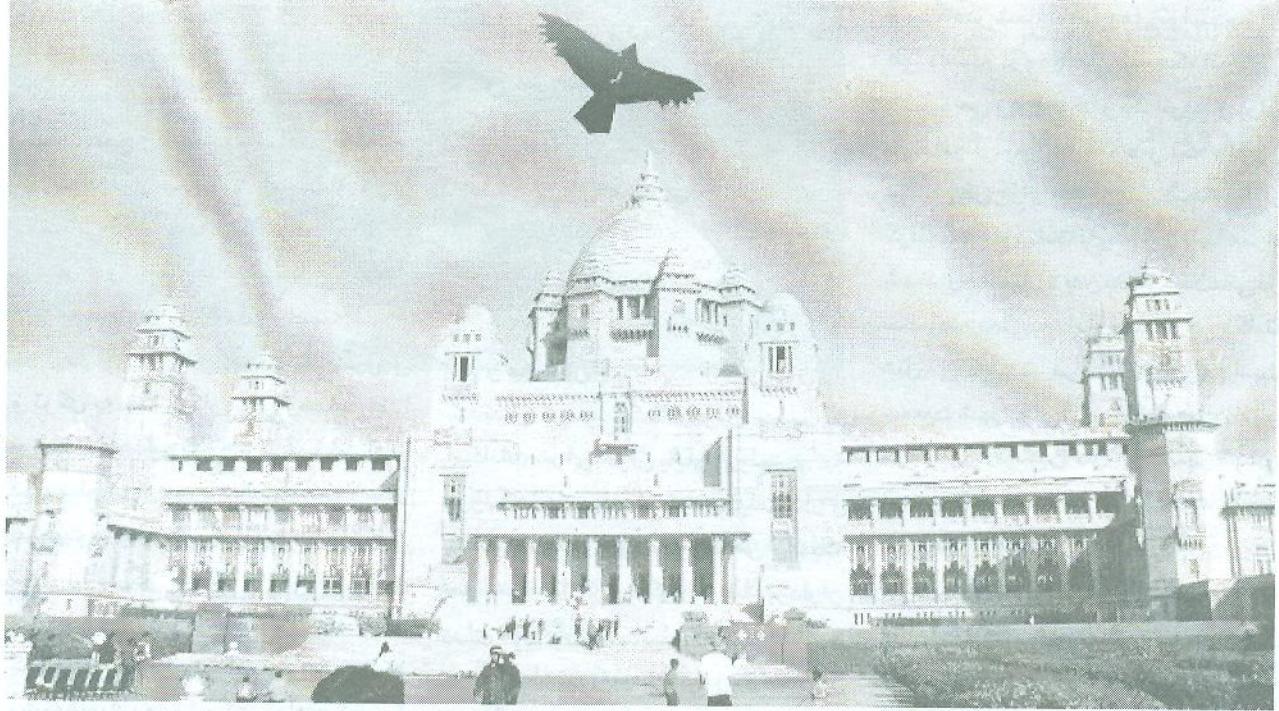
«تقدیم به کودکان کم توان ذهنی»

بهاران

فصل بهاران رسید و زپی آن بارها
 بین گل و بلبلان موسیم دیدارها
 باد خوش فرودین چون بوزد هر سحر
 دم چو مسیح از ند بر تن مردارها
 هوش زسر می برد رایحة نسترن
 گر قدمی بگذری طرف چمنزارها
 بوی بهاران کند دلشدگان را خمار
 عشق زمستی برد روتق خمارها
 قطره باران چک و زپی آن بی امان
 رویش هر دانه از دشت و سمن زارها
 خنده کنان بشکفت غنچه سرشاخسار
 وز خبرش مژده بر ساحت گلزارها
 ابر بهرسو شود از وزش بادها
 تاکه زند آفتاب پرتو انوارها
 دشت و بیابان همه خرم و خندان کند
 جوشش هر چشمته ای از دل کھسارها
 در دل هر نیمه شب می برد از دل قرار
 زمزمه آب پاک در دل جوبارها
 مستی بوی گل و لطف نسیم سحر
 هوش به در می کند از سر هشیارها
 بلبل عاشق شود مست ز آوای نی
 چون شنود تغمه ها از دل نیزارها
 صبحگاهان در بهار میکندم بیقرار
 نغمه مرغ سحر بر سر شخسارها
 پرده نشین چمن چون برد پرده را
 میدرد از هم بهار پرده پندرها
 عشق زند شعله ای بر جگر لاله ها
 لاله چو آتش گرفت شد رخ دلدارها
 عمر چنان میرود کش نرسد تند باد
 می گذرد سالها از پی تکرارها
 عزم چمن میکنم همدگم میشوم
 فارغ از این قیل و قال دور زاغیارها
 عیاس دهقانیان فروردین ۱۳۸۱

ملیحه السادات چاووشی

خاطرات سفر هند

به اتفاق خانواده‌شان در انتظار نشسته بودند. چندی نگذشت که آقای هدایی هم رسیدند و بلافضله، بعد از یک احوال پرسی مختصر باما با آقای شریعتی به طرف قطار موردنظر رفتند. من هم بعد از ۵ دقیقه خودم را به آنها رساندم. موقع افطار بود، هنوز قطار حرکت نکرده بود که با خرما افطار کردیم. خانواده‌ام از پشت پنجره ما را می‌دیدند و تالحظه‌ آخر دست تکان می‌دادند و خداحافظی می‌کردند. قطار در حال حرکت بود که آقای شریعتی از من پرسید چه احساسی دارید؟ من هم گفتم استرس دارم و نگران هستم، همین سوال رامن از ایشان پرسیدم و ایشان گفتند که هیچ احساسی ندارم، افطار را داخل کوپه خوردیم و بعد از آن شروع به گپ زدن کردیم. اوقات خوشی بود و بحث جالبی پیرامون خوب زندگی کردن و راحت بودن و در نهایت آرامش داشتن که تنها با قرب الهی بوجود می‌آید گل

جادویی و رویایی، سرزمین «گاندی» مظہر مقاومت مسالمت آمیز و مهد مذاهب و عقاید متعدد و متفکر، خود جاذبه‌ای خاص دارد. یکی از توانیابان عضو تیم اعزامی (خانم فهمیه مهماندوست) علاوه بر رتبه ارزشمندی که در این مسابقات کسب کردند (مقام هشتم) رشته خیاطی در بین ۲۷ کشور شرکت کننده، سوگات ویژه و ارزشمندی نیز برای فصلنامه به ارمغان آورده‌اند که آن دفترچه یادداشتی مبتنی بر خاطرات و مشاهدات ایشان از سفر به هند است. بخش اول این یادداشت‌هارادر این شماره می‌خواهیم:

دوشنبه، ۲۶ آبان ۱۳۸۲ مشهد مقدس ساعت از ۴/۵ عصر گذشته بود. باشتاب زیاد و بانگرانی وارد ایستگاه راه آهن مشهد شدم نگاهم به دنبال بچه‌ها و آقای هدایی بود. متوجه آقای مصطفی شریعتی شدم که

پیش درآمد اعزام اولین گروه توانیاب ایرانی به المپیاد بین‌المللی فنی-حرفه‌ای توانیابان اقدامی ملی و بی‌سابقه بود که افتخار انجام آن به لطف خداوند نصیب یک سازمان غیردولتی کوچک‌اما پویا، یعنی مجتمع آموزشی نیکوکاری رعد شد. در فصلنامه‌های شماره ۱۰ و ۱۱ (۱۲-۱۱) در حد توان و ظرفیت صفحات در خصوص برگزاری مسابقات انتخابی، مراحل مختلف اعزام به دهلی نو (محل برگزاری ششمین دوره ابیلیمپیک) مراسم استقبال از تیم اعزامی و مراسم تقدیر از توانیابان برگزیده مطالبی را به نظر شما خواهند گان عزیز رساندیم. شمه‌ای از کیفیت برگزاری رقابت‌های دهلی نورانیز در قالب گفتگو با برخی از اعضای تیم در شماره (۱۲-۱۱) آورده‌یم. اما سفر به هند، این سرزمین

کرده بود. بالاخره ساعت ۱۱ شب خوابیدیم و صبح سه شنبه بیست و هفتم، ساعت ۷/۲۰ صبح در تهران بودیم. متأسفانه مسئولین راه آهن هیچ توجهی به مانگردند و مورد اعتراض آقای هدایی قرار گرفتند. ایشان به خرابی آسانسور، اعتراض کردند، اما جواب قانع کننده‌ای داده نشد. بعد تاکسی گرفتیم و به مجتمع رعد آمدیم ساعت ۸/۱۰ در مجتمع بودیم؛ صبحانه را به اتفاق سایر دوستانی که از شهرستان‌های دیگر آمده بودند، خوردیم. بعد از صبحانه جلسه داشتیم. ساعت ۱۱/۳۰ دقیقه جلسه شروع شد و در آغاز آن آیاتی پیرامون کارگروهی و توکل به خدا و کار برای رضایت خدا توسط آقای هدایی تلاوت و ترجیمه شد. آقای دکتر سلطانی در مورد فعالیتهای قبل از سفر صحبت کرده، چگونگی تهیه مقدمات این سفر را بازگو کردند و بعد بچه‌های توان یاب و حاضرین خودشان را معرفی کردند. ۱۲ نفر از بچه‌های توان یاب در ۱۲ رشته المپیاد دهی شرکت خواهند کرد و ۸ نفر به عنوان همراه تیم راهنمایی می‌کنند. در ضمن از طرف صدا و سیما (برنامه در شهر) نیز برای تهیه گزارش آمده بودند که با چند نفر از بچه‌ها مصاحبه کردند. بعد از جلسه بچه‌های باشی‌ای یکدست (فرم المپیاد) که توسط مسئولین رعد تهیه شده بود را پروردیدند و بعد برای صرف نهار به طبقه‌پایین رفتیم. بعد از نهار از من خواسته شد که ایرادهای لباس‌های بچه‌های را برطرف کنم. ۲ روز پر تلاشی است همه بچه‌های را تب و تاب هستند تا بیشتر درباره المپیاد بدانند. ساعت ۷ شب در مجتمع رعد شام را صرف کرده، بعد از نماز کمی استراحت کردیم تا ساعت ۱۱ شب؛ از این ساعت مراسم بدרכه که در محل مجتمع تدارک دیده شده بود، شروع شد. عده زیادی از دوستان و وابستگان بچه‌ها و مسئولین مجتمع رعد برای همراهی ماتا فرودگاه جمع شده بودند پس از تلاوت قرآن، پخش شیرینی، اعضا

مردم هند بسیار بی تفاوت به ظواهر دنیا و بدون ریا و بی توقع فقیر و غنی خیلی صمیمی در کنار هم زندگی می کنند

تیم و همراهان یک به یک از زیر قرآن رد شدند و توسط یک اتوبوس مجهر به امکانات برای توان یابان ویلچری به فرودگاه رفتیم. تعداد زیادی فیلمبردار و عکاس با ماهماهه بودند. در ضمن از شبكه سه سیما نیز گزارشگران و فیلمبرداران برای تهیه گزارش از اعزام بچه‌ها آمده بودند. ساعت سه نیمه شب بود و هنوز در فرودگاه نشسته بودیم و با خانم هدایی صحبت می‌کردیم که متوجه ذوق و شوق آقای هدایی شدم. ایشان که از همان مشهد به دنبال ارتباط با سفیر ایران در هند بودند، به طور تصادفی آقای یعقوبی (سفیر جمهوری اسلامی ایران در هندوستان) را در فرودگاه دیدند همگی اعضای تیم با آقای یعقوبی احوال پرسی گرمی کردیم، ایشان هم خیلی ابراز خوشحالی کردند از اینکه تا دهی همسفر ما خواهند بود ساعت ۳/۴۵ با مدد به طرف هوایپیمار قریم و ساعت ۴/۱۵ هوایپیما به مقصد دهی پرواز کرد.

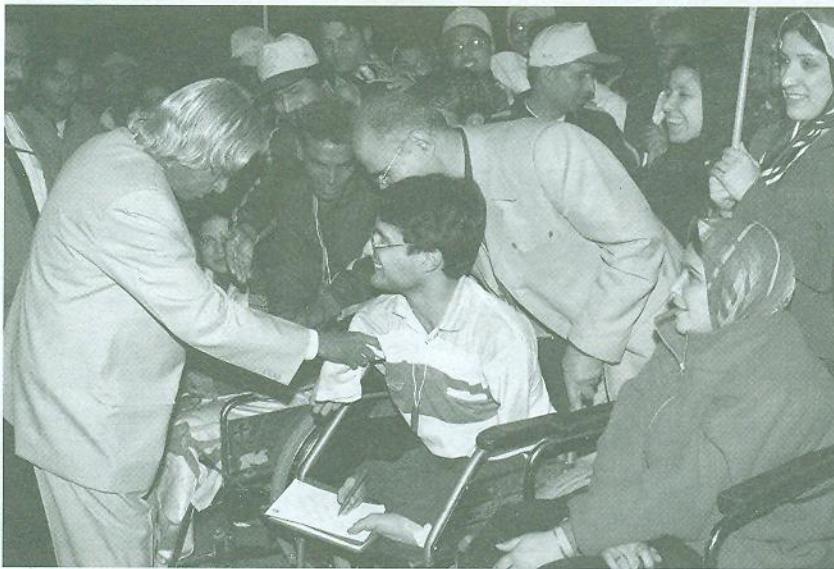
ساعت ۷/۳۰ به وقت تهران هوایپیما در دهی فرود آمد. (که به ساعت دهی ساعت ۹/۳۵ بود) تفاوت ساعت تهران و دهی ۲ ساعت و ۵ دقیقه بود. تاسیعات ۱۰/۴ جهت پرکردن فرمهایی در فرودگاه معطل بودیم و بالاخره با پاسپورت گروهی وارد دهی نو شدیم. هندیها که مردمان خونگرمی هستند، تشریفات جالبی را برای استقبال از مادران رنگارنگ برافراشتند. خیابان شانتی

دیده بودند. یک آقا و خانم هندی که هر کدام طرفی پرازگل در دستشان بود جلو آمدند و باز غفران و برنج با انگشت به پیشانی تک تک ما خال زدند. استقبال خیلی گرمی شد فرودگاه در شمال غربی دهلي نواست برای طی فاصله فرودگاه تا هتل یک اتوبوس مخصوص ویلچری ها و یک اتوبوس برای بقیه افراد تیم آماده بود و یک ماشین مخصوص برای سرپرست تیم، در نظر گرفته شده بود. اما آقای هدایی با ما همراه شدند. راهنمای تارسیدن به هتل اطلاعاتی در خصوص دهلي به مادران مانند: از فرودگاه تا هتل ۲۰۰ کیلومتر هر دلار ۴۵۰ روپیه، است جمعیت شهر دهلي نو ۱۶ میلیون نفر و ۸ میلیون ماشین در این شهر است. توصیه‌های اینمنی در مورد خرید را نیز شرح داد و اینکه اتوبوسهای سبز و آبی و تاکسی‌های سبز و زرد با گاز کار می‌کنند. انعام در هند مرسوم است. اگر از همه چیز راضی بودیم ۱۰ درصد و گرن ۵ درصد انعام لازم است پرداخت شود!! به انعام teen گفته می‌شود. در کناره شهر مزرعه‌های کوچکی برای کشت سبزی خوردن وجود داشت.

اکثر هندی‌ها از اتومبیل کوچکی به نام یکشا استفاده می‌کنند. برای تبدیل پول بهتر است از صرافی هتل استفاده شود، چون اکثر بیماری‌ها از طریق انتقال پول بوجود می‌آید. سیستم رانندگی انگلیسی و از سمت چپ است. اولین واژه‌های زبان هندی که با آن آشنایی داشتیم «تان یوانه» (danyavadeh) و «نیمسته» (namasteji) به معنی صبح به خیر است

خانه‌های مسیر سبک شمال ایران و به صورت ویلایی یا دو طبقه با فضای سبز زیاد و سعیج بود. بیشتر موتور سوارها از کلاه اینمنی استفاده می‌کردند.

دهلی پایتخت سیاسی و بمی پایتخت صنعتی است. به منظور خوش آمدگویی به میهمانان المپیاد دور یک میدان پرچمهای رنگارنگ برافراشته بودند. خیابان شانتی

در هند معمولاً دختر به
خواستگاری پسر می‌رود

ورود ایرانیان زندگی را
برای مردم هند شیرین تر
می‌کند

است. ضمناً در مؤسسات آموزشی طبق قانون از خانم‌ها شهریه کمتری دریافت می‌شود. کل جمعیت دهلي قدیم ۲/۵ میلیون نفرند که ۱/۵ میلیون این جمعیت مسلمان هستند. قلعه سرخ در سال ۱۶۵۰ دهلي قدیم ساخته شده و در گذشته مرکز خرید و فروش کالاي روستائیان بوده است اين بخش از دهلي هم اکنون نيز بيشتر مهاجرین روستایی را پذيرامي باشد. دهلي قدیم بسيار شلوغ و پر از رفت و آمد و غرفه‌های فروش لوازم متفاوت هرگوشه‌ای بربايت. ماشینها به وفور بوق می‌زندند. شاید تعجب کنيد که پشت بسياري از ماشينها اين جمله انگلisi را درشت نوشته‌اند: (لطفا بوق بزنيد)!! روی مواد غذائي که در کنار خيابان بفروش می‌رسيد ازدحام مگس بيداد می‌كرد. مارگيرها هم هر گوشه برای خودشان بساط پنهن کرده بودند.

كمتر ماشين شخصي دیده می‌شد و اکثراً وسایل نقلیه عمومی بود پلیس هم بسيار زياد بود. اکثر خانمهای ساری (بايس مخصوص هندی) می‌پوشند. سال ۱۹۸۰ که بازيهای پارالمپيك در دهلي برگزار شد اين شهر ابرشهر، روستایي بيش نبود. پس از آن تاريخ روز به روز ساخت و ساز رونق

ويلچري نتوانستند با ما همراه شوند. چون اتوبوس مورد نظر نه جايی برای استقرار ويلچر و نه پله مخصوص داشت. در هر صورت آقای هدایي و سه نفر از بچه‌ها با ما نیامدند و ما بدون اين دوستان به ديدن مسجد جامع و قلعه سرخ و دروازه شهر دهلي رفتيم. دهلي شهر شلوغی است اتوبوس‌های زيادي در سطح شهر بود همگی پر از مسافر مثل اينکه اينستگاه خاصی نداشتند حتی وسط خيابان افراد از اتوبوس پياده یا سوار می‌شدند. اتوبوس‌ها خيلي كثيف و خيلي قدیمي بودند. يکسری درشكه دو نفره به چشم می‌خورد که با نیروي انساني پياده و يا با دروچرخه کشide می‌شد. از موتور سه چرخ نيز به طور فراوان به عنوان وسیله نقلیه استفاده می‌شود. ۶۰ درصد ساكنان دهلي قدیم مسلمان هستند. دهلي قدیم پر از بچه‌های قدیمي باريک و تو در تو است که ظاهراً توجهی به نظافت آنها نمی‌شود. در دهلي قدیم مساجد کوچک و بزرگ زيادي وجود دارد. ۸۵ درصد مردم دهلي با سواره هم زمان کار می‌کنند تحصيل در هندوستان دو جور است: تحصيلات خصوصي که شهریه باید پرداخت شود و تحصيلات دولتی که رايگان

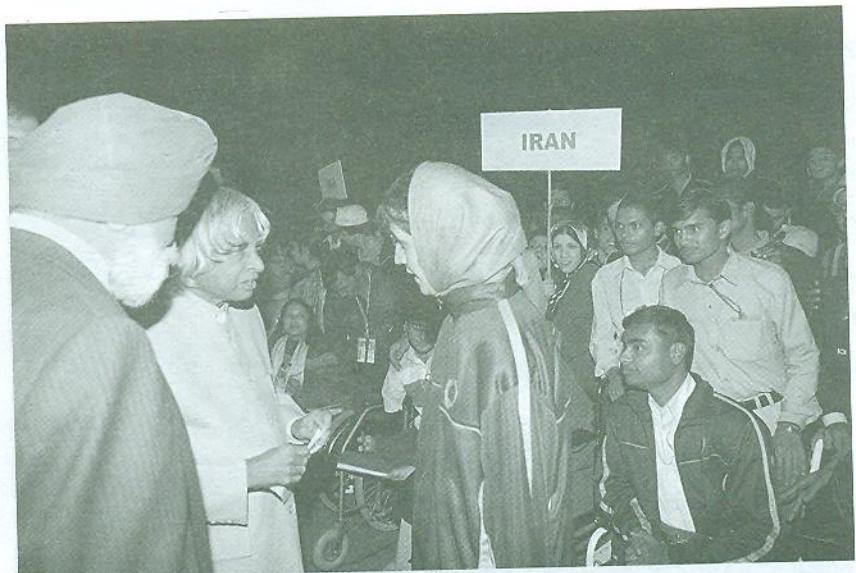
محل استقرار سفارتهاي كشورهای مختلف مانند آلمان، ژاپن، روسیه، پاکستان و آمریكا است

سازمان ملي جوانان با ساختمانی قرمز رنگ و زيبا، محل زندگي نهرو که در آن نمايشگاه گل و گياه بريا بود، محل زندگي سونيا گاندي همسر راج gio گاندي، موزه ملي و ساختمان نخست وزيری هم در همين مسیر قرار داشت.

هند كشور مذاهب گوناگون است اما اکثر مردم هندو، مسلمان و یاسيك هستند. هندوها که ۸۰ درصد جمعیت اين كشور را تشکيل می‌دهند به طبیعت معتقد بوده و خدایان متفاوتی مانند: ماه، ستاره، خورشید و غيره دارند. آنها همچنین به توحيد و معاد نيز معتقدند.

چهارشنبه بیست و هشتم آبان ساعت ۱۲/۲۰ به هتل محل اقامتمان رسيديم. پس از گرفتن و صدور کارت شناسایي خدمه هتل چمدانها را به داخل اتاقها برده و هر کدام از مارابه اتاق خودمان راهنمایي کردند. قبل از پراکنده شدن قرار شد همگي رأس ساعت ۲/۵ بعد از ظهر در لاپي هتل حاضر باشيم. اما غير از ۲ و ۳ نفر از بچه‌ها بقیه با تأخير آمدند. بعد از اين همه معطلي، در ساعت ۲/۵ سور اتوبوس شدیم اما دو نفر از بچه‌هاي

تاج محل نماد عشق پادشاهی به همسر ایرانی اش است

جاده‌های شمال ایران کناره جاده را پوشانده بود. ترکیب و شکل خانه‌ها از تفاوت فرهنگ و فاصله طبقاتی مردم هند حکایت می‌کرد. زاغه‌های چوبی در کنار کاج‌های مجلل و وسیع و جالب که ساکنان کاخ‌ها و زاغه‌ها بدون درگیری و با مسالمت کنار هم زندگی می‌کردند. در مورد ماشین‌ها هم مثل خانه‌ها همین تفاوت به چشم می‌خورد. ماشینهای مدل بالا و لوکس در کنار دوچرخه و درشکه و سه‌چرخه‌های (اویشکا) و اتوبوسهای خیلی کثیف و بدون درب به وفور دیده می‌شد.

مردم هند بسیار بی تفاوت به ظواهر دنیا و بدون ریا و بی توقع فقیر و غنی خیلی صمیمی در کنار هم زندگی می‌کنند. شاید خونگرمی و عشق به یکدیگر باعث زندگی توأم با آرامش آنها شده است. کم کم به شهر آگرا نزدیک شدیم. شهر با تصویرهای رنگارنگ و بزرگ و جذاب تزئین شده است. گاریهای حاوی میوه و زنان موتورسوار، بچه‌های پابرهنه و فقیر، آلوگی و کثیفی در شهر کاملاً چشمگیر است. گودالهای کنار شهر حاوی آشغالهای زیادی است و گاوها قسمت زیادی از پیاده‌روها را به خود اختصاص داده‌اند. گاوها همانند مردم عادی در شهر آزادانه زندگی و تردد می‌کنند. این گاوها دیگر شیردهی ندارند و چون هندوها

خسته‌کننده‌ای را پشت سر گذاشتند، به هتل برگشتم. آقای شریعتی گفت که از هند خوشش می‌آید به علت اینکه مردم خوبی دارد و مهربانی آنها کاملاً بی‌ریاست. ساعت ۶/۳۰ برای استراحت و استحمام به اتاقهای مان رفتم و ساعت ۸ پاییز آمدیم و پس از آن خوابیدیم. قرار شد فردا صبح ساعت ۷ برای صرف صبحانه به لابی برویم تا زودتر به طرف تاج محل راهی شویم که بچه‌ها خیلی بی‌نظمی کردند و تا همگی جمع شویم ساعت ۸/۴۵ دقیقه شد.

در مسیر تاج محل مراکز خرید و غرفه‌های کنار خیابان دیده می‌شد. انواع و اقسام حیوانات اهلی و وحشی از قبیل میمون، سنجاب، سگ و.... در جنگلهای کنار جاده پرسه می‌زند.

برای یک استراحت کوتاه در کنار یک مرکز خرید توقف کردیم. صنایع دستی مردم هند اکثر آنکه کاری، روی سنگ، سرمه دوری، بدليجات و کارهای چوبی است. توریستهایی از کشورهای اروپایی و آمریکایی آنچا بودند.

در کنار جاده برکه‌های آب بزرگی وجود داشت که شاید وجود همین ها باعث رشد و تکثیر پشه مalaria باشد. پلیکانها و لکلک‌هادر آبهای اطراف شهر به وفور دیده می‌شدند. فضاهای سبز بسیار جالبی نظری

گرفت و هتل‌های بزرگی نیز جهت جذب توریست ساخته شد. هنگام بازدید مادر هند در آستانه انتخابات ریاست جمهوری بود و تبلیغات خاصی همراه با ساز و آواز در شهر انجام می‌گرفت. بیشتر ساختمانهای قرمز ساختمانهای اداری آنهاست. بر دروازه شهر بنای یادبودی برای کسانی که در نبردهای سال ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۲ علیه افغانها کشته شدند (بین جنگ جهانی اول و دوم) ساخته شده اطراف دروازه شهر چند میدان چمن کاری شده است که مردم بدون هیچ مزاحمتی برای هم اوقات فراغت را در آنجا به سر می‌بردند. پرندگانی مانند کلاع و موسی تقی ۳ هم در کنار آدمها بدون ترس جست و خیز و پرواز می‌کردند. حضور آنها آنقدر ملموس بود که صدای پرندگان بلندتر و محسوس تر از صدای انسانهای بود. به گفته خانم راهنمای روزهای آفتابی خیابانها پر از میمون و سنجاب می‌شود.

تعطیلات هفتگی مدارس روزهای شنبه و یک‌شنبه است. بعد از گشت و گذار در چند خیابان و میدان معروف بالاخره راهنمای رابه یک مرکز خرید برد که صنایع دستی هند از قبیل سرمه دوری و میناکاری و معرق و غیره در آنجا وجود داشت. اما قیمت‌ها بسیار بالا بود. بعد از بازدید از این مرکز خرید به اتفاق بچه‌ها که روز بسیار

می‌رود.

بعد از دیدن مراسم عروسی برای صرف شام به یک رستوران مطمئن رفتیم: غذاهایی شبیه غذای ایرانی داشت و تند و تیز نبود. رستوران با نور ملایمی روشن شده بود. البته در همه جای هند تقریباً از نور کم استفاده می‌شد. برای خواب به سمت هتل حرکت کردیم. صبح روز جمعه به سمت دهلي راه افتادیم در راه از مراکز صنایع دستی دیدن کردیم آنروز برای ناهار کنسرو مرغ و قارچ صرف کردیم.

در فضای سرسبز و در کنار چهارمین گرد سفید رنگ نشستیم و ناهار خوردیم. فقط خانم جوچه دوست به علت ترکیدگی تیوب ویلچیرش ناهار را در ماشین خورد. بعد از صرف ناهار آقای هدایی برای هماهنگی بیشتر بچه‌ها در کارگاهی گروهی مطالبی رایاد آور شدند.

فاصله آگراتاده‌لی ۲۰۰ کیلومتر است؛ امام‌تأسفانه به علت ازدیاد جمعیت و غفور ماشین در خیابان‌ها و جاده‌های کردن این مسیر چند ساعت بیشتر از حد معمول طول کشید. بعد از رسیدن به دهلي و صرف شامی که از طرف سفارت ایران در هند فرستاده شده بود، خواهیدیم

صبح شنبه ساعت ۶/۵ با صدای زنگ تلفن بیدار شدیم. ساعت ۷/۵ در لابی هتل و سر میز صبحانه منتظر بعضی از دوستان بودیم که بابی (راهنمای همراه تیم اعزامی) با شاخه‌ی گل رز زرد بسیار زیبایی و کیکی کوچک تولد را تبریک گفت. راستش اصلاً فراموش کرده بودیم چه روز از هفته و ماه است. خیلی خوشحال شدم کیک را خوردیم و چند عکس گرفتیم. آقای هدایی به همراه چند نفر از دوستان برای ثبت‌نام به محل برگزاری المپیاد رفتند و بقیه نیز برای تماس تلفنی به تهران راهی تلفن خانه شدیم. برای صرف ناهار در ساعت ۲ ظهر همه در لابی هتل بودیم پس از صرف ناهار و استراحت قرار جلسه‌ای برای ساعت ۶ بعد از ظهر در

زیبایی اطراف بنای تاج محل را دو چندان می‌کرد. حوضها و آبنمای اطراف نما از پاکی و زیبایی برق می‌زد. تاج محل دارای

چهار مناره در چهار طرف بود که درب آنها را بسته بودند. به گفته راهنمای تا چند سال قبل از داخل مناره‌ها بازدید می‌شد؛ اما پس وقوع چند خودکشی دیگر اجازه بازدید از داخل مناره را نمی‌دهند. به احترام مردم هند همه توریستهای کشورهای مختلف با پای بر هنر و یا پوششی بر روی کفش به داخل تاج محل می‌رفتند. بعد از خارج شدن از تاج محل متوجه غیبت یکی از اعضاء تیم شدیم که بعد از چند دقیقه جستجو متوجه شدیم که او زودتر از ما بنا را ترک کرده است. این حرکت بدون هماهنگی باعث دلواپسی همه خصوصاً آقای هدایی شد برای یک لحظه اوقات خوشمان تلاخ شد. خوشبختانه پس از پیدا شدن دوستمان همگی نفس راحتی کشیدیم. بعد از بازدید تاج محل، به دیدن یک کارگاه سنگ‌تراشی و صنایع دستی رفتیم. کارگاه با حداقل امکانات و در حداقل فضای ممکن ایجاد شده بود و ۵ کارگر در آن کار می‌کردند و فروشنده مراحل کار را برای ما توضیح داد و برای فروش اشیاء سنگی محصول کارگاه، کلی بازار گرمی کرد. بعضی از رنگهای کار شده روی سنگ‌نور را جذب می‌کرد و فقط رنگ قرمز نور را منعکس می‌کرد و اگر آب روی

میز سنگی می‌ریخت پخش نمی‌شد. در حال خرید بودیم که صدای پایکوبی و عروسی از خیابان به گوش رسید. همه باعجله بیرون رفتیم تا آداب و رسوم عروسی در هند را ببینیم. داماد بر روی یک اسب نشسته و چندین پسر کوچک روی درشکه پشت سر داماد نشسته بودند. صدای ساز و آواز فضا را پر کرده بود و زن و مرد در جلوی داماد می‌رسانیدند و توجهی به اطراف نداشتند. سادگی در پوشش زنان و مردان دیده می‌شد. هدف‌شان فقط شادی کردن بود. در هند معمولاً دختر به خواستگاری پسر

احترام زیادی برای گاو قائل هستند آنها را نمی‌کشند.

در هند انگار زندگی شهر و روستا توأم باهم هستند. حیوانات مختلف مثل گاو، الاغ، خرس و خوک، سنجاب و سگ، میمون و مار و پرندگان مختلف در کنار انسانها زندگی می‌کنند.

ساختمانهای سرخ و سفید رنگ که معمولاً نمای سنگ داشتند به زیبایی شهر افزوده بودند. نوع ساخت و معماری در هند تقریباً شبیه معماری ایران است. در شهر آگرا به دیدن یکی از عجایب هفت‌گانه دنیا یعنی تاج محل رفتیم. ساعت حدود ۴ بعد از ظهر به تاج محل رسیدیم. تابلوهایی در بالای درب و روی تاج محل وجود داشت که قیمت بازدید برای هندیها و غیرهندیها بر روی آن نوشته شده بود که خیلی باهم فرق داشت. برای توریستها و روی تاج محل ۱۵ هزار تومان می‌شد.

درب و روی خانهای و آقایان تفکیک شده بود و همه افراد بازرسی بدین می‌شدند. ورود اشیاء تیز و برند و اشیاء دارای فرکانس ممنوع بود.

یک راهنمای از قبل هماهنگی شده بود ماراهراهی می‌کرد و توضیحاتی در مورد تاج محل می‌داد. تاج محل مقبره یک بانوی ایرانی به نام شاه جبین است این قصر زیبا چهار دروازه دارد و بیشتر ساختمانهای آن با سنگ قرمز نماسازی شده‌اند. اما ساختمان اصلی که قبور در آن قرار دارد با سنگ مرمر سفید یکدست پوشانده شده سنگهای تراشیده شده و ابزار خوردہ‌ای که زیبایی خیره کننده‌ای دارد. انسان تعجب می‌کند که در سالهایی که علم پیشرفت چندانی نداشته و ابزارها بسیار محدود و ساده بوده‌اند، چگونه این سنگها را با این طرافت تراشیده شده‌اند؟ شکل کلی تاج محل مثل بناهای باستانی اصفهان و شیراز بود. درگاهها به شکل گنبدی و صدا در آنها می‌پیچید. فضای سبز، گیاهان و درختان

برای ثبت نام رفته بودند. با جعبه‌ای بزرگ حاوی ساک، کلاه، لباس گرم، چند کتاب، کارت شناسایی، کتاب راهنمای و ژئون غذا بود، بازگشتند. بعد از تقسیم وسائل دور میزهای گرد بزرگی که در زمین چمن قرار داشت نشستیم و نمایندگان کشور چک و اسلوونی در کنار میز ما نشسته بودند. گروههای خارجی با نفرات زیاد بوده و بسیار مجهز به نظر می‌رسیدند. بیشترین افراد در هر گروه را همراهان و کمک‌مربی‌ها تشکیل می‌دادند.

وسط محوطه جایی برای پذیرایی و ناهار در نظر گرفته شده بود و غذاهای متنوع و معمول از همه کشورها در آنجا قرار داشت تا همه بتوانند از آن استفاده کنند. غرفه‌های مختلفی نیز برای فروش وجود داشت. بعضی از شرکت کنندگان کشورهای دیگر از ما خواستند تا با آنها عکس بگیریم.

همه سعی می‌کردند تا دست و پاشکسته با افراد کشورهای دیگر ارتباط را باشند. من هم در صدد بودم تابادیگر رقبای خود آشنا شوم خیلی دوست داشتم بدانیم که در هر رشتہ چند نفر شرکت دارند. اما به اطلاعات در این زمینه دسترسی نداشتم. بالاخره پس از یک روز خوش و سرگرم کننده با کمی خستگی به هتل برگشتیم.

ادامه دارد....

توضیحات:

- (۱) آقای مهندس ابراهیم هدایی مدیر مجتمع توان‌یابان مشهد و سرپرست تیم اعزامی به المپیاد دهلي
- (۲) خانم مهمان‌دوس است در رشتہ خیاطی برای شرکت در المپیاد دهلي برگزیده شده بودند.

(۳) نام دیگر قمری

ورود ایرانیان زندگی را برای مردم هند شیرین تر می‌کند. پارسیان هند معتقدند که پارسیان اصیل ایرانی هستند و هندیها با ازدواج با ایرانی‌های زرتشتی در حال رجوع به سنت ایرانی هستند. اخیراً هم هزاره سوم زرتشت در هند برگزار شده است.

آقای یعقوبی در ادامه به پیشرفت هند اشاره کردن و گفتن که در یک برنامه ۲۰۰ ساله حدود ۲۰۰ میلیون نفر از زیر خط فقر بالا آمده‌اند، و اینکه در هند حدود ۷۰ میلیون دانشجو وجود دارد. ایشان همچنین اضافه کرد که سای بابا از قدیسین هندی با قدرت ماوراء طبیعه بود که تقریباً ۴۰۰ یا ۳۰۰ عمر کرده است. او روی درخت زندگی می‌کردو نیازهای مردم را بطرف می‌ساخت. پس از صرف کیک چند عکس هم با آقای یعقوبی و سایر دوستان گرفتیم سپس ایشان خداحافظی کرده و مانهار ابرقه کردیم شب خوب و به یاد ماندنی بود به همه ما خیلی خوش گذاشت.

ساعت ۹/۵ صبح روز شنبه پس از صرف صبحانه، اعلام شد که پیامی از طرف المپیک به ایشان رسیده است پیام این بود برای ثبت نام باید ۳ یا ۴ نفر از اعضاء استاد برگزاری المپیاد بروند و بقیه گروه باید به حالت تور در استادیوم گردش کنند.

همه لباسهای فرم پوشیده و برای رفتن آماده شدیم. برای بچه‌هایی که از ویلچر استفاده می‌کردند. ماشینی دارای بالابر پیش‌بینی شده بود که خیلی راحت بود به نظر می‌رسید. آقای محمدی و درخشان در استادیوم برای صدا و سیما فیلم تهیه می‌کردند. داخل محوطه افراد زیادی از دیگر کشورهای دیگر وجود داشتند که نمایندگان بعضی از این کشورهای لباسهای متحده شکل پوشیده بودند. با چند نفر از شرکت کنندگان چینی، هندی، تایلندی و غیره ارتباط برقرار کردیم و گپ کوچکی زیم. آقای هدایی و بعضی از دوستانی که

طبقه بیستم هتل گذاشتند. حضور جناب آقای یعقوبی (سفیر ایران در هند) به اتفاق همسرشنan و آقای جعفری در هتل محل استقرار ماعت اصلی برقراری این جلسه بود. برای برگزاری جشن تولد من همه تلاش می‌کردند، میز را تزئین کرده و کیکی سفارش داده بودند. آقای یعقوبی تولد را تبریک گفته و کادوی بسیار زیبایی را به من هدیه دادند. آقای قدمی شعرکردی بسیار زیبایی خواند که در روحیه جمع تأثیر زیادی گذاشت چند نفر از بچه‌ها نیز فیلم می‌گرفتند.

آقای یعقوبی صحبت‌های بسیار جالبی در مورد هند و بنای تاج محل کردند و گفتن که تاج محل نماد عشق پادشاهی به همسر ایرانی اش است. جواهر لعل نهرو گفته است: «در میان تمام اقوام و ملل و قبایل بیشترین نفوذ را اقوام ایرانی بر هند گذاشتند. معنویت ایران تا هند کشیده شده و در تاج محل نماد یافته است. در طول تاریخ ایرانیان بیشتر از همه ملل دیگر به هند سفر و یا مهاجرت کرده‌اند.»

آقای یعقوبی همچنین داستانی را درباره مهاجرت پارسیان به سرزمین هند تعریف کرد، ایشان گفت: در گذشته مشکلی «شبیه یک جنگ» در ایران پیش آمد. گروهی از نخبگان ایرانی به اسم پارسیان با استفاده از کشتی‌های بزرگ به ساحل بنگاله در هند می‌آیند، در آنجا به آنها اجازه ماندن داده نمی‌شود. یکی از بزرگان پارسیان کوزه‌ای لبالی از شیر را به نماینده می‌دهد و او آن را به کشتی می‌آورد. به آن شکر اضافه می‌کند و سپس کوزه لبریز از شیر شیرین شده را نزد پادشاه باز می‌گرداند.

شیر شیرین حاوی پیغامی به این مفهوم بود که اگر چه در هند به اندازه کافی از دحام وجود دارد و جای برای مهاجرین نماند است اما با حل شدن شکر حجم شیر بیشتر نشده و شیر فقط شیرین می‌شود. یعنی

cation in Tavanyab, has submitted another translation from the original title, "Using Stem Cells to Repair the Brain and Spinal Cord" for this issue. The article informs us of the happy news concerning restructuring brain and the nervous system. The findings can curb such diseases as paralysis, Amyotrophic Lateral Sclerosis (ALS) and Parkinson.

Our special talk in this issue is with Master Farshid Gharibnejad, the painter, highly acclaimed Daff (Tambourine) player, and the Conductor of the musical group known as "Daff Forty", comprising forty Daff players. Master Gharibnejad sustained spinal cord injury at the outset of the Islamic Revolution in 1979, underwent treatment for nearly two years in Germany, and returned home partially recovered. A sportsman and physically active in his youth, Master Gharibnejad was confined to wheelchair. His determination, however, led him to leave wheelchair, walk with the help of a walker and play tambourine to the extent of becoming a master in the field and form the highly popular "Daff Forty Group" of tambourine players.

In the series dealing with in-

troducing NGO's, we have interviewed Mr. Ali Reza Ghahari, the managing director of "Medicinal and Curative Assistance Institute," better known as "Madad" for short. The managing director tells us how this charity was founded and what its goals are. Madad's activities are broadly categorized into two groups; namely (1) collection of financial and medicinal aid for patients and (2) identifying needy patients and try to accommodate them for their needs.

December 26, 2003 registered a very sad day in the memory of the Iranian nation. A devastating earthquake shook the City of Bam in Kerman Province, destroying the entire city and killing thousands of its inhabitants, while leaving the remainder homeless. An emergency meeting was held at Ra'ad, which was attended by the management, personnel and volunteers to form a group to assist earthquake victims. Ra'ad's Headquarters' 3rd floor was set aside for collection of aid-in-kind while a special bank account was designated for cash donations. Two truckloads of clothing and household items were collected and sent to the

earthquake region while construction of a vocational training center is planned by using cash donations collected. Brief report of the group's activities appears in this issue.

Ra'ad played host, during April 4-6, 2004, to NGO representatives participating in the second workshop of series sponsored by the UN High Commissioner for Refugees (UNHCR) Representative office in Tehran, entitled "empowering NGO's". Ms. Nazanin Kazemi who represented UNHCR Tehran's Office in this workshop granted an interview to Tavanyab's readers which appear in this issue.

One of Ra'ad's National Abilympic team members who competed in the New Delhi Competitions last November, Mrs. Mehmandoust, offers her memoirs of her visit to India. The first section of her memoirs deals with her impression and observations of India's natural beauty, historical sites and living habits of this populous country.

Three poems by Mr. Dehghanian and Ms. Chavoshi conclude this issue of Tavanyab.

English Abstracts

Sipinal cord injury is one of the most prevalent injuries disabled people continue to suffer. Miss Farideh Qumshe'ie became disabled as a result of an auto accident which damaged her spinal cord. She has, however, been able to come to terms with herself and her new condition. She has managed to earn a Masters degree in English interpretation. While she is working in the Office of the Deputy of the Welfare Organization, who also allots some time to translating English texts. One of her recent works is the translation of an article into Farsi, reporting on "Stay-ing Physical after Spinal Cord Injury". The original article is written by a team of rehabilitation experts working at Casa Colina Hospital. Miss Qumshe'ie has kindly submitted her work to be published in Tavanyab Quarterly. The writers of the article teach us how to

strengthen our uninjured muscles and how to revitalize our injured muscles using special exercise and suppleness. We also get to learn techniques which can facilitate use of equipment such as wheelchair, walker, and brace without the assistance of others, and how to perform maintenance service on such equipment.

Social workers are essential to the services offered by most institutions dealing with humanitarian affairs. This issue of Tavanyab carries an article authored by an academician, Dr. Ezzatollah Sam Aram, entitled "Social Work Tools in Institutions". Dr. Sam Aram teaches us how to conduct interviews with patients such that they feel close enough to open up and discuss their problems in a transparent manner, thus enabling the social worker to help. Reading this article, we

become familiar with such delicate tools as awareness, self-confidence, safety needs and non-verbal communication.

Laser is a "miracle ray" which, in addition to its application to industry, has also proved useful to health care. An article by Dr. Ahmad Reza Sangchouli elaborates on laser applications in the medical profession. Variety of available lasers, tasks they can perform, their application as well as how they can each prove helpful or, potentially, harmful are discussed in this article.

Medical profession and researchers have for many years tried to find ways and means to remedy injuries to two highly sensitive systems of the body: brain and spinal cord. Ms. Parvindokht Khatibi, who has regularly contributed some of her translation works for publi

پیش از این بام بانگی زنیم

چور عد آسمان را به لرزانگیم

فرم مجتمع آموزشی فیکوکاری رعد
مرکز آموزش فنی حرفه‌ای و توانبخشی زبان
و پژوهشیان بابل (سفلویس)

